

ماهنامه جلا نیاز اندیشه روز

شماره هفتم: مهر ۹۹

این شماره: تعلیم و تربیت آینده محور

ثبت و انتقال تجربه‌های برای همکاری، همدلی و همراهی نسل‌ها

سالنامه فرهنگی و هنری

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه (روز)

ماهنامه فرهنگی
ثبت و انتقال تجربه‌های ارزشمند
ایجاد فرصت همفکری، همدلی و همگامی با نسل جوان

- مدیر مسئول: شهرزاد تولیت
- سردبیر: محسن فردو
- با همکاری گروه نویسنده‌گان - گروه کارشناسی دفتر آینده پژوهی
- امور اجرایی: مریم علاءالدینی
- هماهنگی: سارا فردو
- طراحی و صفحه آرایی: محبوبه براهیمیان
- اطلاع رسانی: محمدرضا پیری - حسین قدمی
- نشانی پایگاه اینترنتی: fekrvrzi.ir
- قیمت خرید اینترنتی: ۳۵ هزار تومان
- قیمت خرید چاپ دیجیتال: ۱۰۰ هزار تومان

عالقمدان می‌توانند مطالب، دیدگاه‌ها و آثار فرهنگی و هنری خود را برای
انتشار به آدرس Fardroo@outlook.com ارسال نمایند

فهرست مطالب

۳	- سخن سردبیر
۴	- مروری بر مطالب
۹	- ارتقاء دانش آموزان
۱۲	- ارتقاء نوجوانان
۱۳	- حمایت خانواده
۱۴	- وظایف مهدهای کودک
۱۵	- بازی آزاد و کار پژوهه ای
۱۶	- بهبود کیفیت آموزش در دوران خردسالی
۱۷	- کودکانی با نیازهای ویژه
۱۸	- وظایف مدارس
۲۰	- محتویات آموزشی
۲۴	- زمینه های آموزشی
۲۶	- ارتقاء مهارت های میان رشته ای
۲۸	- روش های آموزشی
۳۲	- روندهای نوین ارزیابی
۳۳	- حمایت بهتر از محرومین و کودکانی که مورد تبعیض قرار گرفته اند
۳۴	- سیاست جدید آموزشی
۳۵	- چشم انداز آینده
۳۶	و بخش تکمیلی
۳۷	- هر کودکی به یک قهرمان احتیاج دارد
۳۸	- سودمندی همه چیز نیست
۴۰	- ذهن منطقی کودکان
۴۲	- دنیا به انواع ذهن ها نیاز دارد
۴۴	- عملکرد اسرارآمیز مغز نوجوانان
۴۶	- درسی از طولانی مدت ترین مطالعه در رشد انسان
۴۸	- خلاقیت
۴۹	- حامیان این شماره از ماهنامه جلا (نیاز اندیشه روز)

سخن سردبیر

محسن فردو

در شماره قبل، بخش اول کتاب تعلیم تربیت آینده محور نوشته دکتر مارتین آر. تکستور را درج نمودیم و اشاره کردیم که این کتاب توسط موسسه مطالعات توسعه فرهنگی ترجمه شده است و برای اولین بار در این ماهنامه منتشر می شود و کلیه حقوق بهره گیری از آن متعلق به این موسسه است.

اشارة کردیم که محقق نامبرده، موضوع آموزش و تربیت برای دنیای فردا را مدنظر قرار داده است و با یک پرسش اساسی کار خود را آغاز می نماید که چگونه کودکان در خانه، مهد کودک و مدرسه برای آینده آماده می شوند؟ بایستی به تحولات آینده پردازیم و آگاه شویم که در دهه های آینده برای کودکان ما چه پیش خواهد آمد. برای این مهم لازم است روندهای جهانی در کشورهای توسعه یافته و اقتصادهای نوظهور، و بحران های اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی را مورد بررسی قرار دهیم. زمان پیدایش سیاست های جدید فرهنگی و آموزشی منطبق بر آینده فرا رسیده است.

در سال های آینده رسانه های نوین در بین رسانه های سرگرم کننده رتبه بی نخست را خواهند داشت و مردم روز به روز به فن آوری های نوین وابسته تر خواهند شد. در نتیجه انسان ها در دنیای سایبر زندگی مستمر خواهند داشت. زندگی و روابط اجتماعی از طریق فناوری های ارتباطی گسترش می یابد و زمان کمی برای مکالمات رو در رو باقی می ماند. مهارت های اجتماعی و بین فردی متفاوت خواهد بود و افراد در شبکه های ارتباطی فعالیت خواهند داشت.

ما می کوشیم محیط تربیتی آینده را برای خانواده ها و مردمیان روش تروضورت ها را آشکار تر نماییم. مهارت های آینده محصول مشترک خانواده، مهد کودک و مدرسه و جامعه است. امید است که تلاش های موسسه مطالعات توسعه فرهنگی و دفتر آینده پژوهی، بتواند زمینه مباحث بیشتر علمی در این مورد را فراهم نماید. در این شماره ضمن درج خلاصه ای از مطالب شماره قبل، به بررسی و طرح ادامه مطالب می پردازیم.

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹۰)

ثبت و انتقال تجربه های همفتوری، همدلی و همراهی نسل ها

مروری بر مطالب

در تربیت و آموزش کودکان همواره بحث آینده‌ی آنها مطرح است. ما قصد داریم دانش‌ها و مهارت‌هایی را در اختیار کودکان قرار دهیم که در آینده برای موفق بودن در دنیای کار، برقراری ارتباطات مثبت با انسان‌ها و یافتن خوشبختی فردی شان به آن نیاز دارند. برای دستیابی به این هدف باید از خود پرسیم: کودکان امروز چگونه در بیست یا چهل سال آینده زندگی خواهند کرد؟ در چگونه دنیایی باید از عهده‌ی مسائل برآیند؟ با چه چالش‌هایی مواجه خواهند شد؟ چگونه می‌توانیم کودکانمان را برای آینده آماده کنیم؟ آنها به چه دانش و مهارت‌های کلیدی نیاز خواهند داشت تا بتوانند در ۱۰ یا ۲۰ سال آینده در کار و زندگی خصوصی خود موفق باشند؟

کشاورزی هستند. در آینده در این مناطق کوچ‌ها و تنش‌های قومی انتظار می‌رود. به احتمال زیاد متوسط سن جمعیت جهان از تقریباً ۲۸ سال به ۳۸.۱ در سال ۲۰۵۰ افزایش می‌یابد. به این ترتیب بیش از ۲ میلیارد نفر خواهند بود که بیش از ۶۰ سال سن دارند؛ از سال ۲۰۰۸ تا کنون بیش از نیمی از بشریت در شهر‌ها زندگی می‌کنند که تعداد شان در دهه‌های پیش رو همواره افزایش خواهد یافت. در سال ۲۰۵۰ به سه چهارم خواهد رسید. بسیاری از شهر‌های بزرگ به کلان شهر‌هایی با بیش از ۱۰ میلیون جمعیت تبدیل خواهند شد؛ در بیشتر شهرها مشکلات محیط زیست (آلودگی آب و هوای آبی، انبوه زباله، تصفیه نامناسب فاضلاب) و فقر افزایش خواهند یافت. در حال حاضر حدود ۳۰٪ از ساکنان شهر‌ها - حدود ۱ میلیارد نفر - در محله‌های فقیر نشین زندگی می‌کنند؛ احتمالاً در سال ۲۰۲۰ به ۱۴٪ و در سال ۲۰۴۰ حتی به ۲ میلیارد نفر خواهند رسید.

دو سوم از خروجی اقتصاد جهانی و ۸۵٪ از نوآوری‌های تکنولوژیک در ۴۰ منطقه که دارای بیشترین تراکم در سراسر دنیا هستند، ارائه می‌شوند با وجود اینکه تنها ۱۸٪ از جمعیت جهان ساکن این نقاط هستند. بیشترین گردش کالا در بین این مراکز و محیط اطراف در جریان است. ادارات مرکزی بیشتر مجتمع‌های اقتصادی در شهر‌های مهم مرکزی قرار دارند؛ حدود ۹۰٪ جمعیت جهان تنها کشور خود را می‌شناسند و اغلب تنها منطقه‌ی اطراف محل تولد خود را. در سال‌های آتی انواع بحران‌های کنونی و نیز در حال ظهور بر مسائل جهان تسسلط خواهند داشت. این بحران‌ها به عنوان مثال عبارتند از: پیامدهای منفی برونو سپاری؛ از آنجا که شرکت‌ها محل‌های کار خود را به کشورهای ارزان تر انتقال داده‌اند، در بسیاری از کشورهای

اما واقعیت این است: اگر چه این پرسش‌ها منطقی هستند، اما مطرح نمی‌شوند و انسان‌ها به نحو عجیبی بیشتر معطوف به گذشته می‌اندیشند. والدین می‌پرسند: من در کودکی چگونه تربیت شدم؟ آیا قصد دارم کودکم را دقیقاً همانطور تربیت کنم یا چه چیزی را می‌خواهم تغییر دهم؟ مربیان می‌پرسند: چگونه می‌توانم الزامات طرح آموزشی تصویب شده توسط وزارت دیصلاح را اجرا کنم؟ آیا تمام کودکان توانایی‌ها و ظرفیت‌های ذکرشده در طرح آموزشی را فرامی‌گیرند؟ معلمان می‌پرسند: چگونه اهداف و محتوای برنامه‌ی درسی را در کلاس مورد توجه قرار دهم؟ آیا کودکانم آنچه را که می‌بایست در چند روز گذشته می‌آموختند، فرا گرفته‌اند؟ در این پرسش‌ها نه معلمان و نه مربیان در نظر نمی‌گیرند که نه تنها چندین سال از عمر برنامه‌های آموزشی و تحصیلی می‌گذرد، بلکه در تدوین و یا به روز رسانی شان تنها زمان حال در نظر گرفته شده است: امروز کودکان

علاوه بر دانش و مهارت‌ها به چه چیز نیاز دارند؟ اما ما می‌خواهیم کودکان مان را نه برای زندگی در گذشته، بلکه برای زندگی در آینده پرورش دهیم. سپس آنها باید (قابلیت) خود را نشان دهند. از این رو باید در اسرع وقت تجدید نظر کرده و تأمل کنیم که شرایط زندگی و کار در سال‌ها و دهه‌های پیش رو چگونه توسعه خواهند یافت، در نتیجه‌ی آن فرزندان مان چه مهارت‌هایی نیاز خواهند داشت و ما در حال حاضر چگونه می‌توانیم مبنای آن را پایه ریزی کنیم؟

جمعیت جهان تا سال ۲۰۵۰ از ۷ میلیارد به حدود ۹.۳ میلیارد افزایش خواهد یافت. البته رشد جمعیت بویژه در مناطقی رخ خواهد داد که اکنون نیز دارای مشکلاتی همچون فقر، کم آبی و تولید ناکافی

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹۰)

ثبت و انتقال تجربه های همگانی، همدلی و همراهی نسل ها

شماهه هفتم :: مهر ماه ۹۹

نیز با توجه به افزایش سریع تقاضا از اقتصادهای نوظهور، سریع تراز مدت زمانی که انتظار می رفت، رو به اتمام می باشد: به این ترتیب سال ۲۰۲۵ می توان به "پیک زغال سنگ" دست یافت. همچنین تقاضا برای مواد خام دیگر نیز در حال رشد است. بویژه اقتصادهای نوظهور آسیا نیاز رو به رشدی به سنگ معدن، مس یا روی داردند. علاوه بر آن فلات مورد نیاز برای محصولاتی با تکنولوژی پیشرفته از جمله گالیم، نئودیوم و ایندیوم کمیاب تر و گران تر می شوند. ارزی و مواد خام بشریت را به شدت با "محدویت های رشد" مواجه خواهند ساخت.

در اصل برای تمام روندهای آینده که در بخش اول مطرح شد، صدق میکند که تمام کودکان و نوجوانان (بخصوص در سنین مدرسه) به این تحولات پیردازند تا آگاه شوند که در دهه های آینده چه برای شان پیش خواهد آمد. بنابراین آنها نیاز به دانش آینده دارند. این همچنین بدان معنی است که آنها روندهای جهانی از جمله رشد جمعیت در کشورهای توسعه یافته و اقتصادهای نوظهور، شهرنشینی، جهانی شدن، افزایش بدھی ملی، کمبود قریب الوقوع مواد خام و مواد غذایی و نیز بحران های مالی و اقتصادی را مورد بررسی قرار دهند. اماز آنجایی که پیش بینی ها تهها در حد محدود قابل اطمینان هستند، کودکان و نوجوانان باید بیاموزند تا با ابهامات زندگی کنند.

در این راستا کودکان نباید دچار ترس از آینده و احساس نا امیدی شوند ("من که نمی توانم چیزی را تغییر دهم"). بلکه بر عکس باشد از یک دانش آینده‌ی واقع بینانه، نگرش ها و تمایلات رفتاری مرتبط را پرورش دهنده: بخصوص جوانان و نوجوانان بایستی محدودیت های رشد را پذیرفته، خود را برای این موضوع آماده کنند که اقتصاد(جهانی) دیگر نمی تواند با اتلاف منابع و آلودگی محیط زیست رشد کند و دولت دیگر مزایا را بر هزینه های نسل های آینده توزیع نخواهد کرد و نه تنها باستی صرفه جویی کند، بلکه باید بدھی ها را نیز کاهش داد.

از آنجایی که اغلب کودکان و جوانان بدون نگرانی های مادی بزرگ شده و سهم اعظمی از تمایلات مصرفی شان برآورده می شود، برایشان مشکل خواهد بود که بعدها صرفه جویی کرده یا از چیزی چشم پوشی کنند. بنابراین بهتر است هر چه زودتر برای هرگونه محدودیت های احتمالی به لحاظ استانداردهای زندگی شان که ممکن است در دهه های آینده رخ دهد، آماده شوند. کیفیت زندگی باید برای کودکان و جوانان مفهومی فراتر از مصرف صرف یا مال اندوزی بیابد.

این امر نباید رفاه شخصی آنها را محدود کند. تحقیق در زمینه‌ی خوشبختی نشان داده است که هر چه نیازهای اساسی بهتر پوشش داده شوند، عوامل دیگر خوشبختی به جز عواملی صرف مادی برای رضایت از زندگی اهمیت بیشتری می یابند.

اگر نوجوانان و جوانان برای آینده انتظارات واقع بینانه ایی از خود نشان دهند، از یک سو مانع از نامیدی و خطرات مرتبط با آن (مانند افراط گرایی) می شود و از سوی دیگر این آمادگی را بر می انگیزد که بیشتره خود و شبکه های اجتماعی شان (کمک به خود) و نه بر دولت انکا کرده، به نفع دیگر انسان ها (سالماندان و افراد نیازمند) مراقبت در کشور خود و فقرا و گرسنگان در کشورهای توسعه یافته) می گیرند.

بیشتر توسعه یافته از یک سو نرخ بیکاری افزایش یافته و از سوی دیگر درآمدهای حاصل از پیمانکاران دچار رکود شده است.

بحran مالی: بحران مالی در اوایل سال ۲۰۰۷ با بحران املاک در آمریکا آغاز گردید که در میان سایر موارد از طریق افزایش اعطای تسهیلات به وام گیرندگان با اعتبار متوسط که به دلیل نرخ بهره ای بسیار پایین رخ داد، اوراق بهادرسازی وام های مسکن آمریکا و توزیع جهانی این "اوراق مبتنی بر بدھی" بوجود آمد. عاقب ناشی از آن زیان ها و ورشکستگی ها در میان شرکت های بخش مالی (به ویژه بانک ها) بود که برخی از آنها تهها به دلیل تزریق سرمایه ای خارجی دولتی توانستند این بحران را پشت سر بگذارند. بحران مالی در بسیاری از کشورها به بحران اقتصادی گسترش یافت که دولت ها تلاش کردنده بوسیله ای برنامه های محرك اقتصادی با آن مقابله کنند. با این وجود نرخ بیکاری در بسیاری از کشورها بالا باقی ماند. بدھی دولتی: با توجه به کمک های دولتی برای موسسات در بخش مالی و برنامه های محرك اقتصادی، بدھی های در حال حاضر بالای دولت های بسیاری به شدت افزایش یافته اند. به عنوان مثال در کشورهای منطقه ای یورو از ۷۰٪ (۲۰۰۷) تولید ناخالص ملی به ۸۳٪ (۲۰۱۱) و در آمریکا از ۷۱٪ (۲۰۰۸) به ۱۰۱٪ (۲۰۱۱) افزایش یافت.

بحran یورو: بدھی بالای دولتی به بحران جدیدی در بازارهای مالی منجر شد، چرا که موسسات بخش مالی (به ویژه بانک ها) به میزان زیادی در بدھی های دولت سرمایه گذاری کردند. به ویژه در ابتدای سال ۲۰۱۰ ورشکستگی قریب الوقوع دولت یونان (نرخ بدھکاری: ۱۶۳٪ از تولید ناخالص ملی) و تنزیل رتبه ای قابلیت وام گیری ایرلند، پرتغال، ایتالیا و اسپانیا منجر به این شد که این دولت ها در بازار سرمایه تنها تحت شرایط بسیار بدی قادر به گرفتن وام بوده و باید بوسیله ای صندوق بین المللی پول، بسته های کمک مالی یورو و بانک مرکزی اروپا حمایت شوند. از مارس سال ۲۰۱۲ آلمان حداکثر تا ۲۸۰ میلیارد یورو را ضمانت می کند - به مدت ۳۰ سال. این بحران ها اعتماد در سیستم سرمایه داری اقتصادی را متزلزل کردند. در صورتی که بحران مذکور رو به وحامت گذارد و یا منجر به رکود اقتصادی طولانی مدت یا تورم بالا شود، می تواند در کشورهای دیگر به جنبش های اعتراضی شدید و سقوط دولت ها مانند اتفاقات در یونان، اسپانیا یا ایتالیا منتهی شود.

تغییرات آب و هوا: گرم شدن روزگارزون کره ای زمین می تواند در بسیاری از نقاط دنیا به خشکسالی و سیل منجر شود. به این ترتیب بسیاری از انسان ها ناچار به ترک سکونتگاه های خود خواهند شد. بحران غذا: رشد جهانی جمعیت، تغذیه ای تعداد رو به رشد طبقه ای متوسط در کشورهای در حال توسعه و اقتصادهای نوظهور که بر طبق منابع پژوهی‌نامه تر است (به عنوان مثال مصرف بیشتر گوشت قرمز و شیر)، کاهش زمین هایی که پیش تر کاربری کشاورزی داشتند در اثر شهرنشینی، کاهش حاصلخیزی زمین های زراعی در بسیاری از نقاط، کمبود آب، فرسایش و گسترش بیابان، همه ای این موارد به کمبود مواد غذایی می انجامند. علاوه بر این همواره گیاهان زراعی بیشتری برای تولید سوخت های زیستی مورد استفاده قرار می گیرند.

بحran انرژی و مواد خام: انتظار می رود ذخایر نفت حدود ۴۰ سال و ذخایر گاز طبیعی حدود ۶۰ سال دیگر کفایت کنند. زغال سنگ

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹۰)

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای همکاری، همدلی و همراه نسل‌ها

حال آنها برای حمایت از محیط زیست جهانی آماده می‌شوند. اگر کودکان و نوجوانان بدانند که جهان غرب تا حد زیادی مسبب گرم شدن زمین بوده و همچنان نیز در آن سهیم است، انسان‌هایی که با خاطر شرایط بد آب و هوایی مجبور به مهاجرت از کشورشان شدند را حمایت خواهند کرد.

از چیزهایی چشم پوشی کرده و برای رسیدن به یک شیوه‌ی زندگی همراه با صرفه جویی در انرژی و حفظ منابع تلاش کنند. کودکان و نوجوانان بایستی از یک سو معلوماتی درباره‌ی اهمیت منابع طبیعی و تنوع زیستی، درباره‌ی نابودی و آلودگی محیط زیست و تغییرات آب و هوا کسب کنند و از سوی دیگر آگاهی زیست محیطی و عشق به طبیعت را در خود پرورش دهند. در عین

رشد سریع دانش و تحولات فناوری

در طول قرن‌ها پیش از اختراع چاپ کتاب، بر دانش بشری به آرامی افزوده می‌شد - و قرن‌های متمادی حتی سیر نزولی مشاهده شد (به عنوان مثال در دوران "تاریک" قرون وسطی در اروپا). از زمانی که کتاب‌ها و مجلات گسترش علم را ممکن ساختند و بخصوص از آغاز انقلاب صنعتی، دانش رشد تصاعدی داشته است: هر ساله علوم بیشتری توسعه دانشمندان، مهندسان و دیگر متخصصین که تعدادشان همواره رو به افزایش است، تولید شده و به لطف رسانه‌های نوین (مانند اینترنت، کتاب‌ها و ژورنال‌های الکترونیکی) به سرعت پخش می‌شوند. در حال حاضر نیمه‌ی عمر یک علم، یعنی دوره‌ی زمانی ای که در آن محتویات دانش جایگزین یافته‌های جدید تحقیق، توسعه و تجربه‌ی عملی می‌شود، کمتر از چهار سال است.

با توجه به این رشد پر شتاب دانش انسان‌ها باید بر تخصص خود بیفرایند. تنها در این صورت است که می‌توانند در حوزه‌ی تخصصی خود (که هر روز کوچکتر می‌شود) مطلع و به روز بمانند.

به این ترتیب ما در حال حاضر در مرحله‌ی گذار از جامعه‌ی خدمات محور به جامعه‌ی دانش محور به سر می‌بریم. همانطور که با مکانیزم شدن، محل‌های کار بیشتری از کار در مزرعه و کارخانه حذف شدند، در آینده نیز خدمات زیادی به صورت اتوماتیزه شده با توسط ربات‌ها انجام می‌گیرند. همچنین رقابت پذیری یک کشور به این بستگی خواهد داشت که به عنوان سرمایه‌ی فرهنگی چه میزان از دانش (جدید) برخوردار می‌باشد.

جای تعجب نیست که بعضی از انسان‌ها در مواجهه با این تحولات سریع بی‌اعتنای بوده یا حتی به سیستم اعتقادی سخت گیرانه ای پناه می‌برند. همچنین بسیاری از سیاستمداران و قدرت‌های دیگر اجتماعی در مقابله با رشد علم، تحولات سریع فنی و پیچیدگی‌های فرازینده‌ی سیستم اقتصادی و مالی مرتبط با آنها و در صورت نیاز (به عنوان مثال در بحران یورو) با مداخله‌ی کنترلی به شیوه‌ی ای مؤثر چار مشکل هستند.

به دلیل سیل اطلاعات، حفظ وسعت دید و تفکیک مهم از غیر مهم همواره سخت تر می‌شود. بنابراین برنامه‌های کامپیوترا برای مدیریت و تحلیل داده‌ها پیوسته اهمیت بیشتری خواهد یافت. همچنین این برنامه‌ها به طور فزاینده ای اطلاعات بدست آمده از دستگاه‌ها که برای کنترل آنها بکار رفته یا اطلاعات مربوط به دستگاه‌های دیگر را پردازش می‌کنند.

ماهنه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

ثبت و انتقال تجربه های همگرایی، همدلی و همراهی نسل ها

شماهه هفتم :: مهر ماه ۹۹

خواهند شد، مهارت های سازمانی از نظر برنامه ریزی شان مهم هستند. برای قرار گرفتن هر چه سریع تر و مؤثر تر محصولات یا خدمات در بازار، مهارت های کارآفرینی موردنیاز است.

کودکان و نوجوانان باید خود را برای زندگی کاری ابی آماده کنند که در آن انعطاف پذیری و سیار بودن (در سرتاسر جهان) از اهمیت خاصی برخوردار خواهند بود: از یک سو آنها غالباً به عنوان شاغلین امروز، کارفرما و محل کار و سکونت خود را تغییر خواهند داد. ساعات کاری نیز متفاوت تر خواهند شد.

آنها باید برای تغییر شغل علاوه بر آمادگی برای یادگیری مدام از این انجیزه را داشته باشند که یکبار دیگر کاملاً از ابتدا شروع کنند (به عنوان مثال یک دوره ای آموزشی جدید یا تحصیل در رشته ابی دیگر). از سوی دیگر کودکان و نوجوانان به عنوان شاغلین آینده می باشند بیشتر با انسان های دیگر - اغلب در مکان های مختلف - همکاری داشته باشند که ممکن است شامل همکارانی با پیشینه ای مهاجرتی یا از کشورهای دیگر باشند. بنابراین کودکان و نوجوانان به دانش زبان های خارجی و مهارت های بینا فرهنگی نیاز خواهند داشت.

آنها باید برای بهبود و ارتقای مداوم مهارت های خود حتی در اوقات فراغتشان نیز خود را آماده سازند. آنها باید مشتاق باشند مدارک تکمیلی متعددی بدست آورند. از آنجا که زندگی کاری پر تر و تاب تر خواهد شد، آنها بایستی بیاموزند که چگونه می توان بر سیل اطلاعات مسلط بود، از بروز مزاحمت های خارجی (به عنوان مثال از طریق پیام های کوتاه یا ایمیل های دریافتی) چلگیری کرد و به طور کامل بر روی کار مربوطه متتمرکز شد.

از آنجا که شاغلین آینده به طور روزافونی در تیم ها و پروژه ها کار خواهند کرد، مهارت های ارتباطی، همکاری و بینا فردی از اهمیت فراوانی برخوردار هستند. علاوه بر این اعتماد به نفس، اتکا به نفس و توانایی ابراز وجود نیز پر اهمیت هستند تا افراد جوان بتوانند در یک گروه کاری حرف خود را به گوش دیگران رسانده و دانش تخصصی شان را ارائه دهند.

در اینجا مشخص می شود که فرآیندهای فنی به طور روز افزونی بوسیله ی هوش مصنوعی کنترل می شوند. هوش مصنوعی در زمینه ی رباتیک نیز نقش مهمی را ایفا می کند. در حدود سال ۲۰۵۰ ربات های خواهند توانست به طور مستقل انجام وظیفه کنند - بدون حضور یا ناظارت انسان ها، به احتمال زیاد پس از سال ۲۰۳۰ ربات های (ی انسان نما) از انسان ها باهوش تر شده و سپس نیز آگاهی فردی خود را خواهند داشت. آنها تا حد زیادی قابلیت تعلیم و سازگاری خواهند داشت. علاوه بر این آنها قادر خواهند بود به طور مستقل ربات های جدیدی تولید کنند که به احتمال زیاد هر نسل از نسل قبل هوشمند تر و کارآمد تر خواهد بود. به این ترتیب ربات ها همواره خود گردان تر می شوند. کودکان و نوجوانان بایستی در جامعه ی دانش محوری که بتدریج در حال پدید آمدن

است، از یک سو یک دانش عمومی تا حد ممکن گسترده و از سوی دیگر دانش های شغلی که همواره در حال اختصاصی تر شدن هستند را فرا بگیرند. بویژه مثبت است اگر آنها به ریاضی، دانش کامپیوتر، علوم طبیعی، تکنولوژی، علم حقوق، علم اقتصاد، پژوهشی و تحقیقات مرتبط با مغز علاقه پیدا کنند، چرا که اینده از اهمیت خاصی برخوردار خواهند بود.

از آنجاییکه علم روز به روز سریع تر گسترش می باید و دانش هایی که یکبار آموخته شده اند به سرعت قدیمی می شوند، مهارت های روشمند یادگیری نیز روز به روز پراهمیت تر می شوند: کودکان و نوجوانان باید فرا گیرند که در هر مورد کجا اطلاعات مرتبط، به شیوه ابی کارآمد یافته می شوند، چگونه ارزش و قابلیت اطمینان این اطلاعات ارزیابی می شوند و چگونه این اطلاعات در دانش های موجود گنجانده می شوند - آنها باید نحوه یادگیری را بیاموزند. همچنین در آینده کودکان می توانند برنامه های کامپیوتری برای مدیریت و تحلیل داده ها، عوامل هوشمند و موتور دانش را استفاده کنند.

علاوه بر مهارت های روشمند یادگیری، نه تنها مهارت های ارتباطی و همکاری بلکه رفتار های اساسی نیز حائز اهمیت هستند: کنیکاوی، انجیزه ی یادگیری، میل به تحقیق، شور و شوق آزمایش، توانایی تمرکز، قدرت استقامت و غیره. در آینده امدادگی برای یادگیری مادام العمر، پرورش مهارت تفکر، قدرت قضاؤت و مهارت حل مشکل از اهمیت خاصی برخوردار هستند.

اگر کودکان و نوجوانان مهارت های شناختی، روشمند یادگیری، ارتباطی و همکاری و نیز دانش های عمومی و (بعدها) تخصصی را کسب کنند، می توانند در بازار کار آینده دوام آورند. بنابراین آنها باید به دنبال مدارک تا حد ممکن بالای تحصیلی باشند - و طبیعتاً به دنبال آنها یی که توسط کارفرمایان بالقوه تقاضا می شوند. اما حلاقیت، نوآوری و قدرت تولید نیز مهارت های مهمی برای آینده محسوب می شوند، زیرا بایستی روز به روز سریع تر محصولات جدیدی که بویژه از نظر طراحی و ویژگی هایشان باید جلب توجه کنند، توسعه یابند. از آنجاییکه چرخه های تولید همواره کوچکتر

مهارت هایی برای جهان فردا

کودکان و نوجوانان تمایل دارند هم در زمان حال و هم در آینده خوشبخت و موفق باشند. به این ترتیب آنها از یک سو به مهارت هایی نیاز دارند تا بتوانند خود را در وضعیت کنونی زندگی و خانوادگی خود به شیوه ایی مثبت پیش ببرند، بعنوان مثال کنار آمدن با زندگی در اشکال مختلف خانواده و محیط ها (ی مهاجرتی)، با وقت کم والدین شان (و نیز غفلت و کوتاهی آنها)، با جدایی و نیز طلاق آنها، با شیوه‌ی به دنیا آمدن خود بعنوان "کودک آزمایشگاهی" یا از طریق پدری ناشناس و با ثروت، فقر و وضعیت مهاجرت از جمله‌ی این مهارت‌ها به حساب می‌آیند. کودکان و نوجوانان بایستی همواره زودتر مستقل شده، هر چه بیشتر مراقب خود بوده و به طور روز افزونی مسئولیت عملکرد مدرسه و فعالیت‌های اوقات فراغت (استفاده از رسانه) خود را بر عهده گیرند.

از آنجا که آنها وقت کمی با همسایان خود خارج از محیط آموزشی (از جمله در خیابان، در خانه و در کلوب‌ها و گروه‌های نوجوانان) سپری می‌کنند، بایستی روابط دوستانه‌ی خود را بویژه در مهدهای کودک یا مدارس‌ی تمام وقت حفظ کنند.

هر چه کودکان کمتر به والدین خود وابسته باشند، توانایی برقراری ارتباطات مشابه با مردمان، پرستاران و معلمان اهمیت بیشتری خواهد داشت. کودکان و نوجوانان باید بیاموزند به گسترش فرصت‌های آموزشی در مهدهای کودک و مدارس پاسخ مثبت دهند، از عهده‌ی آموزشی شدن و شبیه سازی محیط زندگی خود مانند مدرسه برآیند و با فشار کار و آزمون‌های مستمر زندگی کنند.

مهارت‌های فردی و احساسی
مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی

مهارت‌های شناختی و روش یادگیری
قبل از هر چیز والدین باید بدانند که فرزندان را به ندرت آگاهانه تربیت می‌کنند، بلکه عمدتاً به طور غیر مستقیم تأثیر می‌گذارند: شخصیت روابط و رفتار آنها برای فرزندانشان الگو است و پیشرفت آنها را در مفهوم مثبت و نیز منفی شکل می‌دهد. کودکان زمانی برای آینده آماده می‌شوند که:

والدین آنها از نظر روانی سالم باشند
رابطه‌ی زناشویی خوب باشد
اگر والدین از نظر روانی سالم بوده و از روابط

زنashویی خوبی بهره مند باشند، فرزندانشان پیوندهای مطمئن تری شکل داده و احساس امنیت می‌کنند. به این ترتیب آنها قادر هستند اعتماد بنیادین لازم برای کشف محیط اطراف خود را پرورش دهند.

اگر والدین فردیت و منحصر به فردی شریک زندگی خود را بدیرند، همان نگرش را نسبت به فرزندانشان اتخاذ خواهند کرد. به این ترتیب کودکان می‌توانند آزادانه پیشرفت کرده و خود خواسته هایشان را محقق کنند.

واضح است که تأثیر آموزشی الگوی والدین و رابطه آنها تا چه حد بزرگ بوده و کیفیت زندگی با هم و محیط خانوادگی از اهمیت بسیاری برخوردار است: به این ترتیب والدین بایستی در درجه‌ی اول نه به فرزندان شان، بلکه به خود و رابطه‌ی زناشویی شان بیاندیدشن. این اصل نباید در آینده به میزان امروزی نادیده گرفته شود.

خانواده یک دنیای آموزشی مرکزی می‌باشد که در آن معلومات و تجربیات مانند مدرسه بصورت "تجزیه شده" منتقل نمی‌شود بلکه بخشی از آموزش روزمره محسوب می‌شود. این نوع آموزش جامع تر از آموزش مدرسه می‌باشد زیرا کودکان و نوجوانان در خانه اطلاعاتی در زمینه‌هایی که در مدرسه نادیده گرفته می‌شوند (از جمله پژوهشی، حقوق، اقتصاد، سیاست و تکنولوژی) و نیز مهارت‌های موسیقی و هنری را کسب می‌کنند. همچنین ارزش‌ها و نگرش‌هایی که از والدین به فرزندان شان منتقل می‌شوند تا حد زیادی به جهت گیری زندگی آنها کمک می‌کنند.

ارقاء دانش آموزان

کودک پس از شروع مدرسه نیز همچنان به حمایت والدین خود واپسیه می‌باشد. آنها می‌توانند از یک سو هدفمند کودک را در یادگیری محتوای درسی و از سوی دیگر به طور کلی در پیشرفت حمایت کنند که به این ترتیب مراحل گذار برای کودک آسان تر خواهد بود. هر دوی این عوامل به کودک کمک می‌کنند تا برای آینده آماده باشد.

والدین اصولاً باید موضعی مثبت در مقابل مدرسه اختیار کنند، حتی اگر خود در دوران مدرسه تجربیات منفی داشته‌یا نسبت به مدارس امروزی رویکردی انتقاضی دارند. تنها در این صورت است که کودک می‌تواند دوران مدرسه اش را بی‌طرف و بدون تعصب شروع کند. بنابراین والدین هرگز نباید از کودک سوالاتی بپرسند که دلالت منفی دارند، بعنوان مثال "حتماً امروز هم مدرسه حوصله سر بر بود!" یا "حتماً دوباره مواطبه نبودی؟!"

علاوه بر این مهم است که والدین به تجربیات کودک در مدرسه و به محتویات آموزشی علاقه نشان دهند. از این طریق آنها می‌توانند بر رفتار کودک در مدرسه تأثیر بگذارند. یک کلاس اولی باید بیاموزد که با دقت گوش فرا داده، توضیحات معلم را از نظر ذهنی دنبال کرده، برای پاسخ دادن دستش را بلند کرده و بپذیرد که اغلب نوبت به او نخواهد رسید. به این ترتیب والدین می‌توانند به کودک انجیزه دهنند تا در هر ساعت چند بار دستش را بلند کند تا حداقل یکبار اسمش صدا زده شود.

به این ترتیب والدین تمرکز و اراده‌ی کودک را ارتقاء می‌دهند. از این گذشته آنها کودک را تشویق می‌کنند که اگر چیزی را متوجه نمی‌شود، همواره سوال کند.

همچنین والدین باید با کودک خود درباره‌ی هم کلاسی‌هایش و رابطه‌اش با آنها، رویدادهای خاص در کلاس، درگیری‌ها و موضوعاتی مشابه گفتگو کنند. به این ترتیب آنها علاقه‌ی خود را به تجربیات اجتماعی کودک نشان می‌دهند. برای یادگیری و ادامه‌ی پیشرفت کودک مهم است که آیا او با هم کلاسی‌هایش کنار می‌آید و تا چه حد مهارت‌های اجتماعی را آموزش می‌بیند.

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای هم‌فکری، همدلی و همراهی نسل‌ها

که باید فرا گیرد، بلند بخواند، برایش خوانده شود یا متن را ضبط کرده و سپس به آن گوش فرا دهد. به این ترتیب جملات مهم شنیده شده و متن بهتر به ذهن سپرده می‌شود. کسی که سبک یادگیری بصری دارد، بویژه از طریق روخوانی می‌آموزد که در این مورد، استفاده از مازیک‌هایی با رنگ‌های مختلف در متن و همچنین ویدئوها، عکس‌ها و پوسترها می‌توانند مفید باشند.

کار برای کسانی‌که حرکتی یاد می‌گیرند از همه مشکل‌تر است، زیرا آنها در مدرسه تنها در زمینه‌های ورزشی یا هنری می‌توانند نقاط قوت خود را نشان دهند. آنها در ساختن ماقول‌ها، آزمایشات یا دیدار از مکان‌هایی مانند موزه یا رفتن به کوه که با محتوای آموزشی مرتبط هستند، بهتر عمل کنند.

برای آینده بویژه مهم است که کودکان آموختن را بیاموزند، یعنی بدانند که چگونه اطلاعات بدست آورده و دانش کسب کنند. بنابراین بهتر است والدین تک تک سوالات کودک را پاسخ ندهند، بلکه او را در یافتن پاسخ راهنمایی کنند. به این ترتیب آنها می‌توانند در دانشنامه‌ی کودکان و بزرگسالان، در کتاب‌ها یا در اینترنت جستجو کنند. بسیاری از سوالات نیز از طریق مشاهده یا با کمک آزمایش حل می‌شوند. کودکانی که تازه دوران مدرسه را شروع کرده‌اند، زمانیکه درس جدیدی یاد می‌گیرند، بسیار به این موضوع افتخار می‌کنند.

اگر بخواهد نزد پدریزگ و مادریزگ یا همسایگان با دانش و مهارت‌های تازه فرا گرفته‌ی خود "بدرخشد"، والدین می‌توانند کودک را تشویق کنند. همچنین پس از آن اغلب گفتگوهای بیشتری پیش می‌آیند که در آن کودک افق دید خود را گسترش داده، از تجربیات مصاحب خود بهره مند شده و مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی را می‌آموزد.

اگر یادگرفتن اطلاعات با احساساتی مثبت مرتبط باشد، کودک بهتر می‌آموزد، بعنوان مثال هنگام یادگیری تمجید یا لبخندی را تجربه کند. در حالیکه والدین به کودک نوپایی که تازه راه افتاده یا اولین کلماتش را می‌گویند، محبت فراوانی نشان می‌دهند، بچه‌ی مدرسه ایبی را به ندرت تمجید کرده و حتی اغلب او را مؤاخذه می‌کنند. آنها بایستی کودکان بزرگتر را نیز در جهت مشیت تقویت کنند، بویژه اگر آنها ترس از

خواندن و نوشتمن تکنیک‌های فرهنگی مهمی هستند که ادامه‌ی دوران مدرسه‌ی کودک و از این طریق آمادگی او برای آینده نیز به سلط او براین دو مهارت وابسته می‌باشد. مسلماً کودک این مهارت‌ها را در مدرسه می‌آموزد، اما والدین می‌توانند برای بهتر شدن آنها در این زمینه اقداماتی انجام دهند: بعنوان مثال اگر والدین در اولی دوران کودکی به فرزند خود سواد آموزی کنند، علاقه به کتاب‌های مصور در کودک پرورش می‌یابد. اکنون لازم است که این علاقه به کتاب‌های کودک معطوف شود: انسان خواندن را در بهترین حالت از طریق روخوانی فراون فرا می‌گیرد. والدین می‌توانند از کودک بخواهند که با صدای بلند بخواند زیرا از این طریق با تمرکز بیشتر خواهد خواند. علاوه بر این اجازه دادن به کودک برای روخوانی از روی یک کتاب (کودک) و صحبت با او درباره‌ی متن کتاب مفید خواهد بود. به این ترتیب والدین علاقه نشان داده و کودک را تشویق می‌کنند. در عین حال متوجه می‌شوند که آیا کودک متن را متوجه شده است. از آنجا که کتاب‌های کودک گران بوده اما به سرعت خوانده می‌شوند، والدین می‌توانند به چند نسخه در خانه اکتفا کنند. بهتر است ترجیحاً پول شان را برای دانشنامه‌های کودک، کتاب‌های مرجع، لغت‌نامه‌ها و اطلس‌هایی صرف کنند که می‌توانند همواره در دوران تحصیل به آنها رجوع کنند.

در مقابل می‌توان کتاب‌های کودک را همراه با خود او از کتاب فروشی‌ها به امانت گرفت. به این ترتیب تنوع فراوانی پیش روی کودک خواهد بود، حتی اگر او تنها به یک موضوع - بعنوان مثال گربه‌ی وحشی علاقه داشته باشد، مشکلی پیش نمی‌آید: در این موقعیت زمانی روخوانی فراوان کودک مهم می‌باشد.

همچنین در یادگیری املا، موضع گیری مثبت والدین حائز اهمیت می‌باشد. به این ترتیب آنها می‌توانند قبل از اینکه همراه با کودک اشتباهات را جستجو کنند، او را برای کلماتی که درست نوشته است، تشویق کنند. علاوه بر این والدین می‌توانند کودک خود را ترغیب کنند که از موقعیت‌هایی برای نوشتمن استفاده کنند که ارتباطی با مدرسه ندارند: در پایان کلاس اول کودکان می‌توانند برای اقامه و دوستان نامه هایی کوتاه بنویسند. بعضی از آنها افتخار خواهند کرد که اجازه داشته باشند لیست خرید، پیامک یا یادداشتی را بنویسند.

دانش آموزان بایستی در کنار تکنیک‌های فرهنگی، مهارت‌های بسیار دیگری را فرا گیرند. در اینجا والدین می‌توانند به فرزند خود بهتر کمک کنند، وقتی ابتدا سبک یادگیری اش را تعیین کنند (سمعی، بصری یا حرکتی). در اصل کودکانی که که به هر سه سبک یادگیری تسلط دارند، در مدرسه راحت‌ترند، زیرا تکالیف مختلف با سبک یادگیری خاصی بهتر انجام می‌شوند، بعنوان مثال املا با سبک بصری یا فعالیت‌های ورزشی با سبک حرکتی. اما اگر کودکی تنها یک سبک یادگیری را ترجیح دهد، والدین باید او را به دو سبک دیگر علاقمند کرده با او کمک کنند که از سبک یادگیری اش به یادگیری اش بتواند شکل استفاده کند: کسی که عمدتاً سمعی یاد می‌گیرد، بعنوان مثال از این مزیت برخوردار است که متنی را

ماهنهای جلا :: نیاز اندیشه (۹)

ثبت و انتقال تجربه های هم‌فکری، همدلی و همراهی نسل‌ها

شماهه هفتم :: مهر ماه ۹۹

تکالیف شان را به تنها ی و در زمانی نسبتاً کوتاه انجام دهنند. اما بسیاری از والدین تکالیف فرزند خود را کنترل می کنند. بنابراین هر چه کودکان بزرگتر شوند، این عملِ والدین بیشتر منجر به درگیری می شود.

در نتیجه تکالیف و درس خواندن پیش از امتحانات می تواند به شدت به رابطه‌ی والدین و کودک و محیط خانوادگی لطمہ وارد کنند. بنابراین بهتر است والدین تا حد ممکن هر چه زودتر مستولیت انجام تکالیف را به کودکان خود واگذار کنند، چرا که یادگیری مستقل یکی از اهداف مهم رشد می باشد.

باید مجددأ تأکید کرد که والدین نباید بیش از حد از کودک خود انتظار داشته باشند. اگر کودک خود را به طور مداوم تحت فشار احساس کرده و به مرزهای او زیر پا بگذارند، به مرور زمان تمایل برای یادگیری و هر گونه انگیزه‌ی پیشرفت را از دست می دهد. از این رو مهم است که والدین تصویری واقع بینانه از فرزند خود، نقاط قوت و ضعف هایش، استعدادها و عملکردهایش داشته باشند. در اینصورت اغلب علاقمندی ها و توانایی های کاملاً جدیدی از قبیل استعدادهای موسیقی، کاردستی، اجتماعی یا ورزشی در کودک می یابند. تنها زمانیکه آنها کودک را آنگونه که هست بپذیرند، می توانند او را از موقعیت فعلی اش ارتقاء دهند.

برای جلوگیری از فشار بیش از حد به کودک همچنین بهتر است کودک دبستانی زمان کافی برای استراحت، تفریح و سرگرمی، تحرک در هوای آزاد، ورزش و بازی با دوستان خود داشته باشد. به این ترتیب باید از یک سو تعداد قرار ملاقات هایی که در اوقات فراغت کودک گنجانده می شوند و از سوی دیگر زمان استفاده از تلویزیون و دیگر رسانه ها محدود شوند. تلویزیون باید برای کودک به امری عادی تبدیل شود و از این رو بهتر است در اتاق کودک تلویزیونی جای نگیرد (زیرا در غیر اینصورت بر طبق مطالعات علمی این کودکان دو برابر بیشتر از همسالان خود که تلویزیون شخصی ندارند، به تماسی تلویزیون می پردازند). علاوه بر این توصیه می شود برنامه های تلویزیونی آگاهانه انتخاب شده، آنها را چندین بار به همراه کودک تماشا کرده و سپس با او در مورد این برنامه ها گفتگو کنید. بویژه بهتر است کودکان خجالتی تشویق شوند که هم بازی های خود را ملاقات کرده و دوستان مدرسه شان را به خانه دعوت کنند. تنها از این طریق است که آنها می توانند برای آینده‌ی خود مهارت های مهم اجتماعی را فرا گیرند.

علاوه بر این کودکان به محدودیت ها و قوانین واضح و روشنی نیاز دارند که با قاطعیت اجرا شوند. آنها باید بیاموزند به خواسته ها، آرزوها و نیازهای دیگر اعضای خانواده احترام بگذارند. از این رو نباید این خواسته ها و نیازها را پنهان کرد. همچنین والدین باید همواره وظایف بیشتری در خانه یا حباط، نگهداری از حیوان خانگی، مرتب و تمیز کردن اتاق خودش) را به کودک محول کنند، زیرا این فعالیت ها به استقلال آنها کمک کرده و به مسئولیت پذیری می انجامد.

برای مهارت های آینده بسیار مهم است که دانش آموزان تصویر شخصی مثبت، اعتماد به نفس، اشتیاق یادگیری و انگیزه‌ی پیشرفت را در خود پرورش دهند. آنها بایستی تأیید و تمجید فراوانی تجربه کنند، البته باید از پاداش های مادی مانند تنفلات یا هدایای نقدی تا حد زیادی چشم پوشی کرد. مسلماً دانش آموزان نباید به همان میزان کودکان خردسال مثبت تشویق شوند؛ این موضوع از یک سو به روند بزرگ تر شدن و کناره گیری که کودک اهمیت کمتری برای تمجید والدینش قائل است، مربوط می شود و از سوی دیگر انگیزه های ذاتی بایستی به طور روز افزون جایگزین انگیزه های بیرونی شوند. اما والدین نیز باید سی دلیل مانع از این شوند که کودک به علت بازخورد منفی، اعتماد به نفس خود را از دست داده و به دلیل ترس هایش از چالش های جدید اجتناب کند. سرزنش فقط زمانی جایز است که کودک بی اختیاط یا مقصراً اشتباه رفتار کرده است. در این صورت باید انتقادات همواره بر علت عمل و نه بر شخص دلالت داشته باشند. یک اشتباه یا شکست هرگز نباید با محرومیت از محبت مجازات شوند.

از این گذشته علاقه‌ی والدین به کودک نباید به یادگیری و عملکرد او در مدرسه محدود شود، بلکه کودک در تمام موقعیت های زندگی به توجه و بویژه به محبت و نوازش نیاز دارد. کودک باید خود را بعنوان فردی کامل، محبوب و در خانواده امن احساس کند.

شکست داشته یا در زمینه ایی نامطئن باشند. در اصل در قدم اول باید سعی و تلاش (ونه نتیجه) تقدیر شود، موفقیت در نهایت با توجه به تلاش های انجام شده میسر می شود و بنابراین بویژه بایستی از سعی و تلاش قدردانی شود. کودک باید خود را باور داشته و بداند که می تواند به هر چیزی که می خواهد، دست باید و اینکه سعی و تلاش ارزشش را دارد. حتی اگر یک کودک دبستانی تصوراتی غیر واقعی را دنبال می کند (بعنوان مثال می خواهد ستاره‌ی فوتبال شود)، نباید سرخورده شود؛ او خود باید متوجه محدودیت هایش شود. اکنون باید خود را درگیر ورزش کرده و از طریق یاد گرفتن نام بازیکنان فوتبال، ویژگی های خاص آنها و نتایج بازی ها حافظه اش را تقویت کند.

در این رابطه همچنین مهم است که کودک کنار آمدن با ناکامی ها را نیز بیاموزد. به جای پرورش نگرش "انجام همه چیز برای انسان غیر ممکن است"، کودک باید بتواند شکست را بعنوان شانس تلقی کرده، از اشتباهاش درس گرفته، از روش های دیگر استفاده کرده یا راه حلی جدید را بیازماید.

با توجه به تحقیقات مغز اگر کودک تغذیه ایی سرشار از ویتامین، مواد معدنی و فیبر داشته، اغلب در هوای تازه تحرک داشته و خواب کافی داشته باشد، قدرت یادگیری اش ارتقاء می باید. توصیه می شود کودک قبل از روزهای مدرسه در ساعت یکسان به رختخواب رفته و بموقع از خواب برخیزد طوری که صبح ها دستپاچه نشود، همواره باید زمان کافی برای صرف یک صحنه ای سالم در اختیار باشد.

اکثریت قریب به اتفاق دانش آموزان دبستانی در ابتداء تکالیف خود را با علاقه انجام می دهند و ممکن است تنها به این علت باشد که آنها معلم خود را دوست داشته و هر کاری انجام می دهند تا تقدیر و تصدیق او را تجربه کنند. یاد گرفتن برای آنها لذت بخش است، آنها افتخار می کنند که تکالیف انجام داده اند.

در واقع دانش آموزان دبستانی بایستی

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای هم‌فکری، همدلی و همراهی نسل‌ها

با افزایش سن کودک تأثیر خانواده کاهش و تأثیر همسالان (و نیز رسانه‌ها) افزایش می‌یابد. با این وجود والدین می‌توانند نوجوانان را در چالش‌های پیش روی شان حمایت کنند طوری که نوجوانان بتوانند مهارت‌های آینده گرایانه را از هم تفکیک کرده و مستقل شوند. اولین قدم ایجاد علاقه به مسائل مدرسه می‌باشد (موضوعی که اغلب با درگیری‌های همراه می‌باشد) تا نوجوانان بزرگتر مسئولیت یادگیری را خود بر عهده گیرند.

در دوران نوجوانی فرزند همواره بیشتر از خانواده فاصله گرفته و به دوستاشن روی می‌آورد و ارتباطش با همسالانش بیشتر می‌شود. در این زمان نوجوان با همسالانش احساس نزدیکی عاطفی و امنیت، اعتماد و آزادی می‌کند. اولین ارتباطات برای نوجوان تجربه‌ی عشق و صمیمیت، دادن و گرفتن [عشق] را به همراه دارند. در عین حال آنها همچنان نقش جنسیتی خود را تفکیک می‌کنند. والدین می‌توانند ایجاد شبکه‌های اجتماعی و برقراری ارتباط را برای فرزندان خود راحت تر کنند. نوجوانان بخصوص زمانی به چالش کشیده می‌شوند که با دوستان خود به دلیل تعلق داشتن به گروه‌های قومی یا طبقه‌ی اجتماعی متفاوت تفاهم نداشته باشند.

اگر نوجوانان تفریح و سرگرمی داشته یا عضو کلوب‌های مختلف باشند، کمتر اوقات فراغت خود را در مقابل تلویزیون و کامپیوتر سپری خواهند کرد. فعالیت‌های ورزشی، کنترل بدن و اعتماد به نفس را ارتقاء می‌دهند. اکنون عضو گروه موسیقی بودن، آواز خواندن، نقاشی کردن، تئاتر بازی کردن و فعالیت‌های مشابه با اراده‌ی نوجوان انجام شده، ظهور استعدادهای خلاق را ممکن ساخته و اغلب بر انتخاب شغل تأثیر می‌گذارند. بسیار بهتر است اگر مهارت‌های مناسب در کودکی ارتفاع یافته باشند، والدین زمان سپری شده برای چنین فعالیت‌ها را پذیرفته و منابع (مالی) مورد نیاز را فراهم کنند.

علاوه بر این پذیرفتن ظاهر فیزیکی و نیز شکل دادن به هویت شان، جزء تکالیف رشد دهنده‌ی نوجوانان به حساب می‌آیند. از این گذشته آنها بایستی جهت گیری ارزشی، به عبارتی جهان بینی خود را توسعه دهند. در این رابطه نیز والدین می‌توانند به صورت محدود کمک کنند. اما الگوپذیری از آنها و تجربیاتی که فرزندشان در سال‌های قبل در خانواده بدست آورده است، مهم خواهد بود.

نوجوانان به طور روز افزون شروع به پذیرفتن مسئولیت برای مهارت‌های آینده‌ی خود می‌کنند. اکنون آنها راه را برای زندگی آینده‌ی خود که با موفقیت شغلی، رضایت از خود و روابط مثبت اجتماعی مرتبط می‌باشد، هموار می‌کنند.

حمایت خانواده

در آینده فشار بر بزرگسالان بیشتر خواهد شد. اینجاست که از سیاستمداران و کارفرمایان درخواست می‌شود: سرانجام باید تعادل بین کار و خانواده حتی برای کارکنان واحد شرایط بالاتر و شاغلین تمام وقت با کودکانی خردسال تضمین شود. علاوه بر این پیشنهادات برای آموزش خانواده بایستی بهبود یابند به طوری که والدین بتوانند دانش و مهارت‌های لازم برای تربیتی موفق را کسب کنند. بویژه حائز اهمیت است که گروه‌هایی که تا کنون کمتر قابل دسترسی بودند (مانند والدینی با پیشینه‌ی مهاجرتی یا از طبقات محروم جامعه) در این برنامه‌ها جای داده شوند. در این زمینه هم اکنون نیز تجربیات مثبت فراوانی با اقدامات کمک رسانی از قبیل ماماهای خانواده یا برنامه‌هایی مانند "Hippy" یا "Rucksack" یا با آموزش والدین در مهدهای کودک و مدارس کسب شده است.

در نهایت سیاست باید خدمات مشاوره ایی و پشتیبانی که در سال‌های گذشته کاهش یافته اند را برای والدینی با مشکلات تربیتی و فشار‌های دیگر مجدد گسترش داده و با ارائه‌ی کمک‌هایی تا حد ممکن در محیط اجتماعی خانواده‌ها (بعنوان مثال در مراکز خانواده یا مدارس) ترس از ناشناخته‌ها را کاهش دهند.

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه (۹۰)

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای هم‌فکری، همدلی و همراهی نسل‌ها

وظایف مهدویات کودک

آموزش آینده محور در دوران اولیه ی کودکی در مهدویات کودک زمانی تحقق می‌یابد که مریبیان یافته‌های تحقیقات مغز، روانشناسی آموزشی و رشد را مورد توجه قرار دهند: در این علوم و یافته‌های کودک نویا بعنوان محققی کنگاکو، خود فعال و خودکار به حساب می‌آید که دنیایی از اطلاعات را بدست آورده، آنها را پردازش کرده و در تئوری‌های شهودی ادغام می‌کند. در واقع کودک مانند بزرگسالی رفتار می‌کند که در جامعه‌ی علمی، شغلی مهم البته در سطحی دیگر دارد. با توجه به این نتایج تحقیقات، خردسالان برای کشف محیط طبیعی و متأثر از فرهنگ و برای مشاهده و کشف به طور مستقل، آزادی فراوانی نیاز دارند. به این ترتیب مریبیان باید برای کودکان این امکان را فراهم آورند که تا حد امکان به طور مستقل یا در گروه‌هایی کوچک بیاموزند: کودکان با توانند "کاوشنگری" باشند که از روی کنگاکاوی، ابتکار عمل شخصی و ذهن پژوهنده، دنیا را کشف کرده و تصویری از آن بدست آورند. بر این اساس مریبیان باید نقش خود را از نو تعریف کنند: بعنوان "همراه" کودک در این "ماجراجویی". بعنوان مثال آنها می‌توانند برای اکتشافات انگیزه دهند به این صورت که:

- همواره ابزار جدید برای یادگیری را ارائه و تأمین کنند، یعنی محیطی که به خوبی آماده شده است را فراهم آورند،
  - برای فعالیت‌های گوناگون ایجاد انگیزه کنند (عنوان مثال آزمایشات، جداسازی قطعات دستگاه‌ها، درست کردن کلکسیون)،
  - کودکان را با موقعیت‌های ناشناخته رو در رو کنند (از طریق گشت و گذار در طبیعت، در شرکت‌ها، کارخانه‌های صنعتی، نهادهای اجتماعی و فرهنگی و غیره) یا
  - بزرگسالان را (عنوان "متخصصین" در رشته‌ها و زمینه‌های مختلف) به مهدویات کودک دعوت کنند.
- علاوه بر این مریبیان، کودکان را در مسیر تجربه‌اندوزی حمایت می‌کنند، وقتی که بعنوان مثال گروه‌های آموزشی را سازماندهی کرده، تبادلات بین کودکان را ارتقاء بخشیده، مواد و وسائل مورد نیاز را تأمین کرده یا اطلاعات مورد نظر را در اختیار می‌گذارند. کودکان می‌آموزند، اطلاعات کجا یافته می‌شوند، چگونه انتقادی ارزیابی کنند، چگونه داده‌ها انتخاب شده و پردازش، به عبارتی قابل استفاده می‌شوند. مهم این است که کاوشنگران بتوانند تمام حواس خود را بکار گیرند، دنیای زندگی خود را با تمام بدن و اعضای آن تجربه کنند و تجربه اولیه‌ی فراوانی را در موقعیت‌های واقعی بدست آورند.

بازی آزاد و کارپروره ای

اکتشافات جهان که از کنجدکاوی شخصی، میل به تحقیق و پژوهش و علاقه‌ی فردی ناشی می‌شود، بویژه در بازی آزاد، شیوه‌ی طبیعی یادگیری در سنین خردسالی، امکان پذیر می‌باشد. در این روش کودکان با مواد کاملاً متفاوتی روپرتو شده و استفاده از آنها را کشف کرده، خلاقیت خود را نشان داده، خود را در نقش‌های مختلف قرار داده، به همراه دیگران چیزی را برنامه‌ریزی و آنرا اجرا کرده و به طور مستقل با مشکلات مقابله می‌کنند.

آنها می‌آموزند روابط را شکل داد، رقابت و همکاری کرده، رهبری کرده یا از دیگران تبعیت کنند، به دیگران اجازه‌ی صحبت داده و گوش فرا دهند، در مورد مسئله‌ایی به توافق رسیده یا سازش کنند، کار خود را پیش بردند، مناقشات را حل و فصل کرده و بتوانند از دست دادن را بپذیرند. مهارت‌های آینده با توجه به اهمیت فراوان بازی آزاد و بازی‌های نقش آفرینی، باید از کودکان در مقابل گرایش به شبیه سازی کردن مدرسه در مهدهای کودک دفاع شود. کودکان خردسال به شدت به فضای آزادی نیاز دارند که بوسیله‌ی آموزش اشغال نشده باشد. البته این امر با پیشنهادات آموزشی مغایرتی ندارد چرا که مریبان بسیاری تنها از این طریق می‌توانند دانش‌ها و مهارت‌ها را منتقل کنند.

با این حال زمانیکه نیروی متخصص در بازی‌ها شرکت کنند، اغلب یادگیری در این موقعیت‌ها نیز امکان پذیر می‌باشد: آنها می‌توانند از طریق همبارزی شدن یا هدایت بازی، کیفیت بازی آزاد و نقش آفرینی را بهبود بخشنند، ایده‌های جدید ارائه داده یا از طریق پرسش، تفکر کودک را برانگیزند.

بویژه مهم است که مریبان همواره بعنوان هم صحبت در دسترس باشند طوریکه روندهای تفکر مشترک طولانی بتوانند رخ دهند، دانش بتواند شکل گیرد و ارتباطی فراتر از ارتباط کلامی ممکن شود. سپس رشد شناختی خردسالان به طور گسترشده ایی ارتقاء می‌یابد.

از آنجا که آموزش در مهدهای کودک به این بستگی ندارد که چگونه در مدرسه یک دانش خاص بوجود می‌آید (عنوان مثال با توجه به یک برنامه‌ی درسی)، آموزشی بر اساس مثال و نمونه پیشنهاد می‌شود، به این منظور کار پروره‌ای مناسب می‌باشد زیرا روش‌ها و فعالیت‌های کاملاً متفاوت که در مجموع به ارتقاء جامع کودک در تمام زمینه‌های رشد منجر می‌شوند، می‌توانند مورد استفاده قرار گیرند.

از آنجا که در پروره‌ها کودکان کاری را مشترک برنامه ریزی کرده و برای اجرای آن همکاری می‌کنند و از آنجا که بایستی با یکدیگر در مورد موقعیت‌های مختلف بحث و تبادل نظر کنند، توانایی کار تیمی، تمایل به سازش و مهارت‌های ارتباطی ارتقاء خواهد داشت.

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه (۹۰)

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای همچویی، همدلی و همراهی نسل‌ها

بهبود کیفیت آموزش در دوران خردسالی

وظایف مهدهای کودک که به آن اشاره شده ، تنها زمانی می توانند رنگ عمل به خود گیرند که در سال‌های آینده شرایط محیط بهبود یابند. به ویژه تعداد افراد گروه و نیز پیوند میان کودک و مریبی بایستی کاهش یابد. اما همچنین مدت زمان آماده سازی و پیگیری پس از آن نیز باید گسترش یابند؛ وظایف بروکراتیک بایستی به حداقل محدود شوند. مرتبان نیز مانند همکاران دیگر بخش‌های کمک به کودکان و نوجوانان، به نظارت نیاز دارند که در حال حاضر اغلب از آن امتناع می‌شود. کیفیتی بهتر در آموزش دوران خردسالی تنها زمانی حاصل می‌شود که از سوی دولت منابع مالی بیشتری در اختیار بخش پایه (پیش دبستانی) قرار گیرد.

کودکانه با نیازهای ویژه

از آنجا که درآینده همچنان کودکان بیشتری درخانواده های بی سعاد، در خرد فرهنگ های گروه های مختلف مهاجرین یا در شرایط پر خطر (مانند فقر) رشد خواهند کرد، کماکان مردمیانی مورد نیاز هستند که شانس آموزش و از این طریق شانس زندگی آنها را بهبود بخشنند. به عنوان مثال کودکانی با پیشینه ی مهاجرتی علاوه بر ارتقاء مناسب زبان یکپارچه ی روزمره، به برنامه های پشتیبانی اضافه نیاز دارند که بوسیله ی آن بتوانند درهنگام ثبت نام در مدرسه به زبان رسمی مسلط باشند. در عین حال والدین نیز باید برای حفظ زبان مادری ترغیب شوند، زیرا چند زبانی بودن مهارتی مهم محسوب می شود.

در سال های آینده آموزش مشترک کودکان معلول و غیر معلول در مهدهای کودک و مدارس اهمیت می یابند: کودکان معلول یا در معرض معلولیت نه تنها باید مانند گذشته فقط در مهدهای کودک یکپارچه شوند، بلکه در این "آموزش فرد گرا" بایستی تمرکز بر عدم تجاف و فردیت تمام کودکان پوشش شود: هر کودک نیازها، نقاط قوت و ضعف خاصی دارد. بر این اساس باید هر کودک از طریق تفکیک و فردگاری و بدون "برجسب زدن" به عنوان "معلول"، "با استعداد" یا "دارای استعداد یادگیری زبان"، با توجه به نیازهای خاصش متناسب ارتقاء یابد.

در نتیجه در برخی موارد مردمیان با متخصصان گروه های شغلی دیگر همکاری خواهند کرد. در آخر بسیار مهم است که نیروی متخصص برای هر کودک زمان زیادی اختصاص دهد. هر چه کودک در مهد کودک مدت طولانی تری تحت مراقبت باشد، برقراری رابطه ای پیوند گونه با مری اش اهمیت بیشتری می یابد. به ویژه در ارتباط با کودکان زیر ۳ سال، نیروی متخصص با این چالش مواجه است که بتوانند میان وظیفه ی خود به عنوان یک نیروی متخصص و نقش اش در جایگزین شدن به عنوان والدین در طول ساعات آموزش تعادل برقرار کنند [به این منظور که کودک به مری خود وابسته نشود].

تنها زمانی که کودکان در مهدهای کودک احساس امنیت کنند، می توانند از فرصت های آموزشی ارائه شده در این مراکز استفاده کنند.

همچنین کودکان درآینده به هم صحبت هایی نیاز خواهند داشت که بتوانند افکار و احساسات خود را با آنها در میان گذاشته و به آنها گوش فرا دهند.

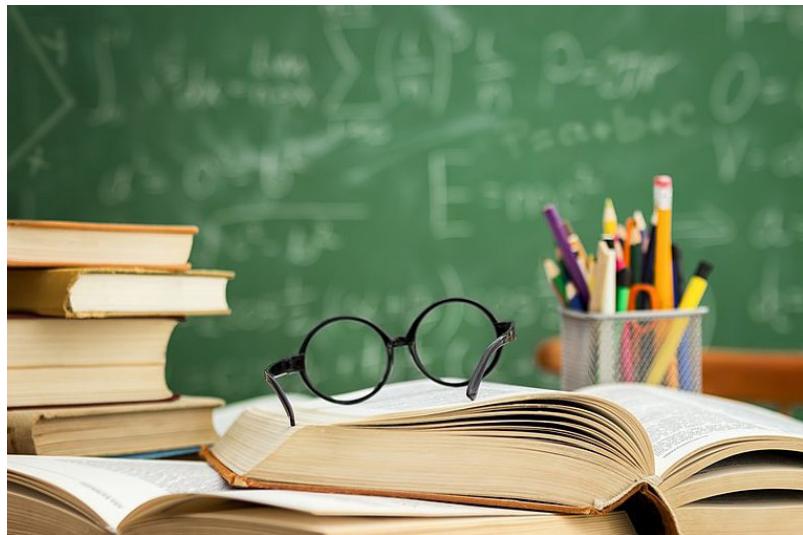
به ویژه باستی نیازهای حال حاضر کودکان مورد توجه قرار گیرند - نیاز به عشق و محبت، قدر دانی و احترام، اعتماد و دوستی، فردیت و تحقق خود. مهد کودک باید برای کودکان محیطی باشد که در آن احساس رضایت و خوشبختی کنند.

به این ترتیب آموزش و پرورش آینده محور به این معنا نخواهد بود که از گرایش کودک چشم پوشی شود و مسلمان مهدهای کودک باید همچنان به خانواده، محیط پیرامون و زمان حال گرایش داشته باشند. اما کودک همواره باید در کانون توجه قرار گیرد!

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه (۹۰)

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای هم‌فکری، همدلی و همراهی نسل‌ها

وظایف مدارس

با توجه به گرایشات آینده ، مدارس سراسر دنیا با تغییراتی اساسی رو برو هستند. محتویات آموزشی، شیوه های آموزشی، نقش مریبان، ارزیابی معلومات و مهارت ها و نیز چارچوب های نهادی اساساً تغییر خواهد کرد. اهمیت کسب علم اطلاعات به نفع توانایی روش شناختی یادگیری برای یافتن، ارزیابی و استفاده ای خلاق از اطلاعات مربوطه کاهش می یابد، زیرا تنها از این طریق پایه و اساس برای یادگیری مدام العمر در جامعه‌ی دانش محور نهاده می شود. همچنین در آینده مهارت‌های اجتماعی، ارتباطی و فردی نیز بایستی به شدت ارتقاء یابند. بنابراین یک رویکرد آموزشی مبتنی بر مهارت‌های مورد نیاز می باشد که بر توانایی های کلیدی ابی تمکن داشته باشد که می توانند در طول زندگی همواره توسعه یابند.

در عین حال بایستی "خروجی" سیستم تحصیلی بهبود یابد. جوانان بیشتری باید مدرک دانشگاهی کسب کنند، چرا که بر اساس مطالعات سازمان همکاری اقتصادی و توسعه تحت عنوان "آموزش دریک نگاه ۲۰۱۱" نرخ فارغ التحصیلی در کشورهای دیگر بالاتر می باشد: در سال ۲۰۰۹ نسبت دانشجویان سال اولی در گروه سنی شان بالغ بر ۴۳٪ بود که این نسبت در میانگین سازمان همکاری اقتصادی و توسعه ۵۹٪ بوده است. در همان سال ۲۰۱۱ یک مدرک دانشگاهی کسب کردن که متوسط میانگین سازمان همکاری اقتصادی و توسعه ۳۸٪ بوده است همچنین بایستی از استعدادهای فراوان استفاده ای بهتری شود، به ویژه از پتانسیل کودکانی با پیشنهادهای مهاجرتی یا از طبقه‌ی کم سود استفاده شود. در عین حال باید به کودکان با استعدادی که تا کنون اغلب شناسایی نشده یا دیر شناسایی شده و به همین علت پیشرفت کندی داشته اند، توجه بیشتری شود.

انتظارات بالا از سیستم مدرسه به طولانی شدن ساعات آموزش می انجامد - احتمالاً از طریق کاهش تعطیلات، اما بدون تردید با طولانی کردن روزهای مدرسه. به این ترتیب آینده متعلق به مدارس تمام وقت می باشد که با خواسته‌ی اکثر والدین نیز مطابقت دارد: در همه پرسی ای از شهروندان تحت عنوان "آینده از طریق آموزش - آلمان می خواهد بداند" که در آن بیش از ۱۳۰ هزار پاسخنامه ارزیابی شد، ۴۳٪ از والدینی که فرزند زیر ۲۲ سال داشتند، از مدارس تمام وقت اجباری و ۳۸٪ باقی از مدارس تمام وقت با برنامه‌های عصرگاهی غیراجباری حمایت کردند. همچنین ۲۳٪ دانش آموزان، مدارس تمام وقت اجباری و ۴۳٪ معلمان و ۵۰٪ دانش آموزان مدارس تمام وقت با برنامه‌های عصرگاهی غیراجباری را انتخاب کردند.

در مدارس تمام وقت واحدهای درسی می توانند قبلاً و بعد از ظهر تدریس شوند. دانش آموزان می توانند در ساعات میانی تکالیف خود را انجام داده و به تنهایی یا در گروه های کوچک، محتویات آموزشی را مرور و تمرین کرده و با یا بدون پشتیبانی معلمان آموزش بینند. به این ترتیب یادگیری مستقل و با مسئولیت خود (دانش آموز) میسر می شود که در آن دانش آموزان می توانند در چارچوبی از قبل تعیین شده وقت خود را تقسیم بندی کرده و همچنین اولویت های خود را تعیین کنند. علاوه بر این دانش آموزان ضعیف می توانند در طول این زمان به صورت فردی یا در گروه های کوچک ارتقاء یابند.

اما مدارس تمام وقت به ویژه ریتم آموزشی، یعنی تغییر بین تنش و آرامش را ممکن می سازند، به این ترتیب که بین ساعات درسی و زمان انجام تکالیف پیشنهادات دیگری عرضه شوند که در آن یادگیری شناختی در پس زمینه قرار داشته و فشار کار کمتر باشد (به عنوان مثال زیرا نمره دادنی در کار نیست). این پیشنهادات می توانند شامل موارد پیش رو باشند: ورزش (بازی های تیمی،

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

ثبت و انتقال تجربه های همکاری، همدلی و همراهی نسل ها

شماهه هفتم :: مهر ماه ۹۹

شنا، یوگا، کنگ فو و ...)، روشانی در کتابخانه، موسیقی (گروه موسیقی و ارکستر مدرسه، آواز خواندن در گروه کر، رقصیدن، طبل زدن، کلاس گیتار، پیولن، فلوت و غیره)، برنامه ریز کردن، هنر (نقاشی، سفالگری، طراحی پارچه و لباس و ...)، کلاس های کمک های اولیه، بازی های دسته جمعی (شطرنج و ...)، کاردستی فعالیت های در منزل (آشپزی، کاردستی)، گروه های تئاتر، کلاس های زبان (ایتالیایی، روسی، ژاپنی و ...)، گروه های کاری و بحث و گفتگو.

به این ترتیب می توان به تعادل میان یادگیری شناختی از یک سو و یادگیری موتوری، موسیقیایی، هنری، فرهنگی، رسانه ای، احساسی و اجتماعی از سوی دیگر دست یافت. در عین حال مدرسه به فضایی برای زندگی و تجربه اندوزی تبدیل می شود که نه تنها توسط معلمان بلکه همچنین بوسیله ی دانش آموزان، مدد کاران اجتماعی و مربیان اوقات فراغت (به عنوان مثال همکارانی از سازمان های جوانان) معلمان پاره وقت (مانند معلمان رقص یا موسیقی) و داوطلبان (مانند مربیان روشانی، اعضای انجمن ها یا هنرمندان) شکل می گیرد. علاوه بر کلاس درس، خود آموزی، رشد و پیشرفت فردی، زندگی در گروه ها و کمک به شکل گیری یک جامعه از اهمیت خاصی برخوردارند.

در آینده بایستی ریتم زیستی دانش آموزان بهتر مورد توجه قرار گیرد. امری که در مدارس تمام وقت به راحتی میسر می باشد. به این ترتیب که توانایی تمرکز و بهره وری حدود ظهر کاهش یافته و مجدداً از ساعت ۱۴ افزایش می یابد. بنابراین بهتر است بین ساعات ۱۲ تا ۱۴ دروس اصلی در برنامه ی درسی قرار نگیرند. اما آغاز روز درسی می تواند آرام تر نیز برنامه ریزی شود، اگر دانش آموزان قبل از شروع کلاس بتوانند به سالن مدرسه رفته و صحابه ای سالم صرف کنند - یک سوم تمام کودکان بدون صرف صحابه به مدرسه می روند که مسلمان این موضوع توانایی یادگیری آنها را مختل می کند. علاوه بر این بایستی در مدارس تمام وقت اهمیت زیادی برای یک نهار کامل قائل بود. اگر معلمان در عده های غذایی شرکت کنند، می توانند به عنوان الگو بر آداب و رسوم و نیز گفتگو بر سر میز غذا تأثیر بگذارند. برای نوجوانان منطقی است که کلاس درس شان کمی دیرتر آغاز شود زیرا ریتم زیستی درسن ۱۲ یا ۱۳ سال شدیداً تغییر کرده و بسیاری از نوجوانان به "جعد شب" تبدیل شده و صبح ها طولانی تر می خوابند. از این گذشته ساعات آموزشی ۴۵ دقیقه با ریتم یادگیری دانش آموزان مطابقت ندارند. بنابراین ممکن است در آینده ساعات آموزشی اغلب طولانی تر شوند. از آنجا که معلمان اغلب بایستی علاوه بر ساعات درسی توزیع شده در قبل و بعد از ظهر، تمام روز را در مدرسه سپری کنند - همچنین برای پاسخگویی به سوالات دانش آموزان در دسترس می باشند - همچنین برای جلسات با همکاران به منظور برنامه ریزی مشترک برای کلاس های میان رشته ای، پروژه ها و فعالیت های ویژه. علاوه بر این آنها برای دیگر گروه های کاری که در مدارس تمام وقت مشغول می باشند (مانند مربیان اوقات فراغت و مدد کاران اجتماعی) در دسترس خواهند بود، گروه هایی که از تک تک دانش آموزان با مشکلات رفتاری، مشکلات یادگیری یا معلول مراقبت می کنند (مانند معلم مشاور، پشتیبان ها، مدد کاران، روانشناسان مدرسه) یا افرادی که با والدینی با مشکلات تربیتی و دیگر مشکلات مشاوره می کنند (مانند همکاران مرکز مشاوره یا ادارات خدمات نوجوانان). به این ترتیب در میان کارکنان مدارس که به طور روزافزون چند تخصصی می شوند، فرهنگ همکاری و بازخورد منطقی شکل می گیرد.

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای همکاری، همدلی و همراهی نسل‌ها

بیاموزنده چگونه دانش شخصی خود را با دانش اعضای گروهای دیگر ترکیب کنند، چگونه مشکلات را با کمک یکدیگر حل کرده و چگونه به نتیجه‌ی کاری که به وسیله‌ی همه پشتیبانی شده است، دست یافت. به این ترتیب فرآیند یادگیری - و نه محصول یادگیری - موضوع کلاس می‌شوند.

از آن مهم تر این است که دانش آموزان امروز قادر هستند به عنوان بزرگسالان فردا به شکل گیری دانش، تکنولوژی، اقتصاد، فرهنگ و جامعه کمک کنند. فیلسوف یونانی هرالکیتوس عقیده داشت که آموزش نه پر کردن بشکه بلکه بر افروختن شعله‌های آتش می‌باشد. یا زیست شناس عصبی جرالد هوتر می‌گوید، خیلی مهم نیست که ارزش‌های فرهنگی را انتقال دهیم، بلکه مهم آن است که بتوانیم استعدادی را شعله ور کنیم که این ارزش‌ها را می‌سازد [برانگیختن خلاقیت کودک]. علاوه بر این دانش آموزان باید مهارت‌های روش شناختی تخصصی را کسب کنند، یعنی بیاموزنده با چه روشی درزمنیه‌ی آموزشی مربوطه به یافته‌های جدید دست پیدا کرده و مشکلات حل می‌شوند. در عین حال دانش آموزان باید نگرشی پژوهشی را توسعه دهند که بر کنجدکاوی، انگیزه‌ی دورنی و میل شدید استوار باشد. مدارسی که دانش آموزان را برای آزمون‌ها آماده می‌کنند، با از حفظ یادگرفتن یا یادگیری از روی ترس مناسب آینده نیستند، بلکه به گفته‌ی محقق مغز مانفرد شپیترز، یادگیری باید با احساسات مثبت و حتی احساس شادی و خوشبختی درارتباط باشد.

اگر ایده‌ی یادگیری مدام‌العمر جدی گرفته شود، برنامه‌های درسی نباید بیش از حد سنگین بوده و دانش آموزان را بر اساس اصل "فیف نورنبرگ" با حجم فراوانی از دانش تحت فشار قرار دهند. در حال حاضر دانش آموزان دبیرستانی بایستی در بسیاری از رشته‌ها کسب دانش کنند که معلمانی با رشته‌های دیگر در همان مدرسه به این دانش‌ها سلطنتی ندارند - این موضوع فراتر از آموزش عمومی می‌باشد. بنابراین برنامه‌های فردی اساساً باید پاکسازی شوند تا انگیزه‌ی یادگیری دانش آموزان از بین نرود، موضوعات بتوانند به صورت انتقادی مورد بحث قرار گیرند (اندیشیدن به جای "خر خوانی")، معلومات بیشتری در کار گروهی کسب شوند و زمان برای مرور آنها به منظور تثیت موقفيت در یادگیری باقی بماند.

کودکان و نوجوانان برای اینکه بتوانند در شکل گیری جامعه‌ی دانش محور سهیم باشند، به ویژه به مهارت‌های روش شناختی نیازمند هستند تا بتوانند دانش‌های مورد نیاز در طول زندگی خود را فرآگیرند. آنها باید نحوه‌ی یادگیری را بیاموزنده، یعنی بدانند چگونه اطلاعات مربوطه تمیه، ارزیابی، مقایسه و در دانش موجود طبقه‌بندی می‌شوند، چگونه اطلاعات به ذهن سپرده شده و موقفيت در یادگیری آزموده می‌شود. در آینده کودکان و نوجوانان باید بتوانند با اطلاعات کار کرده و از آنها استفاده کنند. اما دانش آموزان همچنین باید بیاموزنده که دانش شخصی خود را منتقل کنند، به عنوان مثال دانش خود را در یک گروه کاری ارائه داده و منتقدانه مورد بحث قرار دهند؛ باید

محفویات آموزشی

کلاس درس و فعالیت های تحقیقاتی عملی در چنگل، در چمنزار یا در برکه می توان با سندروم کمبود طبیعت نیز مقابله کرد. با وجود اینکه توسعه اقتصادی آلمان تا حد زیادی به تکنولوژی وابسته بوده و اکثر بچه ها به وسیلهٔ تکنولوژی احاطه شده و مجدوب آن هستند، درحال حاضر تقریباً تمام برنامه های درسی فاقد علوم مهندسی هستند. از این رو بایستی درآینده دروس مربوطه به تمام مدارس وارد شوند.

در کنار دروس تئوری کودکان باید از طریق ساختن اشیاء کاربردی، هدیه یا اشیاء تزئینی، کارکردن عملی با موادی مانند چوب، آهن، پلاستیک یا سرامیک را تا حد ممکن زودتر بیاموزند. دانش آموزان بزرگتر می توانند قطعات دستگاه های فنی را از یکدیگر جدا کرده و از این طریق با این اجزا و اثر متقابل آنها آشنا شوند. علاوه بر این دانش آموزان می توانند اتومبیل ها، هوایپامها، موتورها، نیروگاه های خورشیدی یا ربات های کوچکی بسازند، کامپیوترهای مدرسه یا شبکه را سرویس کرده یا تعمیراتی در ساختمان مدرسه انجام دهند. تجربیات عملی می توانند از طریق بازدید، تجربیات کارآموزی یا پروژه در کارخانه ها، کارگاه های صنعتی یا خدمات شهری نیز منتقل شوند.

این ارتباط بزرگ عملی می تواند علاقه به علوم مهندسی را افزایش دهد. در عین حال دانش آموزان باید بکار گیری علوم طبیعی را بیاموزند. چنین کلاس درسی به ویژه برای دانش آموزان پسر سرگرم کننده بوده و آنها می توانند متعهدهانه همکاری کنند. پسران در مقایسه با دختران به محتویات آموزشی متفاوتی (مانند تکنولوژی) علاقه مند هستند، اما در مدارس ضعیف تر عمل می کنند، موضوعی که ممکن است به انگیزهٔ کمتر برای پیشرفت منجر شود.

از آنجا که زندگی در جامعهٔ ما به شدت تحت تأثیر قوانین و مقررات می باشد، در آینده بایستی در مدارس به طور روز افزون دانش حقوقی تدریس شود. همچنین مسائل مربوط به سیاست روز و مشکلات اجتماعی باید در کلاس درس مطرح شده و از سوی دانش آموزان مورد بحث قرار گیرد. دانش پژوهشی، اجتماعی، روانشناسی و آموزش نیز همواره اهمیت بیشتری یافته و در نتیجه بایستی بیشتر در برنامه های درسی جای گیرند. در رشتہ های درسی مربوطه اغلب پروژه هایی می توانند داخل شوند که در آنها به عنوان مثال تجربیات روزمرهٔ زندگی محیط پر امون دانش آموزان یا مشکلات محلی مطرح شوند. همچنین کارآموزی در بیمارستان ها، آسایشگاه معلولین، خانهٔ سالمندان، مهده های کودک، دادگاه و مراکز تأدبی مفید خواهد بود. دانش آموزان می توانند در این مراکز مسئولیت پذیری را بیاموزند.

متأسفانه در حال حاضر سیستم آموزشی فاقد معلمانی با مدرک پژوهشی، حقوقی، مهندسی یا تجارت می باشد. یک راه برای خروج از این وضعیت از یک سو این خواهد بود که قراردادهای معلمان برای بعضی ساعت محدود درسی به نمایندگانی از گروه های حرفة ای مرتب (مدیران، مهندسان، وکلا، پژوهشگران، غیره) و اگذار شود. و از سوی دیگر، همانطور که در گذشته در صورت لزوم دانشمندان بدون داشتن مدرک تدریس در مدارس استخدام می شدند، مهندسان، وکلا و اقتصاد دانان می توانند به عنوان معلم

بنابراین دانش آموزان باید " فقط" یک چارچوب اساسی از دانش بدست آورند که پیدا کردن راه خود در دنیا پست مدرن، مدیریت یک زندگی مستقل و مشارکت فعال در شکل دادن به فرآیندهای اجتماعی را ممکن سازد. دانش های مرتبط با یکدیگر باید به عنوان پایه ای برای آموزش و تحقیل کفایت کنند.

اگر برنامه های درسی سبک تر شوند، زمان برای دروس جدید باقی می ماند. با اینکه آیندهٔ آلمان تا حد زیادی به اقتصاد کشور وابسته می باشد، اقتصاد ملی و اقتصاد کسب و کار نیز نقش بزرگی به عنوان رشتۂ درسی ایفا می کنند. بنابراین این رشتۂ درسی باید وارد تمام مدارس شده و تا حد ممکن در مقاطع تحصیلی مختلف تدریس شود. به این ترتیب دانش آموزان باید بتوانند با واقعیت شغلی آشنا شده و تجربیات عملی بدست آورند، به عنوان مثال از طریق کار آموزی یا مطالعات موردي در کسب و کار.

علاوه بر این مدیران شرکت ها و کارخانه ها می توانند بخشی از کلاس درس را بر عهده گیرند - در مدرسه و یا مستقیماً در شرکت و کارخانه. تجربیات مثبتی با شرکت های تازه وارد در مدارس بدست آمده است: کودکان و نوجوانان با راهنمایی و آموزش، کسب و کار خود را به راه می اندازند (غرفه، کافهٔ دانشجویی، خدمات مراسم، تولیدی تی شرت)، در نتیجه کار آفرینی را گسترش داده و عملآماده های تجاری (مانند تجربه و تحلیل بازار، جلب مشتری، حفظ مشتری، قیمت گذاری، حسابداری) کسب می کنند. از این گذشته دانش آموزان می توانند دانش ها و مهارت های فراوانی را از طریق بازی های مخصوص کامپیوتری بدست آورند که در آنها کسب و کار اقتصادی شبیه سازی شده اند. دانش آموزان از طریق بر عهده گرفتن نقش های رایج در یک کارخانه با نحوهٔ عملکرد آن آشنا می شوند.

در سال های گذشته اهمیت علوم طبیعی برای آیندهٔ اقتصاد کشور شناخته شد و در بسیاری از ایالات، کلاس های ریاضیات، زیست شناسی، شیمی و فیزیک افزایش یافت - چنانچه نیروی آموزشی با مهارت مربوطه به میزان کافی موجود باشند. در این حالت اغلب موضوع بر سر رشتہ های حفظی است. بالته بعضاً از مدارس نیز روش هایی را آزمایش کرند که بیشتر معطوف به آینده هستند: به عنوان مثال در حال حاضر در برخی دیبرستان ها (مثلاً در شهر لایپزیگ) سالوات تحقیقاتی وجود دارد. در نتیجه دانش آموزان هر ۲ هفته یکبار کلاس درسی نداشته، بلکه فعالیت های تحقیقاتی فردی را در موسسات دانشگاهی، شرکت ها یا نهادهای محلی دنبال می کنند. در این مکان ها دانش آموزان به وسیلهٔ یک مری راهنمایی شده، تجربیات عملی خود را ثبت

کرده و در پایان سال تحقیقاتی برای عموم ارائه می دهند. علوم طبیعی همچنین می توانند از طریق برگزاری کلاس درس در طبیعت، کارکردن در باگچهٔ مدرسه یا پرورش حیوانات منطبق بر زندگی واقعی آموزش داده شوند. به این ترتیب در ایالات متعدد آمریکا همواره باگچه های مدرسه ای بیشتری ساخته می شوند، تا دانش آموزان بتوانند بیاموزند چگونه محصولات غذایی تولید می شوند و در حالت طبیعی چه طعمی دارند (تنهای در ایالات کالیفرنیا بیش از ۶ هزار باگچهٔ مدرسه وجود دارد). از طریق

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه (و)

ثبت و انتقال تجربه های همچنین، همدلی و همراه نسل ها

و یا کارآفرینی درمدرسه، کار آموزی در شرکت ها، پروژه هایی با مرجع خارج از مدرسه و غیره نه تنها با جهان خارج از دیوار مدرسه آشنا می شوند، بلکه همچنین به ارتباط بین دانش های تدریس شده در کلاس و استفاده هی بعدی در کار و به ارتباط بین یادگیری (اکنون) و کار کردن در (آنده) نیز پی می برند. به این ترتیب آموزش معنا می یابد، چرا که سودمندی عملی محتویات درسی و ارتباط محیط پیرامون آشکار خواهد شد. این موضوع انگیزه و لذت یادگیری را افزایش می دهد.

با توجه به این که کودکان و نوجوانان در اوقات فراغت خود همواره کمتر و سطحی تر رخوانی کرده و از طریق پیام کوتاه و تایپ مکرر متن ها در شبکه های اجتماعی، به شیوه ای ابتدایی از نوشتن عادت کرده اند، در آینده ترویج خواندن و کسب زبان نوشتاری اهمیت فراوانی می یابد. به این ترتیب باید در مدارس (ابتدایی) از طریق رو خوانی ای که از نظر عاطفی جذاب بوده و نیز با درنظر گرفتن علایق مربوطه، برای دانش آموزان شرایط خواندن شادردی ایجاد شود که از طریق آنها انگیزه های ذاتی خواندن ارتقاء یابد. همچنین رو خوانی های منظم در کلاس ها (ی ابتدایی)، خواندن خاطرات، مسابقات رو خوانی، شب خوانی، کافه های ادبی یا استفاده از مریبیان داوطلب برای رو خوانی ها می توانند مفید باشند. گوشه های خلوت در کلاس درس برای خواندن و یا سالن های مطالعه در کتابخانه های مدرسه که در طول روز باز هستند، برای دانش آموزان این امکان را فراهم می کنند تا خود را به تنها یا با دوستان همکن خود (به عنوان مثال در گروه های رو خوانی) با کتاب های موجود و مجلات (جوانان) مشغول کنند. کودکانی که به کتاب علاقمند می توانند، می توانند هم کلاسی های خود را به کتاب های هیجان انگیز کنگنا کنند. کودکان بزرگتر و نوجوانان بایستی همچنین به کتاب های غیر داستانی و متن های تخصصی نیز سوق داده شوند.

اگر به جای صفحه کلید بیشتر از کاغذ و قلم استفاده شود، دانش آموزان می توانند از فاصله های انتقادی با متن دست نوشته ی خود، سبک ت Nagarshی پیچیده و قابل ملاحظه را توسعه دهند. آنها باید ترجیحاً اغلب متن های طولانی تری بنویسند (به عنوان مثال

مشغول بوده و برای این فعالیت آموزش بینند.

از این گذشته باید این پرسش مطرح شود که آیا دروس فعلی در مدارس با نیازهای آینده مطابقت دارند. به این ترتیب در دنیای جهانی شده ی ما، دانش زبان های خارجه همواره اهمیت بیشتری می یابند. در اینجا باید برسی شود که آیا واقعاً در مدارس ما مهمترین زبان ها تدریس می شوند. به عنوان مثال در حال حاضر ۱,۱۴۰ میلیون نفر به زبان چینی صحبت می کنند، اما انگلیسی به عنوان دومین زبان رایج ترها توسط ۳۳۷ میلیون نفر صحبت می شود. البته انگلیسی به عنوان زبان دوم نقش بزرگی را ایفا می کند: ۲۳۵ میلیون نفر زبان انگلیسی فرا گرفته اند، در حالی که ۷۱ میلیون زبان چینی فرا گرفته اند. علاوه بر این انگلیسی به عنوان زبان دنیای کار و اینترنت به شمار می آید که البته در اینترنت اهمیت خود را از دست داده است: در سال ۱۹۹۱ در اینترنت ۱۰۰٪ متن ها به زبان انگلیسی بودند، در سال ۲۰۰۵، ۲۰۰۵ و در سال ۲۰۱۱ تنها ۲۷٪ (در مقابل ۴۴٪ به زبان چینی و ۸٪ به زبان اسپانیایی). زبان های دیگری که در آینده مهم خواهند بود، هندی و عربی هستند؛ این دو زبان ممکن است تا سال ۲۰۵۰ از انگلیسی به عنوان زبان مادری پیشی گیرند. همچنین اهمیت زبان اسپانیایی نیز افزایش یافته است؛ در ایالات متحده آمریکا تا سال ۲۰۵۰ افرادی با ریشه های آمریکایی لاتین همراه با سیاه پوستان و آسیایی ها، بیش از نیمی از جمعیت را تشکیل خواهند داد. در مقابل زبان فرانسوی و یا حتی لاتین و یونانی اهمیت خود را از دست داده اند. با توجه به اینکه چین در چند سال آینده بزرگترین قدرت اقتصادی خواهد شد و در حال حاضر نیز مهم ترین شریک تجاری غیر اروپایی به حساب می آید، بایستی در آینده زبان چینی رسمی (ماندارین) دست کم در تمام مدارس متوسطه به عنوان (دومین) زبان خارجه ارائه شود. انگلیسی به عنوان اولین زبان خارجه می تواند تا حدی به صورت دو زبانه تدریس شود، یعنی در سایر رشته های اصلی و جانبی نیز مورد استفاده قرار گیرد. پس از زبان انگلیسی و چینی، اسپانیایی یا هندی می تواند به عنوان سومین زبان خارجه مورد توجه قرار گیرند.

مسلسل نمی توان در مدت کمی به اندازه های کافی معلماتی برای زبان ماندراپین یا هندی در دانشگاه های آلمان آموزش داد یا حتی معلماتی که تا به امروز لاتین و یونانی تدریس می کردند را باز آموزی کرد. اما می توان معلماتی در چین، هند، اسپانیایی یا آمریکای لاتین استخدام کرد که احتمالاً این موضوع به علت حقوق بالای آنها در آلمان، برایشان جذاب خواهد بود. به این ترتیب کلاس درس به طور انصاری به زبان خارجی مربوطه برگزار می شود. معلماتی از کشورهای دیگر که علاوه بر زبان، فرهنگ و آداب و رسوم خود را نیز به نمایش می گذارند، قطعاً کارکنان چند تخصصی مدرسه را بیش از قبل گسترش خواهند داد.

اما مناطق پر جمعیت جهان و یا قریت های اقتصادی و کشورهای پر قدرت آینده بایستی ساعات درسی بیشتری را به رشته هایی مانند تاریخ یا چگرافی اختصاص دهند. دانش آموزان باید دست کم همان قدر اطلاعات درباره ی طبیعت کشور، جمعیت، تاریخ، فرهنگ، اقتصاد، و جامعه ی کشورهایی مانند چین، هند، روسیه و برزیل داشته باشند که درباره ی ایالات متحده آمریکا، فرانسه و بریتانیا می دانند.

دانش آموزان از طریق افامت درخارج از کشور، فعالیت های فنی

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

ثبت و انتقال تجربه های همگانی، همدلی و همراهی نسل ها

ژنتیک در زیست شناسی. با این حال اگر کودکان و نوجوانان علاقه ای واقعی از جانب معلمان احساس کرده و آنها را به عنوان مراقبان و مخاطبان هم‌فکر صمیمی تجربه کرده و از هیچ تحریم منفی نترسند، تنها در مورد مسائل شخصی صحبت می کنند.

اگر داشت آموزان از بارتاب مسائل اخلاقی به سوی آمادگی برای عمل یا حتی اقدامات مشخص هدایت شوند، ایده آل خواهد بود. به عنوان مثال آنها باید درک درستی از شرایط زندگی و نیازهای سالم‌مندان که سهم شان در جمعیت همچنان را به افزایش است، بدست آورند. به این ترتیب می توان از جنگ بین نسل ها که برخی از کارشناسان انتظار آن را دارند، جلوگیری کرد زیرا در این شرایط افراد جوان تر در آینده بیشتر برای چشم پوشی از سهم درآمد خود به نفع سالم‌مندان تمايل خواهند داشت. یا از بحث مشکلات زیست محیطی می توان همبستگی با پناهندگانی که در اثر تغییرات آب و هوای کشور خود را ترک کرده اند و حمایت از آنها، پروژه های مدرسه مانند ساخت توربین بادی، تقبل حمایت برای یک بیوتپ (زیست جای)، رفتار بازیافتی بهتر یا استفاده ای صرفه جویانه از منابعی مانند آب، برق، گرماء، کاغذ، مواد غذایی و غیره را نتیجه گرفت. در عین حال داشت آموزان تجربه می کنند که اقدامات آنها مفید بوده و اثراً مثبتی را برای جامعه در پی دارد.

از آنجا که جوانان اغلب در پذیرش اولین روابط احساسی مشکلاتی را تجربه می کنند، از آنجا که همواره تجربیات کمتری در رابطه با کودکان نوپا بدست می آورند، از آنجا که روابط زناشویی بسیار شکننده شده و عدم اطمینان تربیتی از سوی والدین افزایش یافته است، بایستی در آینده رشته ای "خانواده شناسی" نیز در مدارس ارائه شود. در این واحد درسی اطلاعات مهم آموزشی و روانشناختی تدریس شده و - بسیار محدود - تجربیات داشت آموزان در خانواده شان مورد بحث قرار می گیرد. پرسش هایی آینده محور می توانند مطرح شوند: داشت آموزان یک رابطه ای زناشویی خوب را چگونه تصور می کنند، چگونه می خواهند فرزندان خود را برقراری چنین رابطه ای برآیند، چگونه می خواهند کار و خانواده را با هم سازگار کنند. و به چه شیوه ای می توانند کار و خانواده را با هم سازگار کنند. سپس مهارت های ارتباطی و عاطفی مربوطه می توانند آموزش داده شوند. در همین حال عروسک های کامپیوترا شبه واقعی وجود دارند که داشت آموزان می توانند آنها را با خود به خانه ببرده و مانند یک نوزاد واقعی از آنها نگهداری و مراقبت کنند. این عروسک های شبیه سازی شده مانند نوزдан از طریق فریادهای بلند، مراقبت های کامل را درخواست می کنند، به عنوان مثال بایستی به آنها غذا داده و پوشک شان تعویض شود، در آنوش گرفته شده و تاب داده شوند.

لازم به ذکر است که گسترش موضوعات اصلی نباید باعث شود که داشت آموزان به اجرای ساعت درسی بیشتری در هفته داشته باشند و بیشتر بیاموزند.

همانطور که قبل اشاره شد، برنامه های درسی تا پیش از این باید پاکسازی شده و دیگر نباید هیچ دانشی تدریس شود که فراتر از یک آموزش عمومی باشد. علاوه بر این بسیاری از دروس جانی باید برای هر سال تحصیلی برنامه ریزی شوند، به عنوان مثال احتمالاً کافی خواهد بود اگر درس "خانواده شناسی" تنها در یک مقطع آموزش داده شود.

علاوه بر این خلاقيت کودکان باید بيشتر ارتقاء يابد. فعالیت های مناسب به ويزه در چارچوب کلاس های موسيقی و هنر امكان پذير هستند. همچنین می توان پروژه های بيشتری همراه با نوازندگان، نقاشان، مجسمه سازان، و فيلم سازان، آنجم داده یا نمایشگاه های هنری و اجرای موسيقی در مدرسه یا مكان های ديگر برگزار کرد. از اين گذشته باید از طریق کلاس ورزش و فعالیت های حرکتی (به عنوان مثال در زنگ تفريح یا از طریق بازسازی حیات مدرسه به زمین بازی) پیشرفت سلامتی و حرکتی را ارتقاء داد. بسیاری از داشت آموزان، آموزش نديده، دست و پا چلفتی و بيش از حد چاق هستند. از آنجا که داشت آموزان اغلب بسيار خسته و مضطرب هستند، به اطلاعاتي درباره ای اهميت خواب و چگونگي ايجاد استرس نياز دارند. علاوه بر اين آنها باید با تكيني های تمدد اعصاب آشنا شوند. همچنین کودکان باید برای زندگي در جامعه ايي اوقات فراغت محور آماده شوند که در آن فرucht های بسياری برای تحقق خود خواهند داشت.

کودکان باید در مدارس تمام وقت در چارچوب فعالیت ها و کلاس های بين واحدهای درسی بیاموزند، اوقات فراغت خود را مفید طرح ريزی کرده و در اسرع وقت سرگرمی های خود را گسترش دهند. هرچه يك جامعه متنوع تر و متفاوت باشد، هرچه تعداد گزینه ها بيشتر بوده و هرچه سنت ها آداب و رسوم کمتری داشته باشند، کمک ها برای جهت گيري و جستجو برای معنای زندگي خود و شکل گيري و جدان نيز نقش مهم تر ايفا می کنند. به اين ترتيب در آينده نيز موضوعاتي مانند دين و اخلاق اهميت بيشتری می يابند. البته در جامعه اي که در آن همواره آلماني های کمتری خود را متعلق به فرقه اي می دانند، تعليم و تربیت مسيحي تنها برای اندکي از داشت آموزان مناسب خواهد بود. به اين ترتيب باید به جز در مدارسي که وابستگي فرقه اي دارند، واحد درسی "دين شناسی" جايگزين درس ديني شود. داشت آموزان می توانند در اين رشته اطلاعاتي درباره ای اديان مختلف مانند بهوديت، مسيحيت، اسلام، آيین هندو، مذهب بودايهي، مذهب چيني، آيین شينو و آيین کنفسيوس کسب کنند.

چنین اطلاعاتي برای زندگي اى با نشانه هايی از جهانی شدن مناسب می باشند: انسان ها در کشور خود، در سفر و در طول اقامت در خارج از کشور به طور فرایinde اىي با ديگر اديان روپرتو خواهند شد و بایستی پس از آن مهم ترين باورها، فرقه ها، مراسم و هنجرهای رفتاري آنها را بشناسند.

در زمينه ای اخلاق از يك سو مشکلات کليدي جهان امروز و فردا می توانند مورد بحث قرار گيرند: نابرابري اجتماعي، رشد جمعيت، برخورد با افراد مسن و معلول، بيكاري، فقر (حتى در کشورهای پیشرفتنه)، مهاجرت، جنگ، بهره کشي از طبيعت، تغييرات آب و هوا، نابودي محيط زیست و غيره. از سوی ديگر بایستی تجربیات مرتبط با اخلاق کودکان و نوجوانان مورد بررسی قرار گيرند: ارزیابی عملکرد "ناعادلانه"، در گيری با بزرگسالان و هم سالان، تجربیات استرس زاي عاطفي مانند مرگ پدر بزرگ یا مادر بزرگ، نوشیدن الکل، خطر اعتیاد و غيره. مسائل اخلاقی همچنین می توانند در رشته های ديگر نيز بررسی شوند، به عنوان مثال بی عدالتی در بازی فوتبال در زمينه ای ورزش یا خطرات مهندسی

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه (۹۰)

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای هم‌فکری، همدلی و همراهی نسل‌ها

زمینه‌های آموزشی

خود و دیگران؛ توانایی‌های ارتباطی و مهارت حل مشکل را ارتقاء می‌دهد. خود آگاهی مثبت با توجه به درک، پرسش و شکل دادن به تازه‌ها در عین حال کنجکاوی، آمادگی یادگیری و بهره‌وری را افزایش می‌دهد.

علاوه بر این پرورش خلاقیت نقش مهمی را ایفا می‌کند. نقاشی، رنگ آمیزی، کاردستی، موسیقی، آواز، رقص، سایه بازی، عروسک بازی، تئاتر، آداب و رسوم و طراحی جشن‌ها نباید نادیده گرفته شوند. در این فعالیت‌ها "عملکرد" خاصی مدنظر نیست (بعنوان مثال کاردستی بسیار زیبا یا نمایش در مقابل والدین)، بلکه موضوع بر سر تجربه‌ی بازی گوئه با مواد و ابزار گوناگون، انواع کاغذ، تکنیک‌های نقاشی، آهنگ‌ها و لالات موسیقی می‌باشد. نظره‌ی سرگرمی‌های بعدی می‌توانند در مهدهای کودک شکل گیرند. سرگرمی‌هایی که فعالیت‌های خلاقانه، آرامش و تعدد اعصاب و نیز حافظت در برابر "صرف پر هزینه در وقت آزاد" را فراهم می‌آورند.

مریبان باید اهمیت خاصی برای تربیت اجتماعی، رشد مهارت‌های ارتباطی و توانایی حل و فصل رضایت بخش تعارضات بین فردی برای همه‌ی جوانب قائل باشند. کودکان باید بیاموزند روابط با دیگران را مثبت شکل داده، خود را به جای دیگران گذاشته، دیدگاه‌های آنان را قبول کرده و احساسات شان را پذیریند. علاوه بر این آنها باید قادر باشند در گروه‌های کوچک یا بزرگ عضو شده، همکاری کرده و در رویدادهای گروه شرکت داشته باشند. تمام این مهارت‌ها برای آینده‌ی آنها نیز مربوط می‌باشد. از این گذشته کودکان باید از طریق فرصت‌های مشارکت برای زندگی در یک دموکراسی آماده شوند. بعنوان مثال بحث در مورد قوانین یا رأی‌گیری در مورد پیشنهادهای جایگزین، از جمله‌ی این فرصت‌ها به شمار می‌آیند. علاوه بر این کودکان باید فرا گیرند که مراحل گذار طبیعی مانند

مریبان از یک سو نباید کامپیوتر و رسانه‌های نوین را نادیده گرفته و باستی مهارت‌های رسانه‌ای را در کودکان پرورش دهند. اگر نرم افزارهای مناسب بکار گرفته شوند، کودکان خردسال می‌توانند دانش‌ها و مهارت‌های جدیدی را از طریق آنها کسب کرده و در عین حال کارهای خلاق و هنری انجام دهند. آنها باستی در حل مشترک تکالیف با یکدیگر یکپارچه شده و همکاری کنند، به طوری که در مقایسه با فعالیت‌های دیگر، بیشتر با یکدیگر گفتگو کنند. از سوی دیگر نیز مریبان باید با خطر رو به رشد کمبود تجربه‌ی اولیه با توجه به رسانه‌ای شدن جامعه مقابله کنند. بنابراین رسانه‌ها نباید در زندگی روزمره‌ی آموزشی رواج پیدا کنند. در سطح ابتدایی به احتمال زیاد آموزش همه جانبه، تجربه‌ی روحی جهان زندگی، پرورش حواس و خودآگاهی ممکن خواهد بود.

اگر کودکان بعنوان کاوشگران درک و پذیرفته شوند، تطبیق دادن کار آموزشی با علاقم‌مندی هایشان کار سختی نخواهد بود. کودکان باید بتوانند در نامگذاری پروژه‌ها و یا موضوعات ماهانه و در انتخاب فعالیت‌ها شرکت داشته باشند. کودکان به تکالیفی (که خود انتخاب کرده‌اند) نیاز دارند که با آنها رشد کرده و پتانسیل های خود را به کار گیرند. این امر انگیزه‌ی یادگیری خود گام، خودکار و با مسئولیت شخصی را افزایش می‌دهد. یادگیری و آموزش نیز باید سرگرم کننده باشند. اگر کودکان در گروه کار کرده، نظرات مختلف را مورد بحث قرار داده، با متخصصین مصاحبه کنند و غیره، به ندرت لازم خواهد شد

که اشتباهات (فکری) را به آنها متذکرشد، موضوعی که اغلب آنها را سرخورده و بی انگیزه خواهد کرد. معمولاً آنها خود اشتباهات را یافته و برطرف می‌کنند، امری که نه تنها موقوفیت یادگیری مضاعف محسوب می‌شود، بلکه مهارت‌های آینده از قبیل درک از

ماهنهه جلا :: نیاز اندیشه (۶)

ثبت و انتقال تجربه های همکاری، همدلی و همراهی نسل ها

مراکز مراقبت روزانه می آموزند که گیاهان و سیزیحات در حالت طبیعی چگونه هستند، چگونه با مواد تازه می توان آشپزی کرد، چگونه نان، بیسکویت یا کیک پخته می شوند، چه چیز سالم و چه چیز نا سالم است. علاوه بر این آموزش های حرکتی و فعالیت های ورزشی از اهمیت خاصی برخوردار هستند.

در دنیایی که به طور روزافروز شهری می شود، لازم است که برای کودکان نوپا تا حد ممکن تجربیاتی در طبیعت فراهم شود. این امر از یک سو در فضای باز مهدهای کودک امکان پذیر می باشد، اگر این فضا با باقجه ها، مارپیچ های گیاهی، درختان و بوته های میوه یا حتی با دیوارهای تیغه ایی، حوضچه، بوته های تعبیه شده برای پنهان شدن مجدهش شود. از سوی دیگر با ایستی مناطق طبیعی محیط اطراف مورد بررسی قرار گیرند که کودکان در این مکان ها به مشاهده ای طبیعت و تجربه اندوزی در آن پرداخته، با مواد طبیعی بازی کرده، قابلیت های جسمی خود را نشان داده و ماجراجویی های بی خطر انجام دهنند. در عین حال آنها می توانند برای حفاظت فعل از طبیعت و محیط زیست تشویق شوند از این طریق که ترغیب شوند به گیاهان آسیب نرسانند، حشرات را نکشند و زباله ها را جمع آوری کنند. همچنین در مهدهای می توان استفاده ای صرفه جویانه از منابعی مانند آب، برق و انرژی گرمایی را آموزش داد، به این ترتیب که به عنوان مثال آب باران را برای آبیاری گیاهان جمع کرد، پنجره ها را در زمستان به مدت کوتاه -اما کامل- باز کرد یا لامپ ها فقط در مکانی روش شوند که نور لازم است.

در مهدهای کودک موقعیت های بیشتری پیش می آیند که کودکان بتوانند تجربیات علمی و فنی یا ریاضی جمع آوری کنند، بدون آنکه نیازی به انجام برنامه های آموزشی خاص از قبیل آزمایشات باشد. به عنوان مثال کودکان خردسال شمردن را به این ترتیب می آموزند که صحیح ها تعداد حاضرین را بشمارند یا چیدن میز را بر عهده گیرند، در مرتب سازی (به عنوان مثال دانه ها) یا تقسیم اشیاء و خوارکی ها (مانند پاستیل) مفاهیم مجموعه ها را آموخته، هنگام ریختن ماسه یا آب در ظروفی با اندازه های متفاوت، تغییر ناپذیری مقادیر را مشاهده می کنند. در حین بازی با تکه های خانه سازی اشکال مختلف هندسی را شناخته و زمانیکه مربیان نام اشکال را می گویند، اسمای شان را می آموزند. در عین حال تجربیاتی در زمینه ایستا شناسی بدست می آورند. با مشاهده ای آب شدن برف و بیخ یا بخار بوجود آمده از جوشیدن آب، حالت های مختلف ماده را می شناسند. در هنگام درست کردن خمیر با مخمر مشاهده می کنند که کشت های قارچی با چه سرعتی می توانند تکثیر شوند. همچنین با نحوه ای استفاده از دستگاه های موجود در مهد (سه چرخه، تلویزیون، دستگاه پخش سی دی و غیره) آشنا می شوند - و نیز نحوه ای عملکرد آنها، اگر مربیان بتوانند پرسش های مربوطه کودکان را پاسخ دهند.

اگرچه در چند پاراگراف قبل بین زمینه های مهارتی و آموزشی مختلف تفاوت قائل شدیم، نباید این تصور به وجود آید که در اینجا باید برنامه های خاص آموزشی یا حتی برنامه های پشتیبانی ویژه ای توسعه یافته توسط متخصصان غالب باشند. خردسالان کلی نگره فرا می گیرند و بنابراین بایستی فعالیت های مربوط به خود آموزی و یادگیری موضوعی (مانند کار پروژه ای یا بازی آزاد) در کانون توجه قرار گیرند.

گذار از مهد کودک به مدرسه و یا گذارهای فردی از قبیل جدایی والدین یا تشکیل خانواده ای ناتنی را پشت سر گذاشته و بر آنها غلبه کنند. مربیان می توانند در این مراحل با ترویج انعطاف پذیری به آنها کمک کنند.

احساس ارزش فردی در کودکان به ویژه کودکانی از مناطق یا قشر محروم جامعه بایستی بتوانند مستقل از موقعیت مادی شان پیشرفت کنند.

از آنجا که بیشتر خانواده ها جدا از افراد مسن زندگی می کنند، مربیان می توانند ارتباط کودکان با سالمندان را از طریق پیوند آنها در زندگی روزمره ای مهدهای کودک ایجاد کنند. به این ترتیب هر دو گروه می توانند شرایط زندگی و احتیاجات یکدیگر را درک کنند. کودکان قدر چنین رویارویی ها را دانسته، از این طریق با شیوه های رفتاری و تجربیات افراد مسن آشنا شده و نیز زمانیکه سالمندان از گذشته تعریف می کنند، کودکان دیدگاه تاریخی بدست می آورند. با این روش مربیان می توانند به تفاهم بین نسل ها کمک کرده و یک فرهنگ جدید همکاری را ایجاد کنند. فراتر از خانواده ای گسترش یافته شان.

مهد کودک معمولاً اولین مکانی است که در آن کودکان از فرهنگها و خرده فرهنگ های مختلف دور هم گرد آمده و با یکدیگر یکپارچه می شوند. بنابراین مربیان می توانند کمک کنند که افرادی از فرهنگ های متفاوت بیاموزند به یکدیگر توجه کرده، مذاهباً، ارزش ها، رسوم و الگوهای رفتاری مختلف را تحمل کرده و با یکدیگر کنار بیایند. مختصان به عنوان الگویی برای پذیرش تنوع فرهنگی عمل می کنند؛ با شرکت دادن والدین از اقلیت های قومی مختلف در کار آموزشی برای کودکان تجربیات آموزشی جدید میسر می شوند. مربیان می توانند از طریق آموزش دینی و اخلاقی به کودکان در یادگیری ارزش ها و اخلاقیات و یافتن معنای زندگی شان کمک کنند. همچنین مبنای یک تعامل اجتماعی در آینده نهاد می شود؛ آمادگی برای کمک به دیگران. به ویژه مهدهای کودک با حمایت های مذهبی برای بسیاری از کودکان تنها مکانی هستند که آنها می توانند داستان های کتاب مقدس، سروده های مذهبی و اهمیت جشن های مذهبی را بیاموزند.

علاوه بر این در جامعه ایی که به طور فزاینده متینج تر می شود، حائز اهمیت است که کودکان بیاموزند به آرامش دست یافته و تمدد اعصاب کنند. به عنوان مثال با کمک مدیتیشن، تمرینات تمدد اعصاب، موزیک و ماندالاها یا با ایجاد شرایطی برای خواب و استراحت.

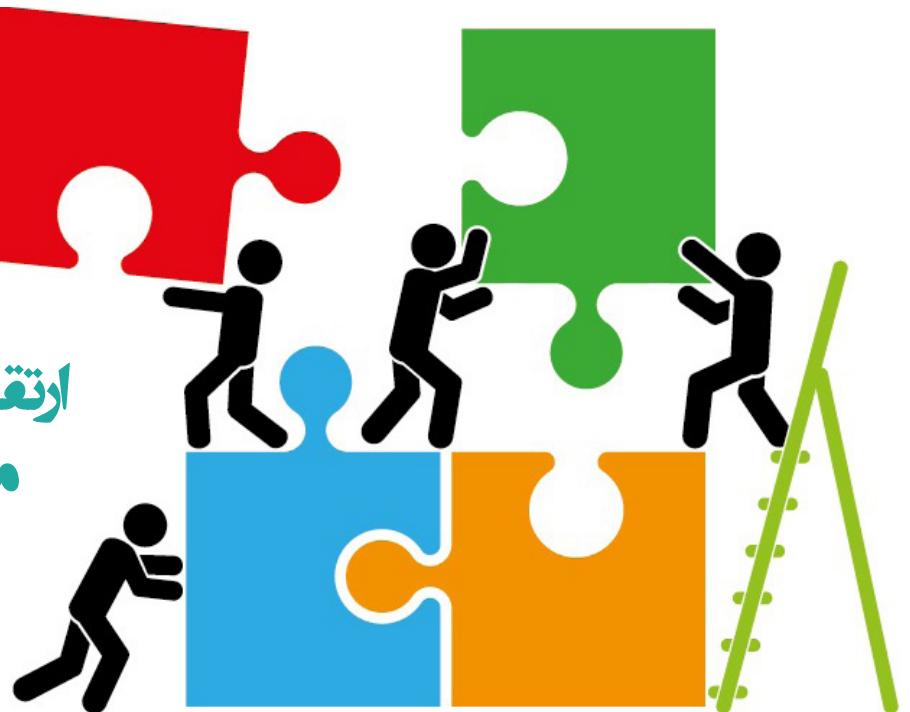
به این ترتیب مربیان همچنین می توانند در کاهش سرعت زندگی و نیز فشار کار سهیمی داشته باشند. مراحل بدون اسباب بازی به کودکان کمک می کنند که بیاموزند خود را سرگرم کرده و چشم پوشی کردن را تمرین کنند. از این گذشته اگر مربیان متعادل بوده، همواره آرامش خود را حفظ کرده و خود را تحت فشار زمان قرار ندهنند، به عنوان سرمشق تأثیرگذار خواهند بود - بعضی از فعالیت ها بیشتر از زمان برای ریزی شده به طول می انجامند.

از آنجا که در آینده همواره کودکان دچار سوء تغذیه و یا چاقی بیشتری وجود خواهند داشت، آموزش بهداشت باید در مهدهای کودک بیشتر شود. دست کم کودکان بایستی در مهدها سالم و متناسب با نیاز مصرف کالری شان تغذیه شوند. کودکان اغلب در

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه (۹۰)

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای هم‌فکری، همدلی و همراهی نسل‌ها

ارتقاء مهارت‌های میان‌رشته‌ای

علاوه بر مهارت‌های شخصی و شناختی که تا کنون به آنها اشاره شد، معلمان باید مهارت‌ها و توانایی‌های دیگری که برای آینده مهم بوده و تا کنون هدفمند آموزش داده نشده اند را ارتقاء دهند. بسیاری از این مهارت‌ها به یک رشته‌ی درسی محدود نبوده، بلکه همواره بیشتر در روزمره‌ی مدرسه حائز اهمیت هستند.

در اینجا در درجه‌ی اول مهارت‌های اجتماعی مطرح می‌شوند: دانش‌آموزان باید از یک سو در کلاس درس بیاموزند که با یکدیگر همکاری کرده، تکالیف مدرسه راحل کرده و یکدیگر را حمایت کنند. اگر تکالیف درسی در مدارس تمام وقت انجام شوند، دانش‌آموزان قوی تر در یک درس می‌توانند به دانش‌آموزان ضعیف تر یا کودکان بزرگتر به کوچک ترها کمک کنند. از سوی دیگر زمانی که هیچ بزرگسالی حضور نداشته باشد، هم زیستی کودکان نیز باید صلح آمیز پیش رود. به این ترتیب معلمان می‌توانند همراه با دانش‌آموزان خود کدهای رفتاری طراحی کنند که بر اساس آنها باید پاییندی به قوانین مقرر شده بارها بررسی و نقض آنها در کلاس به بحث گذاشته شود. اما قبل از هز چیز باید قدری که درسال‌های اخیر مکرر رخ می‌دهد و نیز دیگر اشکال خشونت ورزی از طریق طراحی واضح و روشن مرزها و مجازات قاطع منعکف شوند. دانش‌آموزان باید بیاموزند که از ضعیف ترها حمایت کنند و در گیری ها را به صورت مسالت آمیز حل و فصل کنند. در این صورت هم کلاسی‌های توانند به عنوان داور یا معلمان به عنوان واسطه تأثیر حمایتی داشته باشند.

ارتقاء مهارت‌های ارتباطی نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این امر از یک سو مستلزم آن است که دانش‌آموزان در آینده فرصت‌های بیشتری برای صحبت در کلاس داشته باشند، به عبارتی صحبت کردن آنها تنها به پاسخ‌گویی به معلم شان محدود نشود. از سوی دیگر معلمان نه تنها باید به درست یا

غلط بودن پاسخ‌ها و نیز کمک آنها به روند برنامه ریزی شده‌ی کلاس توجه داشته باشند، بلکه به چگونگی فرمول بندی شان نیز باید دقت کنند. از طریق طرح پرسش، تغییر فرمول بندی جملات و علاوه بر اینها از طریق انتقاد از دانش‌آموزان بزرگتر، می‌توان کودکان و نوجوانان را به استفاده از جملات طولانی تر و پیچیده تر، اسمی و افعال مناسب تر و نیز صفت‌های بیشتر در جملات هدایت کرد.

اما مهارت‌های ارتباطی از ساختن جملاتی که از نظر زبانی خوب هستند یا بکارگیری زبان زمینه زدایی شده فراتر هستند. به عنوان مثال کودکان باید فراگیرند صریح و قابل اطمینان ارتباط برقرار کرده و پیام‌های منطبق بر هم ارسال کنند (که در آنها اظهارات شفاهی و رفتار غیر کلامی با هم مطابقت می‌کنند)، در صورت نیاز اظهارات‌شان را شفاف سازی کرده و احساسات شان را مناسب ابراز کنند، به احساسات دیگران همدلته واکنش نشان دهند و در پی ارتباط چشمی باشند، به دیگران اجازه صحبت داده و به آنها به طور فعل گوش فرا دهند، درک کردن خود را شان داده یا در صورت متوجه نشدن، سوال بپرسند. علاوه بر این آنها باید بتوانند با بازخوردها و ارتباطاتی غیر کلامی مانند حرکات و حالات چهره‌ی مخاطب خود مقابله کنند.

نه تنها ابراز معقول و مناسب احساسات، بلکه در قدم اول توانایی

ماهنه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

ثبت و انتقال تجربه های همگرایی، همدلی و همراهی نسل ها

پوچی در آنها بپردازند. در این رابطه ادوارد کورنیش، مؤسس انجمن آینده‌ی جهان، خواستار این است که جوانان فرصت‌های فراوانی که در اقتصاد و جامعه دارند را درک کرده و آنها را واقع گرایانه و مشبّث ارزیابی کنند. اگر آنها از توانایی پیش‌بینی برخوردار بودند، طولانی مدت برنامه ریزی کرده و پرآوردن سریع نیازها را بدفاتر به تعویق می‌انداختند.

مهارت‌های اجتماعی، عاطفی و فردی به ویژه می‌توانند در کلاس‌های فوق برنامه در مدارس تمام وقت که در بین پروژه‌های آموزشی جای دارند، پرورش یابند، به عنوان مثال در کلاس‌های ورزشی، موسیقی، هنر، تئاتر، خانه داری، سرگرمی، گروه‌های بحث و گفتگو و نیز گروه‌های کاری (که معمولاً شرکت در آنها داوطلبانه بوده و در آنها نمره ای داده نمی‌شود). علاوه بر این در آینده برای ارتقاء این مهارت‌ها برگزاری ارائه می‌شوند، همانطور که آنها در قالب تمرینات ابراز وجود یا برنامه‌هایی برای پیشگیری از خشونت و اعتیاد حتی در حال حاضر نیز وجود دارند، تجربیات مثبتی نیز در مدارس بسیاری (از جمله در منیخ) در رابطه با "کلاس مهارت" بدست آمده است:

در این رشته مهارت‌های اجتماعی (مانند رفتار قابل قبول در کلاس درس، راه‌های حل و فصل در گیری‌ها)، مهارت‌های ارتباطی (مانند قوانین بحث و گفتگو، گوش دادن فعل، شرکت در بحث‌های گروهی، سخنوری، لفاظی)، مهارت‌های یادگیری (مانند انجام درست تکالیف مدرسه، آماده شدن منطقی برای امتحانات، تمرینات تمرکزی، زمان بندی، روش‌های کار علمی، تکنیک‌های جستجو در کتابخانه‌ها) و مهارت‌های فناوری اطلاعات (یادگیری برنامه‌های کامپیوتری مرتبط، استفاده از صحیح از اینترنت) آموزش داده می‌شوند. سپس این مهارت‌ها در دیگر رشته‌های مدرسه حفظ و همچنان پرورش می‌یابند. علاوه بر این مهارت‌های می‌توانند آموزش داده شوند که برای مرحله‌ی بعدی پیشرفت مناسب باشند (مانند نوشت‌درخواست کار در اوآخر دوران مدرسه و رفتار درست در مصاحبه‌های کاری).

درک احساسات خود نیز از مهارت‌های عاطفی محسوب می‌شوند. به ویژه دانش آموزان پسر در این زمینه دچار مشکل هستند. معلمان و به ویژه بزرگسالانی که در موقعیت‌های خارج از کلاس درس مشغول هستند، می‌توانند گاهی اوقات از کودکان برسند: "در حال حاضر چه احساسی به تو دست می‌دهد؟" یا "چه احساسی داری؟". بسیاری از دانش آموزان (پسر) همچنین باید بیاموزند، احساسات دیگران را درک کنند. به عنوان مثال از حالت چهره، بدن و نیز خلق و خوی دیگران به احساسات آنها پی‌برند و عواطف آنها را به درستی شناسایی و به عبارتی تعیین کنند. علاوه بر این اختیار و کنترل خود نیز باید حفظ شود. به ویژه در زنگ تقویح و کلاس‌های فوق برنامه در مدارس (تمام وقت) که جزء رشته‌های آموزشی محسوب نمی‌شوند، همواره شرایطی به وجود می‌آیند که در آنها مهارت‌های عاطفی می‌توانند ارتقاء یابند.

مشاهده این امر برای رشد و شکوفایی شخصیت کودک، پیشرفت رشد و بلوغ، شکل گیری تصویری مثبت از خود، شکل دادن هویت و پذیرش نقش جنسیتی صدق می‌کند. دانش آموزان هر چه بیشتر بتوانند در مورد یادگیری خود تصمیم گیرند، به همراه دیگران به فراگیری دانش بپردازند و از میان فعالیت‌های فراوان فوق برنامه انتخاب کنند، مستقل تر خواهند شد.

در عین حال باید مسئولیت عملکرد تحصیلی خود و نیز رفتار، بدن، سلامتی و مصرف رسانه ای خود را بر عهده گیرند. رشد شخصیت و مسئولیت پذیری را می‌توان در آینده از طریق پروژه‌های یادگیری تجربی، کارآموزی در نهادهای اجتماعی، مشارکت در شرکت‌های دانش آموزی، مشارکت در هیأت‌های مدرسه یا فعالیت به عنوان مریبی و داور ارتقاء داد.

اگر برای کلاس درس به طور فزاینده از ادبیات به روز کودک و نوجوانان انتخاب شوند، تکالیف توسعه ای مطرح شده در آنها می‌توانند مورد بحث قرار گرفته و به دانش آموزان درسنین مربوطه در انجام شان کمک شود. در این رابطه می‌توان درباره ای تصورات آینده‌ی کودکان و نوجوانان صحبت کرد. به این منظور معلمان می‌توانند دانش آینده‌ی مطرح شده را ارائه داده و نیز روش‌های آینده پژوهی را به دانش آموزان بیاموزند: به این ترتیب آنها می‌توانند به عنوان مثال برای ۱۰ یا ۲۰ سال آینده‌ی زندگی خود ساریوهای منفی، مشبّث و واقع گرایانه تهیه کرده و با یکدیگر به بحث بنشینند. در این صورت معلمان می‌توانند به ترس‌های آینده یا احساس

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه روز

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای هم‌فکری، همدلی و همراهی نسل‌ها

روش‌های آموزشی

به منظور آماده شدن برای جامعه‌ی دانش محور مهم است که در فرآیند یادگیری به دانش آموز نقشی بسیار فعال تر و مستقل تر اختصاص داده شود، چنانچه در حال حاضر نیاز‌نیاجام می‌شود. دانش آموز باید از یک سو کاوشگری شود که در تبادل انتقادی با دیگر دانش آموزان و بزرگسالان به طور خودکار زمینه‌ی علمی جدیدی را در میان گذاشته و به متخصصی برای یادگیری خود تبدیل شود. آموزش باید به فرایندی خودگردان، اکتشافی، "لذت‌بخش" و اجتماعی تعابیه شده تبدیل شود که نه تنها یک طرح ریزی فعال دانش بلکه همچنین کسب و استفاده از روش‌ها و ابزارهای تخصصی، حل مشکلات و آموزش مهارت‌های کاملاً متفاوتی را شامل شود. تمایل به یادگیری و لذت بردن از آن، بررسی انتقادی فرایند یادگیری شخصی، دستیابی به اعتماد به نفس و تکیه بر توانایی‌های خود، از دیگر جنبه‌های مهم می‌باشند.

بر این اساس معلمان باید به "مدیران فرایند یادگیری"، "مریبان" و "مشاوران آموزش" تبدیل شوند که کودکان و نوجوانان را در مسیر آموزش فردی شان دوستانه همراهی کنند. آنها بایستی تمایل به یادگیری و انگیزه‌ی دانش آموزان را درک کرده و آنها را بکار گیرند، حس کنجکاوی آنها را برانگیزد، آنها راهنمavarه از طریق ایده‌های جدید به چالش بکشند، آنها را به تلاش‌های بیشتر ترغیب کرده و اطلاعات مورد نیازشان را به آنها بدنهند، آنها را تشویق کرده و در صورت لزوم از آنها حمایت کنند. علاوه بر این معلمان باید تیم‌های آموزشی را سازمان دهی کنند، تبادل بین شرکت کنندگان را توویج دهند و فرآیندهای یادگیری مشارکتی را اجرا کنند. یکی دیگر از وظایف معلمان این است که نتایج حاصل از ترتیبات یادگیری فردی و اجتماعی را منعکس کرده و آنها را طوری ساختار بندی کنند که بتوان بر آنها استناد کرد.

در اصل این مسائل، یافته‌های جدیدی نیستند. همانطور که به عنوان مثال دانشمند امور تربیتی اولویش هرمان توضیح می‌دهد که در واقع مریبان و روانشناسان از اواخر قرن هجده می‌دانند که یادگیری چه زمان به صورت پایدار موفقیت آمیز می‌باشد: معلمان باید از طریق پیشنهادات، چالش‌های عملی که معنای ذهنی ایجاد می‌کنند و توقعاتی که به صورت فردی درنظر گرفته شده اند، به هر دانش آموز نه کمتر و نه بیش از حد توان شان فشار وارد کنند، حس کنجکاوی و اشتیاق به یادگیری کودک را برانگیزند، طوری که کودک و یا نوجوان خود به خود مستقل شده و دانش و مهارت‌های مرتبط را فرآگیرد. در این خصوص هر دانش آموز می‌تواند زمان مورد نیاز اش را خود تعیین کند، زیرا فشار زمانی مغز را مختل می‌کند. همچنین کودکان می‌توانند مرتکب اشتباه نیز شوند، چرا که اشتباهات فرسته‌های یادگیری هستند. بازخورد مناسب، تعریف و تمجید و به ویژه احساس موفقیت و یا خودکارآمدی حاصل از غلبه بر چالش‌ها، دانش آموز را در مسیر مستقل آموزش خود تأیید کرده و لذت یادگیری و انگیزه درونی وی را حفظ می‌کنند. علاوه بر این تبادل بین تنش و آرامش، فرصت‌های بسیار برای تمرین و تکرار و نیز کارهای عملی معنی دار و سرگرم کننده نیز حائز اهمیت می‌باشند.

همچنین در آینده نمی‌توان از کلاس درس معمولی چشم پوشی کرد، زیرا مؤثر ترین و کارآمد ترین شکل آموزش می‌باشد. اما این کلاس بایستی نهایتاً ۳۰ دقیقه به طول انجامد، زیرا دانش آموزان بزرگتر نمی‌توانند طولانی تر از این زمان متمرکز گوش فرا دهند. بر اساس تحقیقات مغزی، حافظه‌ی کاری در یادگیری موارد جدید تنها پس از ۵ دقیقه تحت فشار قرار می‌گیرد.

اما شیوه‌های یادگیری بسیار مهم تر از شرایط آموزش کلاسیک (فرونتال) می‌باشند که طیف وسیع تری از مهارت‌ها

رابه عنوان کسب خالص دانش ترویج داده و با یافته هایی که قبل تر ذکر شد، مطابقت دارند. به عنوان مثال این شیوه ها عبارتند از:

- کار آزاد که در آن هر دانش آموز باید یا وظایف از پیش تعریف شده را انجام دهد یا می تواند از میان موضوع های مختلف انتخاب نماید یا به یک پرسش که خود مطرح کرده است، پیردازد (در مشورت با معلم). هر یک از دستورات کار همچنین می توانند با سطح عملکرد هر دانش آموز سازگار بوده و او با سرعت یادگیری خود آنرا انجام خواهد داد.

- کار شریکی که در آن به عنوان مثال یک موضوع با یکی از هم کلاسی ها مورد بحث قرار گرفته یا با او یک موضوع

آموزشی تمرین می شود. در این کار هر دو دانش آموز یکدیگر را حمایت می کنند.

- کار گروهی که در آن در تیم های کوچک یک موضوع یا جنبه های مختلف آن مورد بحث قرار گرفته یا کاری آموزشی یا تحقیقاتی انجام می شود. در کار گروهی از نقاط قوت هر یک از دانش آموزان استفاده می شود در حالیکه هم زمان نقاط ضعف شان بوسیله ی دیگر دانش آموزان جبران می شوند. آنها باید با یکدیگر همکاری کرده و مشترک با هم عمل کنند.

- یادگیری ایستگاهی: بر اساس برگه ایی که بر روی آن موضوعی نوشته شده است، ایستگاه های مختلف در کلاس درس جستجو شده و در آنجا تکالیف یا تمرینات مشخصی براساس راهنمایی ها و ابزار در دسترس قرار گرفته، انجام می شوند. اینها راه های مختلف دستیابی به یک موضوع را ممکن ساخته یا به بخشی از محتوای آموزشی اشاره می کنند. دانش آموزان اغلب باید بسته به سطح عملکردشان از ایستگاه های دیگر یا بیشتری (و نیز کمتری) بگذرند. همچنین اغلب ایستگاه های اجرایی و انتخابی نیز وجود دارند.

- کلاس کارگاهی : در کلاس وسائل مختلفی مربوط به یک یا چند موضوع بر روی میز قرار دارند. دانش آموزان باید یک میز را انتخاب کنند

- کلاس آموزش باز : در این کلاس دانش آموزان در برنامه ریزی و تحقق آموزش خود به این ترتیب شرکت می کنند که تعیین کنند به چه موضوعی چگونه پرداخته شود و چه فعالیت هایی چه زمان انجام شوند.

- کار پژوهه ایی : در طی یک بازه ای زمانی طولانی تر موضوعی دنبال می شود که در آن دانش آموزان تا حد زیادی اهداف، محتويات و روند پژوهه های مربوطه را تعیین می کنند. دانش آموزان از طریق مطالعه ی فشرده ی سوال مربوطه درک عمیق تری به دست آورده و مهارت های تخصصی و روش شناختی بیشتری کسب می کنند. آنها اغلب باید از ساختمن مدرسه خارج شوند تا بسته به موضوع پژوهه، مکان های مشخصی (در طبیعت یا در جامعه، کارخانه ها، نهادها و موسسات تحقیقاتی، استودیوها و غیره) را بازدید کرده یا با افراد متخصص مصاحبه

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه روز

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای هم‌فکری، همدلی و همراهی نسل‌ها

آموزان به عنوان مثال با کمک یک دفتر خاطرات آموزشی آنچه را می‌خواهند در این مدت بیاموزنند، تعیین می‌کنند. در این حالت مسیرها و روش‌های یادگیری نیز ثبت می‌شوند؛ نتایج یادگیری بر اساس معیارهای از پیش تعیین شده ارزیابی می‌شوند. هر دانش آموز آزادانه تعیین می‌کند که به چه ترتیبی، در چه زمانی، در چه اتفاق‌هایی، با چه مدت صرف زمان و با کدام هم مدرسه‌ای تکالیف انجام خواهد شد. به این ترتیب گروه‌های کار با سینین مختلف می‌توانند تشکیل شوند که در آنها دانش آموزان بر اساس سطح یادگیری شان همکاری کرده یا جوان ترها از بزرگ ترها می‌آموزند. معلمان محیط یادگیری آموزنده‌ای را ایجاد و بر روند آن نظارت می‌کنند، دانش آموزان را مورد مشاهده قرار داده و بیشندهاتی ارائه می‌دهند، ابزار مورد نیاز را در دسترس دانش آموزان قرارداده و سوالات آنها را پاسخ می‌دهند، به آنها مشورت داده و در صورت لزوم پشتیبانی‌های فردی ارائه می‌دهند. این که آیا در آینده آموزشی که تا حد زیادی توسط دانش آموزان سازماندهی شود، در مدارس اجرا خواهد شد، پرسش برانگیز می‌باشد - اما باید یادگیری مستقل، فعل، مبتنی بر تحقیقات و کشف با همکاری هم کلاسی‌ها ایجاد شود. همچنین تکالیفی که در مدارس تمام وقت توسط دانش آموزان کما بیش در زمانی مشابه انجام می‌شوند، می‌توانند بیشتر عناصر مشارکتی را شامل شوند. از آنجا که فضاهای ابزارهای قابل دسترس در مدرسه می‌توانند علاوه بر این با فعالیت‌های عملی همراه شوند.

در آینده کتاب‌های درسی سنتی به طور فزاینده‌ای با کتابهای الکترونیک جایگزین خواهد شد که مقرن به صرفه بوده و می‌توانند سریع تر به روز رسانی شوند و تخته‌ی کلاس‌ها نیز منسخ می‌شوند:

دانش آموزان می‌توانند بر روی تخته‌های وايت بُرد دیجیتالی با اطلاعات تعامل داشته، آنها را حرکت داده، انتخاب و مرتب کرده و ارزش یابی کنند. علاوه بر این عکس‌ها، فیلم‌ها و اینیمیشن‌ها نیز می‌توانند بر روی این تخته‌ها نمایش داده شوند. به این ترتیب کلاس مفهوم بیشتری می‌یابد که بخصوص ممکن است برای آن دسته از دانش آموزانی که از طریق شنیداری اطلاعات را به خوبی دریافت نمی‌کنند، مفید باشد - و احتمالاً همواره تعداد این دانش آموزان بیشتر خواهد شد، چرا که رسانه‌های نوین ادراک بصری را ترجیح می‌دهند. از این گذشته به طور تجربی ثابت شده است که اگر اطلاعات به صورت چند رسانه‌ایی یعنی در کانال‌های مختلف ارائه شوند، انسان بهتر فرا می‌گیرد.

علاوه بر این بایستی در آینده به طور روز افزونی از کامپیوتر استفاده شود زیرا از یک سو برنامه‌های آموزشی تعاملی توجه بیشتر به سطح یادگیری یک دانش آموز و در نتیجه

کنند. همچنین همزمان در یک کلاس می‌توانند پروژه‌های مختلفی برگزار شوند که توسط گروه‌های کوچک یا حتی هر یک از دانش آموزان انجام گیرند. علاوه بر این در برخی از مدارس پروژه‌های مدرسه‌ای یا میان کلاسی تحقق می‌یابند (در آموزش میان رشته ایی مانند پروژه‌های موضوعی پیچیده انتخاب شده و هم زمان در رشته‌های مختلف درسی به آن پرداخته می‌شود، به عنوان مثال بررسی موضوع "آب" در فیزیک، جغرافی، زیست‌شناسی، ورزش و موسیقی). البته در این صورت معلمان متخصص در درجه‌ی اول برای ممکن ساختن یادگیری زنجیره ایی برای دانش آموزان، با یکدیگر همکاری می‌کنند).

در تمام این اشکال یادگیری، معلمان در پس زمینه قرار دارند، نقش نظارتی را بر عهده داشته و دانش آموزان را تنها در صورت لزوم پشتیبانی می‌کنند. دانش آموزان تا حد زیادی مستقل و یا در یک تیم که در آن با همکاری دیگر دانش آموزان راحت تر اطلاعات جمع آوری کرده و هم‌دیگر را متقابل تصحیح می‌کنند. دانش آموزان اغلب باید نتایج کار خود را به صورت شفاهی، کتیب یا چند رسانه ایی ارائه دهنده که در آن کار تحریر و ویرایش فرصت یادگیری مضافع را در اختیار آنها قرار می‌دهد.

حتی فراتر از این اشکال یادگیری آینده محور، در برخی مدارس فردی سازی یادگیری عملی شده است: در این نوع یادگیری هر دانش آموز می‌تواند در یک چارچوب از پیش تعیین شده، برنامه‌ی آموزشی، اولویت‌های کاری روزانه و سرعت یادگیری اش را تعیین کند. در استفاده از برنامه‌های هفتگی، دانش آموزان در شروع هفته تکالیف اجباری و انتخابی را دریافت می‌کنند که باید آنها را در ساعات متعلق به برنامه ریزی هفتگی انجام دهند - اینکه تکالیف را به چه ترتیب یا با چه سرعت، به تنهایی، یا یکی از دوستان یا دریک گروه انجام دهند، برایشان دل بخواهی می‌باشد.

تکالیف می‌توانند نسبت به عملکرد دانش آموزان راحت تر یا سخت تر باشند. معلمان در طول این ساعات حاضر بوده و برای پاسخ به سوالات یا همراهی فردی در یادگیری در دسترس خواهند بود.

حتی در برخی از مدارس تقریباً تمام آموزش و یادگیری بوسیله‌ی خود دانش آموزان سازمان یافته و آنها خود مسئولیت آنرا بر عهده دارند. در این مدارس غالباً اهداف و محتویات آموزشی که به روشی تعریف شده‌اند، اغلب پس از تجزیه و تحلیل سطح یادگیری منطبق بر عملکرد فردی هر دانش آموز، برای یک نیم سال تحصیلی به آنها داده می‌شوند. در اتفاق‌های مختلف مدرسه، کارگاه‌های آموزشی و آزمایشگاه‌ها، کتابها، ابزار و سایلی برای استفاده از دانش آموزان در دسترس قرار می‌گیرند که در طول این نیم سال تحصیلی مورد نیاز خواهند بود. در آغاز روز یا هفته دانش

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

ثبت و انتقال تجربه های همچگونی، همکاری و همراهی نسل ها

کنند. به این منظور دوربین دیجیتالی و موبایل می توانند برای ساختن فیلم های کوتاه یا ضبط مصاحبه مورد استفاده قرار گیرند. جوانان باید اغلب امکان ارائه ای چند رسانه ای داشته و در برخورد با نرم افزار هایی که در این رابطه مورد نیاز هستند، آموزش داده شوند. تمام کودکان باید در مدرسه در اسرع وقت تایپ کردن با مشتن تحریر را بیاموزند.

همان گونه که اشاره شد در این میان بازی های کامپیوتری آموزشی وجود دارند که با کمک آنها فرآیندهای بسیار پیچیده مانند مراحل و پروسه های تصمیم گیری در شرکت ها نزدیک به واقعیت شبیه سازی می شوند. در این حالت دانش آموزان باید نقش های مختلفی را تقبل کرده، از عهده ی انجام وظایف عملی برآمده و مشکلات را در همکاری با دیگران حل کنند که در آن خلاقیت، قدرت تخیل، تفکر استراتژیک، یادگیری از طریق آزمایش کردن و نیز از طریق آزمون و خطا نقش مهمی ایفا می کنند. اما بازی های موجود در اینترنت می توانند توسط معلمان نیز استفاده شوند: دانش آموزان می توانند در دنیاهای مجازی (مانند *Life second*) دنیای شان را خود خلق کنند، به عنوان مثال مناظر طبیعی، مناطق آب و هوایی یا ساختمان هایی از دوره های مختلف تاریخ بشر و نیز فضاهای فرهنگی معاصر را شبیه سازی کنند. این امر از یک سو مستلزم آن است که دانش آموزان دانش های تخصصی لازم در زمینه هایی مانند جغرافی، معماری، تاریخ و زیست شناسی را خود بیاموزند و از سوی دیگر استفاده از ابزارهای مورد نیاز را فرآوری کنند.

در اینجا نه تنها دانش تخصصی که به صورت سنتی در رشته های مختلف درسی تدریس می شود، با یکدیگر مرتبط شده، بلکه به صورت عملی نیز مورد استفاده قرار می گیرد - موضوعی که نه تنها اهمیت این دانش ها برای دانش آموزان را نشان می دهد، بلکه احتمالاً موفقیت یادگیری را تشیدید می کند.

باید در نظر گرفت که آیا کیفیت بالاتر آموزش مدرسه ای نمی تواند کافی باشد، اگر به درخواست ایالت مربوطه بخشی از محتویات آموزشی توسط معلمان با تجربه و تراحلان رسانه، تعاملی و چند رسانه ای ویرایش شده و در اینترنت قرار گیرند. به این ترتیب عناصر آموزشی ای می توانند شکل گیرند که یا توسط معلمان در طول کلاس عادی بوسیله ی پروژکتور بزرگنمایی نمایش داده شده و یا توسط دانش آموزان به طور مستقل استفاده شوند (به عنوان مثال در کار آزاد یا شریکی، بعد از ظهر در طول انجام تکالیف مدرسه، در چارچوب پروژه ها یا در زمان لغو کلاس). از آنجا که متخصصین بسیاری در عنصر آموزشی مربوطه همکاری کرده اند، کیفیت بالای آن می توانند تضمین شود و از طریق ویرایش چند رسانه ای، سه بعدی و تعاملی، انگیزه و موفقیت یادگیری دانش آموزان قطعاً افزایش می یابند.

یک پیشنهاد یادگیری فردی را ممکن می سازند و از سوی دیگر دسترسی به اینترنت با حجم وسیعی از اطلاعات موجود میسر می شود. از این گذشته از این طریق بر شکاف دیجیتالی، میان خانواده های با و بدون کامپیوتر که همچنان وجود دارد، غلبه شده و برای بسیاری از دانش آموزان روشی می شود که کامپیوترهای خانگی می توانند برای اهداف بیشتری به جز صرف بازی مورد استفاده قرار گیرند - از جمله برای یادگیری مجازی.

در این زمینه نتایج یک نظرسنجی انجام شده توسط **TNS Infratest** در سال ۲۰۱۰ تکان دهنده هستند که بر طبق آنها در آلمان تنها ۳۵٪ از دانش آموزان حداقل یک بار در هفته از کامپیوتر استفاده می کردند - ۳۰٪ از آنها در کلاس انفورماتیک با کامپیوتر کار می کرده اند. تنها ۴٪ از دبستانی ها، ۱۳٪ از راهنمایی ها و ۲۷٪ از دبیرستانی ها اجازه داشتند لپ تاپ شخصی خود را در مدرسه به همراه ببرند. این موضوع نشان دهنده می آن است که بسیاری از مدارس هنوز وارد عصر اطلاعات نشده و بخش بزرگی از معلمان استفاده از کامپیوتر در کلاس را رد کرده - یا به آن تسلط ندارند. ایالات و بخش های مختلف ادر آلمان] باید تضمین کنند که در تمام مدارس، تکنولوژی مدرن اطلاعات و نرم افزارهای به روز درسترس بوده و نیز معلمان به طور منظم درخصوص استفاده از آنها آموزش دیده و به طور مداوم در کلاس از کامپیوتر استفاده کنند.

برای یک آموزش آینده محور، غیر قابل چشم پوشی است که در مدارس دانش IT تدریس و قبل از هر چیز استفاده از اینترنت به عنوان منبع اطلاعات آموزش داده شود. همانطور که تا کنون چند بار اشاره شد، کودکان باید در اسرع وقت بیاموزند که چه استراتژی های تحقیقاتی مفید هستند، چگونه حجم اطلاعات یافته شده می توانند به سرعت بررسی شده و از نظر اهمیت و قابلیت اطمینان شان ارزیابی شوند و چگونه می توان از آنها استفاده کرد. علاوه بر این دانش آموزان باید بتوانند خود محتویات وب خلق کرده و در وب سایت های مربوطه قرار دهند.

اگر هر دانش آموز از مقطع مشخصی لپ تاپ شخصی خود را با اتصال به اینترنت دریافت کند، ایده آل خواهد بود. به این ترتیب گروه های آموزشی می توانند در فضای مجازی گرد هم آیند - اگر اعضای گروه در دیگر کشورها زندگی کنند، دانش های زبان خارجه می توانند به طور همزمان مورد استفاده قرار گیرند. تمام دانش آموزان باید بیاموزند کامپیوتر را به عنوان مثال برای پردازش متن، محاسبات و آهنگ سازی، تهیه ی گرافیک ها، نفاشی تصاویر و نیز برای یافتن ایده و اجرای ایده های شخصی مورد استفاده قرار دهند. آنها به فضاهای آزادی نیاز دارند تا بتوانند در محیط های دیجیتالی هنرمندانه و در راستای ایجاد فرهنگ فعالیت

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه (۹۰)

ثبت و انتقال تجربه های برای همفتکنی، همدلی و همراهی نسل ها

- از پیش تعیین شده که بر اساس آنها پیشرفت شناختی، اجتماعی و شخصی دانش آموز می تواند توسط خود او یا معلم ارزیابی شود،
  - گزارشات کارنامه ایی که فاقد نمره بوده بلکه تشریحی از فرآیندها و نتایج یادگیری، مهارت ها و توانایی های جدید را در بردارند،
  - ارزیابی هم کلاسی ها که آنها به عملکرد ارائه شده توسط یک دانش آموز (مانند سخنرانی یا ارائه یک تکلیف) نمره داده یا برگه های انتقادات و پیشنهادات را کامل می کنند
  - مجلات گروهی یا یاداشت های روزانه ی پروژه ها که در آنها گروه های کاری پیشرفت یادگیری شان را انعکاس می دهند
  - ارزیابی کیفیت مشارکت و سهم تک دانش آموزان دریک نتیجه ی مشترک توسط سایر اعضای گروه کاری، احتمالاً در ارتباط با یک خودارزیابی (به عنوان مثال بر اساس یک پرسشنامه).
- همچنین در برخی موارد به عنوان مثال برای تشخیص استعدادهای ویژه و یا اختلالات یادگیری، آزمون های جامعه شناختی نیز می تواند مورد استفاده قرار گیرند اما این آزمون ها باید تنها توسط متخصصین مانند روانشناسان مدرسه انجام شوند.

روند های نوین ارزیابی

مسلمأً استانداردهای آموزشی، مطالعات تطبیقی، آزمون های استاندارد و امتحانات نهایی مرکزی معرفی شده در سال های اخیر به ارزیابی عادلانه تر عملکرد دانش آموزان در مدارس انجامیده است. علاوه بر این معلمان از کیفیت کلاس خود باز خود دریافت می کنند. امتحانات نهایی مرکزی، دانش های قبل مقایسه ی دانش آموزان که در مدارس مختلفی تحصیل کرده اند را تضمین کرده و به این ترتیب پایه و اساس بهتری برای تصمیم گیری برای دانشگاه ها و کارفرمایان در انتخاب متقدیان و کارآموزان هستند. همچنین این روند های ارزیابی به طور کامل با خواسته های ۷۲٪ از بیش از حدود سی هزار نفر که در نظر سنجدی "اینده از طریق آموزش - آلمان می خواهد بداند" شرکت کرده بودند، مطابقت میکنند؛ ۲۰٪ دیگر تنها تا حدودی آنها را تأیید کردند.

البته این امتحانات از یک سو بر روی مهارت های صرفاً شناختی و از سوی دیگر بر روی عملکرد تک تک دانش آموزان تمرکز می کنند - این موضوع برای تقریباً تمام کارهای کلاسی و امتحانات شفاهی انجام شده در مدارس صدق می کند. به این ترتیب از یک سو دیگر زمینه های مهارتی که برای آینده مهم هستند، نادیده گرفته می شوند. از سوی دیگر عملکردهای گروه های کاری ارزیابی نخواهند شد. درصورتی که در اقتصاد و مدیریت همچنان کار گروهی نتایج مورد نظر را نشان می دهد. علاوه بر این نمره دهی اغلب منفی، دانش آموزان را بی انگیزه می کند؛ به این ترتیب لذت یادگیری و انگیزه ی پیشرفت فروکش می کنند.

بنابراین در آینده بایستی بیشتر روش های ارزیابی ایی جایگزین شوند که در آنها باز خود (ونه سانسور) در پیش زمینه قرار داشته باشد، که تمام زمینه های مهارتی را در نظر گیرند، که در آنها خودارزیابی از عملکرد شخصی ممکن باشد یا با آنها نتایج کار مشترک دو دانش آموز یا بیشتر بتوانند محاسبه شوند. این روش ها شامل موارد زیر می شوند:

- مجلات آموزشی که دانش آموزان در پایان هر ساعت آنچه را آموخته اند در آن یادداشت می کنند.
- برگه های خودبازبینی که دانش آموزان با کمک آنها در فواصل زمانی مشخص پیشرفت یادگیری خود را ارزیابی می کنند.
- گزارش پیشرفت یادگیری که در آن پیشرفت یادگیری فردی تشریح شده و روش هایی نشان داده می شوند که چگونه می توان اختلالات احتمالی یادگیری را برطرف کرد.
- فیلمبرداری هایی که بر اساس آنها شیوه های خاص رفتاری دانش آموزان می توانند آگاهانه انجام شوند.
- نمونه کارهایی که در آن محصولات کاری ایی جمع آوری می شوند که پیشرفت های یادگیری فردی و مهارت های کسب شده را منعکس می کنند.
- دامنه ای ارزیابی که با کمک آن معلمان یا هر یک از دانش آموزان می توانند نقاط ضعف و قوت در زمینه های مختلف پیشرفت را ارزیابی کنند طوری که پروفایل های مهارتی بوجود آیند.
- کاتالوگ های اهداف یادگیری که بر یک بازه ای زمانی طولانی تر (به عنوان مثال یک نیم سال تحصیلی) دلالت دارند، با معیارهای

حمایت بهتر از محرومین و کودکانی که مورد تبعیض قرار گرفته اند

هر چه کودکان کمتری وجود داشته باشند، این امر که در سیستم مدارس پتابنیل های تمام کودکان به ظهور برستند، اهمیت بیشتری می یابد. تنها از این طریق می توان با کمبود محسوس نیروی متخصص مقابله کرد. علاوه بر این هر چه بودجه ای هزینه های اجتماعی درآینده کمتر باشد، باید هر چه سریع تر کودکان و نوجوانان را طوری حمایت کرد که در آینده به مراقبت های خانگی، کمک های اجتماعی، حقوق بیکاری، اقدامات توانبخشی و مشابه آنها مตکی نباشند.

پس از مطالعات تطبیقی فراوان در سطح بین المللی، نظام آموزشی آلمان به طور خاصی اجتماعی انتخاب شده است: به ویژه کودکانی از طبقه ای بی سواد، با پیشینه ای مهاجرتی یا ناتوانی ای (خفیف یا گیری) زود هنگام جد اشده و اغلب مدرسه را قبل از به پایان رساندن ترک می کنند. بسیاری از آنها هیچ دوره ای آموزشی دریافت نکرده و در نتیجه باید در سیستم انتقالی بازآموزی شوند. اما حتی پس از آن نیز اغلب کاری پیدا نکرده و غالباً بیکار می شوند. بر اساس مطالعات موسسه ifo برای تحقیقات اقتصادی به درخواست بنیاد برتلزمان، حدود ۲۰٪ از جوانان جزء دانش آموزان در معرض خطر کم سوادی به شمار می آیند. هزینه های ناشی از رشد اقتصادی از دست رفته در این مورد را حدود ۸/۲ میلیون یورو تخمین زده اند.

بنابراین در آینده بایستی کودکانی از طبقه ای بی سواد و با پیشینه ای مهاجرتی با شدت بیشتری حمایت شوند. آنها به ویژه از گسترش مدارس تمام وقت در سراسر کشور بهره مند خواهند شد، زیرا در این مدارس برنامه های آموزشی جامع تر بوده و زمان بیشتری برای اقدامات حمایتی (فوری) در اختیار قرار می گیرند. همچنین این کودکان باید در مدارس تمام وقت تکالیف خود را تحت نظرات انجام داده و از این طریق می توانند پشتیبانی و حمایت را تجربه کنند. علاوه بر این کودکان مهاجر می توانند مدت طولانی تری در ارتباط با زبان رسمی قرار گیرند. اما در آینده باید بخصوص دارای ها را مورد توجه قرارداده و دیگر بر روی کمبودها تمرکز نبود. به این ترتیب تسلط بر زبان دیگر، چه فارسی، چه ترکیه ای، چه روسی، عربی یا چینی قطعاً به عنوان نقطه ای قوت محسوب شده و بر این اساس باید تقدیر شود. در نتیجه دانش آموزانی با پیشینه ای مهاجرتی بیشتر از لحظه احساسی پذیرفته می شوند.

پس از جمله کودکانی به شمار می آیند که از سوی نظام آموزشی مورد تبعیض قرار گرفته اند: عملکرد آنها در مدرسه به طور میانگین از دختران ضعیف تر است. پس از در کلاس بیشتر می نشینند و کمتر فعالیت می کنند، کمتر وارد دانشگاه شده و اغلب مدرسه را رها می کنند. آنها همچنین به دلیل مهارت های کلامی و اجتماعی کمتر نسبت به دختران، برای آینده به خوبی مجهز نیستند. بنابراین معلمان باید در آینده دانش آموزان پسر را بیشتر حمایت کنند. به این ترتیب به عنوان مثال برای محتویات درسی، موضوعات انشاء و روش ای، بیشتر موضوعات پس ازه را مورد توجه قرار دهند، به پس از آموزش روش ای، بیشتر ای اختصاص دهند، مهارت های ارتباطی آنها را آگاهانه تقویت کنند و با نگرش دو سوگرای آنها نسبت به یادگیری و عملکرد مقابله کنند. پس از برقراری گستردگی مدارس تمام وقت بهره خواهند بردا، زیرا در این صورت آنها در مقایسه با دختران دیگر زمان کمتری برای انجام تکالیف صرف نکرده و حداقل ۵ روز در هفته از مصرف رسانه ای بیشتر آنها ممانعت می شود. همچنین بایستی تعداد معلمان مرد در دبستان ها افزایش یابد، زیرا معلمان زن - که در این مدارس به طور عمده مشغول هستند - خود را بیش از حد با دختران "حرف شنو" تطبیق داده و پس از این طریق انتقاد به رفتارشان انگیزه ای خود را از دست خواهند داد. در عین حال الگو برداری از معلمان مرد با "زنانه شدن" در دوران کودکی مقابله می کند. کشور باید در سال های آینده کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد حقوق افراد معلول را اجرا کند. به این ترتیب کودکان معلول دیگر نباید از سیستم آموزشی عمومی کنار گذاشته شوند، آنها حق ورود به سیستم را دارند. به گفته ای بنیاد "ماکس ترگار" ایالات آلمان به عنوان پشتیبانان مدارس به واسطه ای کنوانسیون معلولین موظف هستند ۹۰٪ تا ۹۰٪ کودکان معلول را در مدارس عادی آموزش دهند.

با این حال تقاضا برای ورود به سیستم مفاهیم گستردگی تری دارد: اساساً این تقاضا به هر کودکی مربوط می شود که در آینده دیگر بر اسای ویژگی های خاصش "برچسب زده نمی شود" (برای مثال به عنوان معلول یا نخبه، به عنوان کودکی با پیشینه ای مهاجرتی یا از طبقه ای بی سواد)، بلکه باید در فردیت و منحصر به فردی اش درک و تقدیر شود. هر کودک متفاوت بوده و نقاط ضعف و قوت متفاوتی دارد. بنابراین فردی سازی کلاس درس اهمیت بیشتری می یابد: در واقع معلم باید برای هر یک از دانش آموزان برنامه ای آموزشی فردی داشته باشد که در آن نیازهای (آموزشی) خاص، استعدادها و علایق، انگیزه ای یادگیری و سطح عملکرد دانش آموز در نظر گرفته شده و بر اساس این برنامه مهارت هایش ارتقاء یابد (به عنوان مثال در گروه های کوچک ترکیبی متناسب یا از طریق کار انفرادی با دانش آموز مربوطه).

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای همکاری، همدلی و همراه نسل‌ها

سیاست جدید آموزش

نظام آموزش و پرورش امروزی فاقد آموزشی است که کودکان را برای آینده آماده سازد. بنابراین اکنون زمان پیدایش یک سیاست جدید آموزشی می‌باشد. از یک سو هزینه‌ها برای نهادهای آموزشی باید تا حد زیادی افزایش یابند. بر اساس مطالعه ایی از کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه تحت عنوان "آموزش در یک نگاه ۲۰۱۱" این هزینه‌ها در آلمان با $8/4\%$ تولید ناخالص داخلی (2008) کمتر از میانگین کشورهای عضو این سازمان با $9/5\%$ قرار داشت. کشورهای ایسلند ($9/7\%$)، کره ($6/7\%$)، نروژ ($3/7\%$) و ایالات متحده آمریکا ($2/7\%$) به بالاترین ارزش‌ها دست یافته بودند. از سوی دیگر باید به کیفیت بالاتری برای برنامه‌های آموزشی دست یافت، به ویژه از طریق کلاس‌های کوچک‌تر، نظارت آموزش مدرن و آموزش مدامون معلمان. همچنین مدارس به امکانات مدرن با فن آوری اطلاعات و سایر ابزار پادگیری نیاز دارند. آنها باید به مکانی تبدیل شوند که دانش آموزان در آن احساس راحتی داشته باشند (به عنوان مثال فضای کلاس خانگی با فرش‌ها، عکس‌ها و گیاهان، راه روهایی با مبل و صندلی، فضاهای مشترکی مانند غذا خوری که به زیبایی طراحی شده‌اند، مکان‌هایی برای خلوت گزینی مانند محل‌های مخصوص کتاب خواندن در کتابخانه).

سیاست مدیریت فرهنگی به عنوان حامی هزینه‌های مدارس باید منابع بیشتری را به نظام مدرسه اختصاص دهد. همچنین مبانی حقوقی، مقررات (آزمون‌ها) و برنامه‌ریزی‌های درسی تغییر یابند تا بدین وسیله به عنوان مثال مطالب درسی دیگری اضافه شده، مهارت‌های بین رشته‌ای آموزش داده و روش‌های آموزشی و فرایند‌های ارزیابی جدید بتوانند مورد استفاده قرار گیرند.

همچنین ارزیابی مستمر خارجی کیفیت مدارس نیز حائز اهمیت می‌باشد. اما این امر مستلزم آن است که به نهادهای آموزشی استقلال، مسئولیت شخصی و آزادی طرح ریزی بیشتری اختصاص داده شود، زیرا تنها در این صورت بین آنها رقابت شکل گرفته و نیروهای خلاق و نوآور می‌توانند بسیج شوند. کمک‌های مالی دولتی باید تا حدی با معیارهای کیفیتی مرتبط باشند. از آنجا که مدارس خصوصی اغلب در آموزش پروفایل جدید مدرسه پیشگام هستند، تأسیس آنها باید آسان‌تر شود. باید یک سیستم آموزشی منعطف، سازگار و سود آور شکل گیرد.

اما در تمام گرایشات آینده‌ی تلاش‌های آموزشی نباید حق کودک در رابطه با زمان حال نادیده گرفته شود. نیازهای فعلی دانش آموزان نیز باید مورد توجه قرار گیرند. علاوه بر این آموزش را نباید همواره تنها از منظر بهره وری برای اقتصاد و جامعه، بلکه از نقطه نظر "عملی" که برای رسیدن به هدف انجام می‌گیرد" نیز در نظر داشت: آموزش باید در عین حال به شکوفایی انسانیت (درونی) و فردیت شخصی بیانجامد.

در این متن مهارت آینده به عنوان "محصول مشترک" خانواده، مهد کودک و مدرسه - و نیز خود کودک - در نظر گرفته می شود. در حالت ایده آل خانواده اساس عاطفی را فراهم کرده و مشوق پیشرفت شخصیتی، مهارت های اولیه، توانایی ها، نگرش و ارزش های کودک هستند. مهد کودک و مدرسه بر این امر تکیه کرده، مهارت های کودک را گسترش داده و دانش (عمومی) بیشتری را به او آموزش می دهند. در حالت ایده آل در روند اجتماعی شدن سه شکل آموزش به یک اندازه مجال پیدا می کنند: آموزش خود، یادگیری مشارکتی سازنده همراه با همسالان و بزرگسالان و نیز تدریس در کلاس درس. این امر ممکن است در طول زمان آموزش درنسبت های مختلف صدق کند، اما در اجتماعی شدن نباید بر یکی از اشکال آموزشی بیش از حد تأکید شود.

اگر مهارت آینده "محصول مشترک" خانواده، مهد کودک و مدرسه باشد، آنها بایستی ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر داشته باشند - حداقل تا زمانیکه فرد جوان بتواند مسئولیت مسیر زندگی و آموزش خود را بر عهده گیرد. مهد کودک و مدرسه باید مکمل خانواده و خانواده نیز مکمل آنها باشند.

آنها با یکدیگر قوی تر هستند!

بنابراین والدین، مربيان و معلمان باید وارد یک مشارکت آموزشی و پپورشی شده و اغلب با یکدیگر مشورت کنند که چگونه کودک پیشرفت می کند و چگونه آنها می توانند با یکدیگر از او در این راه به بهترین شکل ممکن حمایت کنند. در این خصوص همواره باید حقوق اساسی وفردیت کودک مورد توجه قرار گیرد: درنهایت کسی نمی تواند فردی را برای آینده آماده کند، بلکه او خود باید از محرك های یادگیری در محیط اطراف خود برای آموزش مهارت های شخصی و نیز از فرصت های آموزشی برای کسب دانش استفاده کند.

چشم انداز آینده

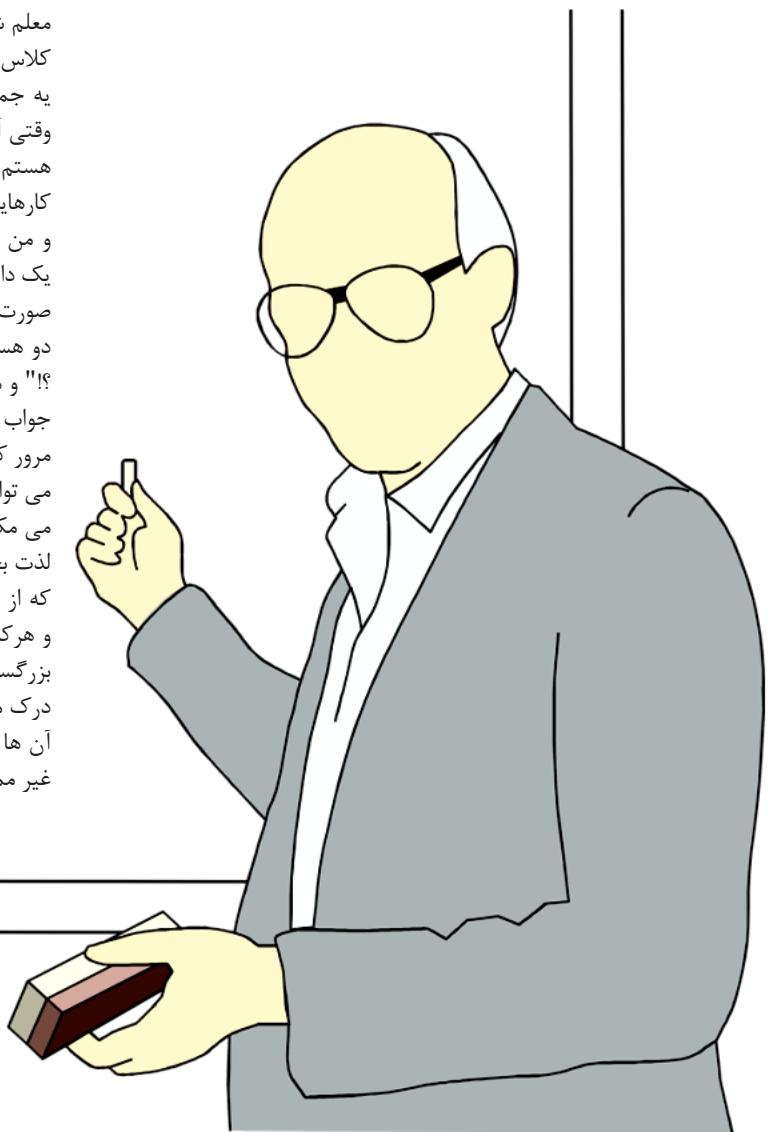

بخش تکمیلی

من تمام زندگیم را یا در مدرسه بودم یا در راه مدرسه و یا در حال صحبت کردن درباره‌ی اتفاقات مدرسه بودم. هر دوی والدین من معلم بودند، مادربزرگ و پدربزرگ مادری من هم معلم بودند و در طی چهل سال گذشته، من هم همین شغل را داشتم. بنابرین بدون اینکه لازم به گفتن باشد در طی این سال‌ها من این شانس را داشتم که شاهد سیر تحولات آموزشی باشم. از زوایای مختلف بعضی از این تحولات مثبت بوده اند و بعضی زیاد مفید نبودند و ما میدانیم چرا بچه‌ها اخراج می‌شوند. ما میدانیم چرا بچه‌ها درس یاد نمی‌گیرند. فقر، فرار از مدرسه تاثیر رفیق ناباب... ما میدانیم چرا. ولی درباره یک چیز هیچ وقت بحث نمی‌کنیم یا خیلی خیلی کم بحث می‌کنیم، و آن اهمیت ارتباط انسانی، و مراودات آنهاست. "جیمز کامر" میگوید هیچ یادگیری معنا داری بدون روابط درست و معنی‌داری اتفاق نمی‌افتد. یا مثلاً "جورج واشنگتن کارور" میگوید یادگیری درک روابط است. همه حاضران در این اتاق در طول عمرشان حداقل تحت تاثیر یک معلم یا یک بزرگتر قرار گرفته اند برای سال‌های طولانی من مردم را هنگام تدریس تحت نظر داشتم. من بهترین‌ها را دیدم، می‌دانید بچه‌ها از آنها که متنفر هستند چیزی یاد نمی‌گیرند. من فکر می‌کنم ذهنیت "استفن کوی" درست تر بود. او گفت شما باید یک سری چیزهای ساده را بگیرید، مثلاً باید اول سعی کنید دیگران را بفهمید، نه اینکه منتظر باشید دیگران شما را بفهمند. چیزهای ساده‌ای مثل معدرت خواستن تا حالا بپوش فکر کرده بودید؟ اگر از یک کودک عذر خواهی کنید مطمئناً شوکه می‌شوید. یک سال یک ایده عالی به ذهنم رسید من به همه دانش آموزانم گفتم شما برای شرکت در کلاس من ارزیابی شدید چون من بهترین معلم شهرم و شما هم بهترین دانش آموزان هستید، آنها از عدم شما را در کلاس من قرار دادند بنابراین بیایید به همه نشان دهیم کی هستیم! من یه جمله به آنها دادم که با خودشان تکرار کنند، من آدم مهمی هستم. وقتی آدم فرد مهمی بودم، وقتی می‌روم فرد بهتری هستم. من قدرتمند هستم من قوی هستم من لایق درسی هستم که اینجا می‌خوانم. من کارهایی برای انجام دادن دارم من مردمی برای تحت تاثیر قرار دادن دارم، و من جاهایی برای رفتن دارم". من یک امتحان گرفتم، با بیست سوال. یک دانش آموز هجده سوال اشتباه داشت. من روی ورقه او نوشتم ۲+ و یک صورت خندان کشیدم. او پیش من آمد و گفت: "خانم "پیرسون" این نمره دو هست؟! من گفتم بله! او گفت، "پس این صورت خندان برای چیست؟!" و من گفتم، "چون تو در راه درست قرار گرفتی. تو دو سوال را درست جواب دادی! تو همه را اشتباه جواب ندادی". و ادامه دادم: "و وقتی این را مرور کنیم امتحان بعدی بهتر خواهد بود مگر نه؟" او گفت: "بله خانم من می‌توانم بهتر از این امتحان بدهم". می‌بینید نمره ۱۸ همه زندگی آدم را می‌مکد. در حالی که ۲+ یعنی همش را بد جواب ندادم، تعليم و تعلم باید لذت بخش باشد. قدرت دنیای ما مقدار خواهد شد اگر ما کودکانی داشتیم که از ریسک کردن نمی‌ترسیدند کسانی که از فکر کردن نمی‌ترسیدند، و هر کدام یک قهرمان داشتند؟ هر کودکی لیاقت یک قهرمان را دارد، یک بزرگ‌سال که هیچ وقت از آنها نا امید نمی‌شود، کسی که قدرت ارتباط را درک می‌کند، و اصرار می‌کند که آن‌ها بهترین باشند، اصرار می‌کند که آن‌ها می‌توانند بهترین باشند. آیا این شغل سختی است؟ اوه البته! ولی غیر ممکن نیست. ما می‌توانیم این کار را انجام بدهیم، ما معلم هستیم.

هر کودک به یک قهرمان احتیاج دارد

ریتا پیرسون

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹۰)

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای هم‌فکری، همدلی و همراهی نسل‌ها

سودمندی همه چیز نیست

ایو موریو

محبوب برای برنده شدن هستند. قابل توجه است، اگر آنها را با یک تیم متوسط مقایسه کنید، برای مثال، تیم فرانسه، بر مبنای بهترین عملکردشان در مسابقه ۱۰۰ متر، اگر زمان های تک تک دوندگان آمریکایی را جمع بزنید، آنها به خط پایان $\frac{3}{2}$ زودتر از تیم فرانسوی رسیدند. بر مبنای بهترین عملکرد امسال شان، بر اساس داده‌ها زودتر $\frac{6}{4}$ متر از تیم فرانسوی رسیدند. می خواهیم مسابقه را ببینیم. در مرحله‌ای به سمت پایان خواهید دید که توری ادورادز، چهارمین دونده آمریکایی، جلوه دارد. است. جای تجب نیست که امسال برنده مдал طلای دو ۱۰۰ متر شد. و راستی، کریستی گینز، دومین دونده در تیم آمریکا، سریعترین زن روی زمین است. خب و واضح متعدد. و دو دونده دیگر در تیم امریکا هم بد نیستند. خب واضح است که تیم آمریکا برنده جنگ استعدادهای است. اما در پشت‌سر، تیم متوسط سعی در رسیدن به آنها دارد. بیایید مسابقه را مرور کنیم. سریعترین تیم برنده نمی شود؛ تیم کندر برند شد. اما بیایید اغراق نکنیم چرا؟ با خاطر همکاری، وقتی این جمله را می‌شنوید: "به لطف همکاری، کل ارزش بیشتری از جمع اجزاء دارد." شاعرانه نیست؛ فیلسوفانه هم نیست. ریاضیات است. کسانی که چوبچه را حمل می‌کنند کندر هستند. [در دو امدادی - چوبدستی سبک و کوچکی که یک دونده به دونده دیگر می‌دهد] اما چوبچه‌شان سریعتر است. معجزه همکاری: انژری و هوش را در اقدامات بشر چند برابر می‌کند. در جوهر اقدامات بشر: نحوه کار کردن ما، این که چطور هر اقدام ما به اقدامات دیگران تاثیر می‌بخشد. با همکاری، از کمترین، بیشترین را کسب می‌کنیم. حال چه بس را می‌آید وقتی سه گانه مهم - شفافیت، اندازه‌گیری و پاسخگو بودن — ظاهر می‌شوند؟

شفافیت. گزارش های مدیریتی پر از شکایت درباره عدم شفافیت است. تطابق حسابرسی ها، تشخیص های مشاوره‌ای. نیاز به شفافیت بیشتری داریم، نیاز به روش کردن نقش ها و فرایندها داریم. درست مثل حرفی که دونده‌های تیم می‌گویند، "باید صریح باشیم - نقش من واقعاً کجا شروع یا تمام می‌شود؟ آیا قرار است 97 ، 96 ، 95 و ... بدم؟" مهم است که شفاف باشیم. اگر بگویید بعد از 97 متر افراد چوبچه را می‌اندازند، خواه کسی آن را بردارد یا نه. پاسخگو بودن. ما مدام تلاش داریم پاسخگویی را گردن دیگران بیاندازیم. چه کسی مسئول این فرایند است؟ کسی را لازم داریم که پاسخگوی این فرایند باشد. خب در مسابقه دو امدادی، چون منتقل کردن چوبچه خیلی مهم است، به کسی نیاز داریم که به روشنی پاسخگوی منتقل کردن چوبچه باشد. پس بین هر دونده، الان یک ورزشکار معین تازه را خواهیم داشت، که به روشنی برای گرفتن

کار مدرن- از تمیز کردن میزها گرفته تا محاسبات آماری و خیالپردازی درباره محصولات جدید- درباره حل مشکلات دست اول روزمره به روش های انعطاف‌پذیر نیاز دارد. اغلب اوقات، با خاطر زیاده از حد بودن پرسوه‌ها و تاییدیه امضاء‌دار و شاخص‌های داخلی است که مانع از بهترین عملکرد ما می‌شود. روش تازه‌ای برای فکر کردن درباره کارنیاز است. پل کروگمن، برنده جایزه نوبل اقتصاد، یکبار نوشت که، "سودمندی همه چیز نیست، اما در طولانی مدت تقریباً همه چیز است." پس موضوع جدی است. چیزهای زیادی روی زمین نیست که "تقریباً همه چیز" باشند. سودمندی محركه اصلی رونق اقتصادهای اروپایی، سودمندی در دهه‌های ۵۰ و ۶۰ و اوائل دهه ۷۰ رشد ۵% داشت. از ۱۹۷۳ تا ۱۹۸۳ : سه درصد در سال. از ۱۹۸۳ تا ۱۹۹۵ : دو درصد در سال. از ۱۹۹۵ تا ۱۹۹۵ : دو درصد در سال. همین داستان در ژاپن هست. و در ایالات متحده، علی‌رغم یک پس‌جهش لحظه‌ای در ۱۵ سال پیش و علی‌رغم همه نوآوری های فناوری در اطراف ما: اینترنت، اطلاعات، فناوری های ارتباطی و اطلاعاتی جدید.

وقتی سودمندی سه درصد سالانه رشد دارد، استاندارهای زندگی هر نسلی را دو برابر می‌کنند. هر نسل دو برابر والدینش ثروت دارد. وقتی رشد سالانه یک درصدی باشد. سه نسل طول می‌کشد که استاندارد زندگی دو برابر شود و در این فرایند، مردم زیادی نسبت به والدینشان ثروت کمتری خواهند داشت. سهم شان از همه چیز کمتر خواهد بود: بام کمتر یا شاید هم اصلاً باشند، دسترسی کمتر به تحصیلات، ویتمانی نهایا، آنتی‌بیوتیک ها، واکسیناسیون، به همه چیز، به مشکلاتی فکر کنید که در این لحظه با آن روبرو هستیم. همه، این احتمال است که آنها ریشه در بحران سودمندی دارند.

چرا این بحران؟ چون اصول ابتدایی درباره کارآمدی- موثر بودن در سازمان ها، در مدیریت- برای تلاش های انسانی زیانبخش شده است. همه جا در خدمات عمومی- کمپانی ها، در نحوه کار کردن مان، طرز ابتکار خرج دادن و سرمایه‌گذاری- تلاش جهت بهتر کار کردن. سه گانه مهم کارآمدی را در نظر بگیرید:

شفافیت، اندازه‌گیری، پاسخگو بودن.

با عذر از ریل خارج شدن اقدامات بشر می‌شوند. به دو روش می‌شود آن را بررسی و ثابت کرد. اولی که ترجیح من است، ریاضیات خوب، زیبا و دقیق است. اما نسخه کامل ریاضی کمی طولانی می‌شود. پس روش دیگری هست. نگاه کردن به یک مسابقه دو امدادی است. فینال قهرمانی جهان- زنان. هشت تیم در فینال بود. سریعترین تیم از ایالات متحده بود. آنها سریعترین زنان زمین را دارند. تیم

ماهنهامه جلا :: نیاز اندیشه (۶)

ثبت و انتقال تجربه های همگانی، همدلی و همراهی نسل ها

شما راه هفتم :: مهر ماه ۹۹

آسیب رسانی به رابطه ها، دفاتر واسطه، و همانهنج کننده هایی می شود که نه فقط مردم و منابع را بحرکت درمی آورند، بلکه موافقی را هم ایجاد می کند. هر چه سازمانی پیچیده تر باشد، فهمیدن آنچه واقعاً رخ می دهد دشوار می شود. پس به چکیده ها، پروکسی ها و گزارش ها، شاخص های کلیدی اجرا و متريک ها نيازمندیم. پس مردم انرژی خود را صرف آنچه به موفقیت منجر می شود، می کنند، به بهای از دست رفتن همکاری. و همانطور که عملکردها بدتر می شوند، ما حتی ساختار، پردازش و نظام های بیشتری را می افزاییم. مردم وقت شان را صرف ملاقات ها و گزارش نویسی های می کنند که بعضاً احتیاج به دوباره کاری یا لغو دارد. بر اساس تحلیل های ما، تیم ها در این سازمان ها بین ۴۰ تا ۸۰ درصد از وقت شان را صرف هدر دادن وقت شان می کنند، با سخت کوشی هر چه بیشتر و طولانی تر، برای فعالیت های کم ارزش تر. این قاتل سودمندی است، آنچه که باعث رنج کشیدن افراد در کارشان می شود.

سازمان های ما هوش بشری را تلف می کنند. علیه تلاش های بشر هستند. وقتی آدم ها همکاری نمی کنند، چارچوب ذهنی، نگرش و شخصیت شان را مقصراً ندانید - به شرایط کاری نگاه کنید. آیا همکاری کردن با نکردن واقعاً به نفع فردی شان است، اگر وقتی همکاری می کنند، از لحاظ فردی بدتر هستند؟ چرا همکاری کنند؟ وقتی شخصیت آنها را سرزنش می کنیم بجای شفافیت، پاسخگویی و اندازه گیری، بی عدالتی را به ناکارآمدی اضافه می کنیم.

لازم است نهادهایی را خلق کنیم که در آنها همکاری برای آدم ها بطور فردی مفید باشد. رابطه ها، دفاتر واسطه را بردارید - همه این ساختارهای همکاری پیچیده. دنبال شفافیت نباشید؛ پی ابهامات بگردید. ابهامات هم پوشانی می کنند. بیشتر متريک های کمیتی برای ارزیابی عملکرد را حذف کنید. به همکاری نگاه کنید، "نحوه". چطور چویچه منتقل شد؟ آیا پرتش کرد، یا آن را بطور موثری منتقل کرد؟ آیا انرژیم را در راه رسیدن به موفقیت صرف می کنم - پاهایم سرعتم - یا انتقال چویچه؟

شما بعنوان رهبران و مدیران آیا همکاری کردن را برای آدم ها بطور شخصی مفید می کنید؟ آینده سازمان های ما، همینطور کمپانی ها و جوامع ما تکیه بر پاسخ های شما به این پرسش ها دارد. ....

چویچه از دونده دیگر و انتقالش به دونده بعدی تعیین شده است. و حداقل ۲ نفر مثل آنها را خواهیم داشت. خب، در آن صورت آیا برندۀ مسابقه می شویم؟ نمی دانم، اما مطمئنم که یک رابطه شفاف خواهیم داشت، یک خط شفاف از پاسخگویی. می دانیم چه کسی را سرزنش کنیم، اما هرگز مسابقه را نخواهیم برد. اگر به آن فکر کنید، توجه بیشتری می کنیم به دانستن این که چه کسی را در صورت موفق شدن سرزنش کنیم، تخلق موقعیت هایی برای موفقیت. همه هوش بشر در طراحی سازمان قرار می گیرد - ساختارهای شهری، نظام های پردازش گر - هدف واقعی چیست؟ داشتن شخص گناه کار در صورت عدم موفقیت. ما سازمان هایی را خلق می کنیم که قادر به شکست خوردن باشند، اما به روی فرمابنده ای، با کسی که

در هنگام شکست به وضوح پاسخگو باشد. و در این کار شکست خوردن نسبتاً کارآمد هستیم. اندازه گیری. کسب موفقیت با اندازه گیری میسر می شود. ببینید برای انتقال چویچه، باید این کار را در زمان مناسب، با سرعت مناسب و دست فرد مناسب انجام دهید. اما برای انجام آن، باید انرژی را در دستتان بگذارید. این انرژی تو دست شما در پاهای تان نخواهد بود. بهای آن سرعت قابل اندازه گیری شما خواهد بود. باید بحد کافی قبل از رسیدن به دونده بعدی داد بکشید، وقتی که قرار است چویچه را متقابل کنید تا از رسیدن شما خبردار شود. طوری که دونده بعدی آمادگی پیدا کرده و مشارکت کند. و باید بلند داد بکشید. اما خون و انرژی در گلوی شما خواهد بود و نه در پاهایتان. چون دانید که هشت نفر دیگر هم زمان داد می کشنند. پس باید صدای همکاران را تشخیص دهید. نمی توانید بپرسید که "تویی؟" خیلی دیرها حالا بباید مسابقه را در سرعت پایین تماشا کنیم، و روی دونده سوم منمرکز شویم. ببینید تلاش هایش را به کجا اختصاص می دهد، همینطور انرژی و توجهش را. البته همه آن را در پاهایش نمی گذارد - که اگر می کرد برای سرعت خودش عالی می شد - بلکه توی گلو، دست، چشم و مغزش. که در پاهای چه کسی تاثیر می گذارد؟ در پاهای دونده بعدی. اما وقتی دونده بعدی بسیار سریع می دود، آیا بخاطر تلاش بسیار است که کرده یا بخاطر نحوه انتقال دادن چویچه از دونده سوم است؟ هیچ معیار سنجشی نیست که به ما جواب آن را دهد و اگر ما به آدم ها بر اساس عملکرد قابل سنجش شان پاداش دهیم، انرژی، خون و توجه خود را صرف چیزی می کنند که باعث موفقیت شود - در پاهای شان. و چویچه خواهد افتاد و کند خواهد شد.

همکاری کردن اقدام ممتازی نیست، چگونگی تخصیص دادن تلاش شماست. رسیک کردن است، چون محافظت نهایی را فدا می کنید که با عملکرد فردی قابل سنجش خارجی تضمین می شود. قرار است در عملکرد بقیه تغییری اعلاه ایجاد کند، با کسانی که مقایسه شده ام. پس، همکاری کردن کار احتمانهای است. و آدم ها احمق نیستند؛ آنها همکاری نمی کنند.

می دانید شفافیت، پاسخگو بودن، اندازه گیری، زمانی خوب بودن که دنیا ساده تر بود. اما کسب و کار خیلی پیچیده تر شده است. به همراه تیم، به اندازه گیری تکامل پیچیدگی کسب و کار پرداخته ایم. امروزه جذب و نگهداری مشتری ها طالب بیشتری دارد، جهت ساخت منفعت در مقیاس جهانی، جهت ایجاد ارزش. و کسب و کار هر چه بیشتر تحت عنوان شفافیت، پاسخگویی و اندازه گیری پیچیده می شود. ساختارها، پروسه ها و نظام ها را چندین برابر می کنیم. می دانید، این گرایش بسوی شفافیت و پاسخگویی باعث ازدیاد

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه (۹۰)

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای هم‌فکری، همدلی و همراهی نسل‌ها

ذهن منطبق کودکان

لارا شولز

چند اردک پلاستیکی می‌بینند و یاد می‌گیرند که آنها شناور می‌مانند. یا چند توپ می‌بینند و یاد می‌گیرند که آن‌ها بالا و پایین می‌پرند و آن‌ها در مورد اردک‌ها و توپ‌ها انتظاراتی پیدا می‌کنند که به سایر اردک‌های پلاستیکی و توپ‌ها در مابقی عمرشان گسترش پیدا می‌کند. و کودکان این نوع تعمیم در مورد اردک‌ها و توپ‌ها را باید تقریباً در مورد همه چیز انجام دهنند: کفش، کشتی، موم و کلم و پادشاهها.

بنابراین آیا برای کودکان مهم است که این مقدار کمی از شواهد که می‌بینند می‌تواند بیان کننده جمعیت بزرگتری باشد؟ بیاید بررسی کنیم.

من به شما دو فیلم نشان خواهم داد. هریک بیان کننده یکی از دو حالت آزمایش می‌باشد و چون شما تنها دو قطعه فیلم می‌بینید، تنها دو کودک نیز خواهید دید، و هر دو کودک تفاوت‌های بسیار زیادی با یکدیگر دارند. ولی در این بخش، این دو کودک هریک نماینده یک گروه کودکان هستند، و تفاوت‌هایی که شما خواهید دید میانگین تفاوت‌های رفتاری بین گروه‌های کودکان را، در این شرایط نشان می‌دهد. در هر فیلم، شما می‌بینید که یک کودک احتمالاً دقیقاً همان کاری را می‌کند که از یک کودک انتظار داریم و ما نمی‌توانیم یک کودک را بیش از مقداری که اکنون جادویی است، جادویی کنیم. ولی در ذهن من چیز جادویی، و چیزی که من می‌خواهم شما به آن دقت کنید، تضاد بین این دو حالت است، زیرا تنها چیزی که بین این دو فیلم تفاوت دارد شواهد آماری است که دو کودک مشاهده خواهند کرد. ما به کودکان یک جعبه شامل توپ‌های آبی و زرد نشان خواهیم داد، و همکارم، از این جعبه سه توپ آبی پشت سرهم بیرون خواهد آورد، و وقتی که آن توپ‌ها را بیرون بیاورد، آن‌ها را فشار خواهد داد و توپ‌ها صدا می‌دهند. اما نکته‌ی مهم این است که بسیار آسان است که ۳ توپ آبی پشت سر هم از یک جعبه که اکثر توپ‌هایش آبی است در آورده. میشه با چشمان بسته این کار را کرد.

این یک نمونه‌ی تصادفی محتمل از این جامعه‌ی آماری است. اگر بتوان از داخل جعبه به صورت اتفاقی چیزهایی درآورده که صدا می‌دهند، پس شاید تمام چیزهایی که درون جعبه هستند صدا می‌دهند.

پس شاید کودکان باید انتظار داشته باشند که توپ‌های زرد هم صدا بدeneند. آن توپ‌های زرد، دسته‌های با مزه‌ای دارند که کودکان اگر بخواهند می‌توانند کارهای دیگری با آن‌ها انجام دهند.

مارک توانین یکی از پایه‌ای ترین مشکلات موجود در علوم شناختی را در یک جمله خلاصه کرده است. او می‌گوید: "چیزی شگفت انگیز در مورد علم وجود دارد. فرد حدس‌های بسیار عمده‌ای می‌زند، تنها با سرمایه‌گذاری ناچیزی در حقایق." توانین این را به عنوان یک شوخی مطرح کرد، اما او درست می‌گفت: علم ویژگی شگفت انگیزی دارد. با دیدن چند تکه استخوان، ما وجود دایناسورها را استبطاط کردیم. با دیدن خط طیف نوری، ترکیب یک سحابی را مشخص می‌سازیم. از کرم‌های میوه، به مکانیزم وراثت پی می‌بریم، و از تصاویر بازسازی شده‌ی حرکت خون در داخل مغز یا در مورد من، با استفاده از رفتار کودکان بسیار کوچک تلاش می‌کنیم نظراتی در مورد پایه‌های اساسی مکانیزم شناخت انسان ارائه کنیم.

به طور خاص، در آزمایشگاه من در بخش مغز و علوم شناختی در دانشگاه MIT دهه‌ی گذشته را صرف تلاش برای فهم این راز که کودکان چگونه اینقدر زیاد و با این سرعت از چیزهای کم یاد می‌گیرند. زیرا اینطور که مشخص است، موضوع شگفت انگیز در مورد علم موضوع شگفت انگیز در مورد کودکان نیز هست. که در واقع، با بیان ملایم‌تر جمله مارک توانین، دقیقاً توانایی آن‌ها برای دریافتی عمیق و انتزاعی با سرعت و دقت بالا از داده‌های پراکنده و پر نویز می‌باشد. من امروز تنها دو نمونه به شما ارائه خواهم داد. یکی در مورد مشکل تعمیم، و دیگری در مورد یک مشکل در رابطه با علت و معلول است. اجازه دهید با مشکل تعمیم شروع کنم. تعمیم با استفاده از نمونه‌های کوچکی از داده‌ها یکی از مسائل اصلی در علم است.

ما از بخش کوچکی از رای دهنده‌گان نظرسنجی می‌کنیم و نتیجه‌ی انتخابات ملی را بیش‌بینی می‌کنیم. ما می‌بینیم که چگونه دسته کوچکی از بیماران به درمانی در یک آزمایش واکنش نشان می‌دهند و سپس دارو را در بازار ملی عرضه می‌کنیم. اما این موضوع زمانی صحیح است که نمونه‌ها به صورت تصادفی از جمعیت انتخاب شده باشد. اگر نمونه ما دستچین شده باشد - مثلاً تنها از شهرنشینان نظرسنجی کنیم، یا در آزمایش‌های کلینیکی برای درمان بیماری‌های قلبی، تنها مردان را در نظر بگیریم - ممکن است نتایج قابل تعمیم به جمعیت وسیع تر نباشند.

به همین دلیل دانشمندان به تصادفی انتخاب شدن نمونه‌ها دقت می‌کنند. ولی این موضوع چه ربطی به کودکان دارد؟ خب، کودکان همواره باید نمونه‌های کمی از داده‌ها را تعمیم دهند.

ماهنهه جلا :: نیاز اندیشه (۶)

ثبت و انتقال تجربه های همگرایی، همدلی و همراهی نسل ها

کاوش . نکته‌ی بسیار مهم این است که توانایی کودکان در استنتاج عمیق از داده‌های پراکنده و کم زمینه ساز تمام تحقیقاتی است که در یادگیری فرهنگی تمامی گونه‌های خاص انجام می‌دهیم. کودکان تنها با چند مثال در مورد وسایل جدید یاد می‌گیرند. رابطه‌های علت و معلولی جدید را فقط با چند مثال یاد می‌گیرند. آن‌ها حتی کلمه‌های جدید یاد می‌گیرند.

می‌خواهم با فقط دو نکته صحبتم را پایان دهم اگر دنیای من، رشتی مغز و علوم شناختی، را دنبال می‌کرده اید، در چند سال گذشته، سه ایده‌ی بزرگ توجه شما را جلب کرده است.

اول؛ اکنون دوره‌ی مغز است. و قطعاً اکتشافات متنابوی در علوم اعصاب اتفاق افتاده است: مشخص کردن جایگاه کارکرد تخصصی بخش‌هایی از قشر مغزی، واضح ساختن مغز موش‌ها، فعل کردن نورون‌ها با نور، ایده‌ی بزرگ دوم این است که اکنون دوره‌ی اطلاعات بزرگ (big data) و یادگیری ماشین‌ها است، و یادگیری ماشین‌ها وعده‌ی انقلابی کردن فهم ما از همه چیز، از شبکه‌های اجتماعی تا اپیدمیلوژی (علم بیماری‌های واگیردار) را می‌دهد و شاید، اینگونه با مشکلات در ک صحنه و پردازش زبان طبیعی گلاویز می‌شود تا به ما چیزی در مورد شناخت انسان بگوید. و آخرین ایده‌ی بزرگ که حتماً شنیده‌اید این است که شاید ایده‌ی خوبی است که ما آنقدر زیاد در مورد مغز خواهیم دانست و دسترسی بسیار زیادی به داده‌های بزرگ داشته باشیم زیرا اگر فقط به دستگاه‌های خودمان باشد، انسان‌ها جایز‌الخطا هستند، ما می‌باشیم می‌زنیم، ما گمراه می‌شویم، ما اشتباه می‌کنیم، ما احرافات ذهنی داریم، و به حالت‌های بیشماری دنیا را اشتباه می‌فهمیم.

فکر می‌کنم این‌ها همه داستان‌های مهمی هستند، و موارد زیادی در مورد معنی انسان بودن به ما می‌گویند، اما می‌خواهم توجه کنید که امروز یک داستان بسیار متفاوت به شما گفتم. این یک داستان در مورد ذهن است و نه مغز. به طور مشخص، این یک داستان در مورد انواع محاسباتی است که ذهن منحصر به فرد انسان می‌تواند انجام دهد، که شامل دانش عمیق، طبقه‌بندی شده و توانایی یاد گرفتن از حجم کمی از داده‌ها، شواهدی فقط از چند مثال. می‌شود و اساساً، داستانی درباره‌ی این است که چگونه با شروع از کودکانی بسیار کوچک و ادامه دادن تمام مسیر تا بزرگ‌ترین دستاوردهای تمدن مانند ما دنیا را درست درک می‌کنیم.

داستان، ذهن انسان‌ها تنها از مقدار کم داده‌ها یاد می‌گیرد. ذهن انسان به ایده‌های کاملاً جدید فکر می‌کند. ذهن انسان کاوش و کشف می‌کند، و ذهن انسان هنر و ادبیات و شعر و تئاتر تولید می‌کند، و ذهن انسان از دیگر انسان‌ها مراقبت می‌کند:

افراد مسن، کودکان و بیماران ما. ما حتی آن‌ها را درمان می‌کنیم. در سال‌های آتی، ما نوآوری‌هایی در فناوری خواهیم دید که فراتر از هرچیزی است که حتی بتوانم تجسم کنم، اما بسیار کم احتمال دارد که چیزی ببینیم که نزدیک به قدرت محاسباتی کودک انسان باشد. در طول عمر من یا شما. اگر ما در روی یادگیری و پیشرفت این یادگیرنده‌گان قدرتمند سرمایه‌گذاری کنیم، در نوزادان و کودکان و مادران و پدران سرپرستان و معلمان به نوعی که در قدرتمندترین و ظریفترین گونه‌های تکنولوژی، مهندسی و طراحی سرمایه‌گذاری می‌کنیم، ما فقط برای یک آینده‌ی بهتر رویا پردازی نمی‌کنیم، برای آن برنامه‌ریزی می‌کنیم.

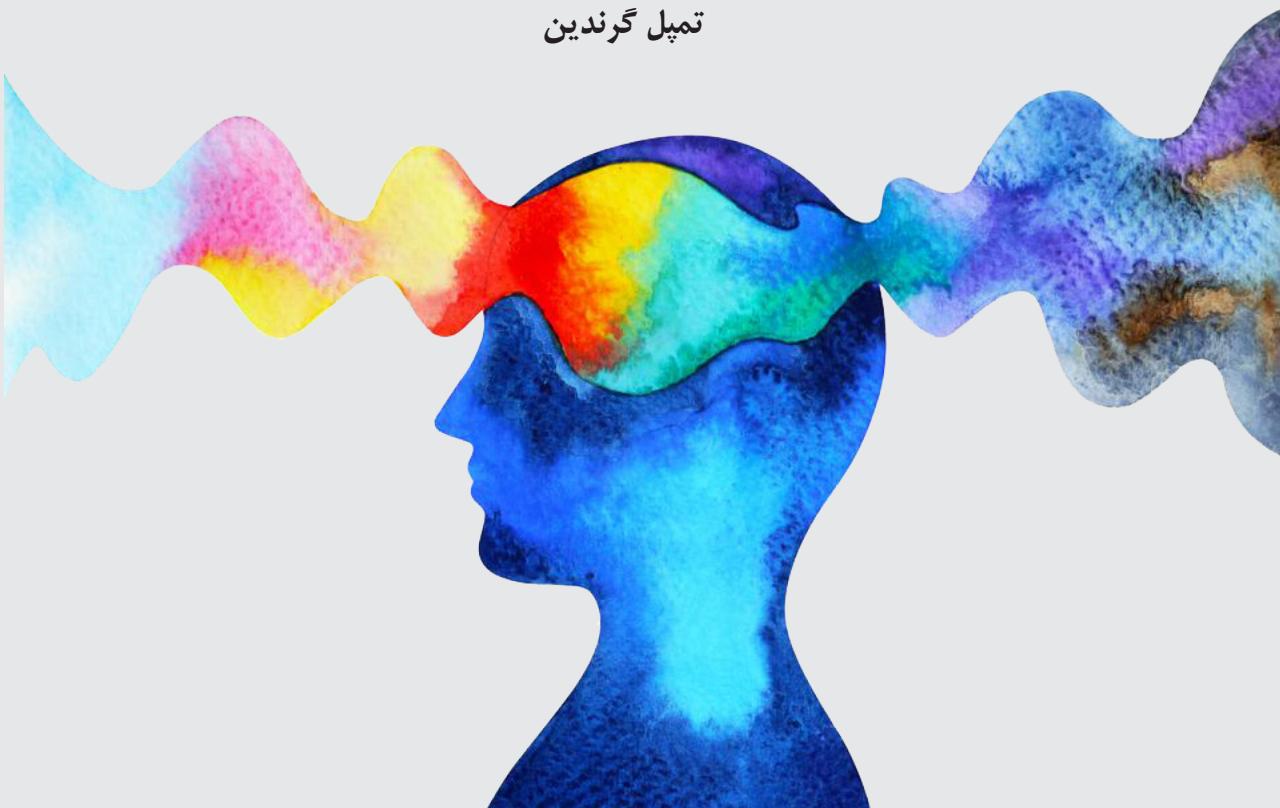
می‌توانند آن‌ها را تکان بدهند یا با آن‌ها ضربه بزنند. اما بباید ببینیم که کودک چه کار می‌کند.

کودکان ۱۵ ماهه در این موضوع، مانند دانشمندان، اهمیت می‌دهند که آیا نمونه اتفاقی است یا نه، و آن‌ها از این استفاده می‌کنند تا انتظاراتی از دنیا شکل دهند: چه چیزی صدا می‌دهد و چه چیزی صدا نمی‌دهد، چه چیز را کاوش کنند و از چه چیز چشم پوشی کنند. اجازه بدهید یک مثال دیگه بزنم، این بار درباره‌ی یک مشکل در علت و معلول. و این با یک مشکل از نوع شواهد سر در گم آغاز می‌شود که همه‌ی ما داریم و عبارت از این است که ما همه بخشی از دنیا هستیم و این ممکن است از نظر شما یک مشکل نباشد، اما مانند بیشتر مشکل‌ها، این فقط وقتی مشکل است که کارها خراب می‌شود. به عنوان مثال، یک کودک را در نظر بگیرید. اوضاع برایش خوب پیش نمی‌رود. می‌خواهد صدای این اسباب بازی را در بیاورد اما نمی‌تواند. به طور گسترده، ۲ حالت وجود دارد: شاید او کار اشتباهی انجام می‌دهد، یا شاید اسباب بازی مشکل دارد. پس در آزمایش بعدی ما به کودکان فقط مقدار بسیار کمی اطلاعات آماری خواهیم داد در حمایت از یک فرضیه در مقابل دیگری، و می‌خواهیم ببینیم که آیا کودکان می‌توانند از آن استفاده کنند تا تصمیمات مختلف درباره‌ی کاری که می‌خواهند انجام دهند بگیرند.

در هر حالت مشاهده می‌کنید، و می‌بینید که توزیع انتخاباتی که کودکان می‌کنند به شواهدی که مشاهده می‌کنند بستگی دارد. پس در سال دوم زندگی، کودکان می‌توانند از مقدار بسیار کمی داده‌های آماری استفاده کنند تا از بین دو استراتژی که از اساس با یکدیگر متفاوت‌اند انتخاب کنند برای ایفای نقش در دنیا: درخواست کمک و

دنیا به انواع ذهن‌ها نیاز دارد

تمپل گرندین

از اینجا شروع کنم که توضیح بدhem اوتیسم چیست. اوتیسم زنجیره‌ای بسیار بزرگ است، از خیلی شدید - کودکی که گنگ می‌ماند - شروع شده تا به دانشمندان و مهندسان خیلی باهوش می‌رسد. در حقیقت من اینجا را خانه خودم حس می‌کنم، چون زن‌های اوتیسم زیادی اینجا هست. شما نمی‌توانید اصلاً نداشته باشید. اوتیسم یک سلسله از ویژگی‌هاست. منظورم این است که، آنیشتین و موتزارت و تسلا همه احتمالاً از منظر امروزی می‌توانستند یک اوتیسمی تشخیص داده‌شوند.

اکنون، چیزی که درمورد ذهن اوتیسمی مطرح است این است که به جزئیات توجه می‌کند. خوب، این تستی است که شما باید حروف بزرگ یا کوچک را جدا کنید، ذهن اوتیسمی حروف کوچک را خیلی سریعتر جدا می‌کند. و نکته اینجاست که، ذهن عادی جزئیات را نادیده می‌گیرد. خوب، اگر شما دارید یک پل می‌سازید، جزئیات خیلی مهم می‌شوند، چون اگر آنها را در نظر نگیرید، پل سقوط می‌کند. یکی از بزرگترین نگرانی‌های من با خیلی از سیاست‌های امروزی این است که، همه چیز دارد خیلی انتزاعی و خلاصه می‌شود. مردم از انجام دادن کارهای دستی فاصله می‌گیرند.

تصویری فکرکردن چیست؟ دقیقاً فیلم‌هایی در موز شماست. ذهن من مثل گوگل ایمیچ (جستجوی تصاویر) کار می‌کند. اکنون ببینید وقتی من یک کودک جوان بودم نمی‌دانستم که فکرکردن من متفاوت است.

من تصور می‌کرم همه تصویری فکر می‌کنند. و وقتی که کتابم، "تصویری فکرکردن" را تمام کرم، شروع کرم به مصاحبه با افراد درمورد روش فکرکردن آنها. من شوکه شدم وقتی فهمیدم فکرمن کاملاً متفاوت بوده است. درست مثل اینکه من بگویم "به ساختمان یک کلیسا فکر کنید" بیشتر افراد به این نوع شکل عمومی فکر می‌کنند. در حالی که ممکن است درست نباشد، ولی اغلب درست است. من فقط تصاویر خاصی می‌بینم. اینها در حافظه من برق می‌زنند، درست مثل گوگل تصاویر.

تصویری فکرکردن یک دارایی فوق العاده است. همه بچه‌های اوتیسمی قرار نیست تصویری فکرکنند. برخی از تحقیقات

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

ثبت و انتقال تجربه‌های برآمده‌گردی، همدلی و همراهی نسل‌ها

امروزه نشان می‌دهند که مردم برای بینایی، با کورتکس اصلی بینایی فکر می‌کنند. در حالی که این تنها شکل فکر کردن، برای افرادی است که تصویری فکر می‌کنند. می‌بینید که ذهن اوتیسمی گرایش دارد که ذهنی متخصص شود، در یک چیز خوب باشد، در چیز دیگری بد. چیزی که من درش بد بودم جبر بود. هرگز اجازه نداشتمن هندسه یا مثلثات بردارم. من بچه‌های زیادی را می‌بینم که نیاز دارند جبر را کنار بگذارند، و مستقیم سراغ هندسه و مثلثات بروند.

یک نوع دیگر از ذهن‌ها تفکر الگویی است.

انتزاعی‌تر است. اینها مهندس‌های شما هستند، برنامه‌نویس‌ها. خوب اصین یک ذهن الگویی است. اینها انواع فکر کردن هستند: فکر کردن با تصاویر واقعی، تفکر الگویی، ذهن‌های موسیقایی و ریاضی. بعضی از اینها اغلب اوقات درخواندن مشکل دارند. این قبیل مشکلات را در بچه‌های نارساخون هم می‌بینید. این انواع مختلف ذهن را می‌بینید. و سپس یک ذهن زبانی داریم، که حقیقت همه چیز را می‌دانند.

من دانش‌آموزی کودن بودم. وقتی دبیرستان می‌رفتم اصلاً به درس خواندن اهمیت نمی‌دادم، تازمانی که کلاس علوم آفای کارلاک را داشتم. او من رو به چالش کشید تا آن اتفاق کخطای دید را بفهمم. این همه‌چیز را رساند، که شما باید به بچه‌ها چیزهای جذابی نشان دهید. مسئله اینست که، شما می‌توانید ذهنی را که بیشتر برای یک نوع تفکر و شناخت باشد، بسازید، یا اینکه ذهن تان باید برای اینکه بیشتر اجتماعی باشید، ساخته شود.

برای من هنر بهترین موضوع در مدرسه بود. ما باید به انواع مختلف ذهن‌ها فکر کنیم، ما باید حتماً با این نوع ذهن‌ها کار کنیم، چون ما حتماً به این گونه افراد در آینده نیاز داریم. و بیایید درمورد شغل‌ها صحبت کنیم. خوب، معلم علوم باعث شد من درس‌بخوانم چون من یک کودن بودم که نمی‌خواستم درس بخوانم، ولی می‌دانید چیه؟ من داشتم تجربه کار کسب می‌کردم. خیلی از بچه‌های باهوش را می‌بینم که چیزهای ابتدایی را یادنگرفته‌اند، مثلاً چطور سروقت باشند. چیزی که درمورد ذهن اوتیسمی مطرح است، گرایش آن به متتمرکزشدن است.

مثل اینکه اگر بچه‌ای عاشق ماشین مسابقه‌ای باشد، بیایید از ماشین مسابقاتی در ریاضی استفاده کنیم. مثلاً چقدر طول می‌کشد که یک ماشین مسابقه مسافت مشخصی را برسد. به عبارت دیگر، از آن عشق زیاد استفاده کنید برای اینکه بچه را بالانگیزه کنید، این یکی از چیزهایی است که ما نیاز داریم انجام دهیم. من واقعاً نجیده می‌شوم وقتی معلم‌ها نمی‌دانند با این بچه‌های باهوش چه کار کنند.

کسانی که تصویری فکر می‌کنند وقتی بزرگ شوند چه کارهایی می‌توانند طراحی گرافیکی کنند، همه کارهایی که با کامپیوتر می‌کنند، عکاسی، طراحی صنعتی. افراد با فکرهای الگویی، کسانی هستند که ریاضیدان‌ها، مهندس‌های کامپیوتر، و برنامه‌نویس‌های شما می‌شوند، و همه این نوع شغل‌ها. و سپس شما ذهن‌های کلامی را دارید. آنها روزنامه‌نگاران خیلی خوب، و بازیگران واقعاً خوبی می‌شوند. اوتیسم با درجات مختلفی می‌آید. گاهی شما بچه‌هایی باهوش و خاص دارید که ذره‌ای اوتیسم دارند، و این جایی است که باید آنها راه بیندازید با انجام‌دادن کارهای جذاب. ما نیاز داریم با این دانش‌آموزان کار کنیم.

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه (روز)

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای هم‌فکری، همدلی و همراهی نسل‌ها

عملکرد اسرارآمیز مغز نوجوانان

سارا چین بلکمور

پانزده سال پیش، بطور گسترده‌ای فرض بر این بود که بخش عمدۀ رشد مغز در چند سال اول زندگی صورت می‌پذیرد. در آن زمان، پانزده سال پیش، ما توانایی آن را نداشتیم تا رشد و توسعه مغز انسان زنده را در طول زندگی دنبال کنیم. در دهه گذشته و یا کمی بیشتر، عمدتاً به دلیل پیشرفت در فن اوری‌های تصویربرداری مانند تصویرسازی تشید مغناطیسی یا همان «ام آر آی»، دانشمندان علوم اعصاب شروع به نگاه کردن به داخل مغز انسان زنده در تمام سنین کردند، و تغییرات ساختار مغز و عملکرد آن را دنبال کردند. خُب اگر ما با خواهیم یک تصویر لحظه‌ای داشته باشیم، از دستگاه «ام آر آی» استفاده می‌کنیم، یک تصویر با وضوح بسیار بالا از داخل مغز انسان زنده، و سوالاتی می‌توانیم بپرسیم از قبیل اینکه مغز انسان چه میزان ماده خاکستری دارد و مغز در هر سنی چگونه تغییرمی‌کند؟ ما همچنین از «ام آر آی» کاربردی که به آن «اِف ام آر آی» می‌گویند برای تهیه ویدئو یا فیلم از فعالیتهای مغز استفاده کنیم چه وقت مغز در گیر کاری مثل فکر کردن یا احساس کردن و یا درک کردن چیزی می‌شود.

آزمایشگاه‌های زیادی در سراسر جهان در گیر تحقیق دراین مورد هستند و امروز ما عکس‌های با جزئیات دقیق از چگونگی رشد و نمو مغز انسان زنده را داریم، این عکسها اساساً شیوه تفکر ما به رشد مغز انسان را با آشکار کردن اینکه رشد مغز در دوران خردسالگی متوقف نمی‌شود، تغییر داد، در عوض، رشد مغز تا دوره نوجوانی در دهه بیست و سی سالگی ادامه می‌یابد. نوجوانی دوره‌ای از زندگی تعریف می‌شود که تغییرات بیولوژیکی و هورمونی و شانه‌های فیزیکی بلوغ در فرد شروع شود و وقتی تمام می‌شود که فرد به نقشی پایدار و استقلال در جامعه رسیده باشد. وقتی تمام می‌شود که فرد به نقشی پایدار و استقلال در جامعه رسیده باشد.

یکی از بخش‌های از مغز که در دوره جوانی بطور چشمگیری تغییرمی‌کند را قسمت جلویی کرتکس می‌نامند. قسمت جلویی کرتکس ناحیه‌ای بسیار جالبی است. این بخش درمغز انسان نسبت به سایر موجودات بسیار بزرگ‌تر است. این بخش در گیر همه عملکردهای شناختی است مثل تصمیم گرفتن، برنامه ریزی کردن، کاری که فردا قرار بکنید یا هفته آینده و یا سال آینده، مهار رفتارهای نامناسب، بازداشت خودتان از چیزهایی واقعاً بی‌ادبانه یا انجام کارهای واقعاً احتمانه. همچنین دربرگیرنده‌ی تعامل اجتماعی، فهم افراد دیگر و خود آگاهی است.

مطالعات «ام آر آی» بر روی این بخش از رشد مغز نشان داده که این بخش رشد چشمگیری در دوره جوانی می‌کند. بنابر این اگر به حجم ماده خاکستری نگاه کنید، برای مثال، ماده خاکستری در دوران کودکی از چهار سالگی تا بیست و دو سالگی افزایش می‌یابد، میتوانید ببینید که این نتایج اوج در پس از چند سال نسبت از دختران عقب هستند، و این شاید به دلیل اینکه بطور متوسط پسران نسبت به دختران چند سال دیرتر بالغ می‌شوند، و سپس در دوره جوانی حجم ماده خاکستری در قسمت جلویی کرتکس بطور قابل توجهی کاهش می‌یابد.

شاید این به نظر بد باشد، اما در واقع این یک فرآیند بسیار مهم رشد است، چونکه ماده خاکستری شامل سلولهای تشکیل دهنده و ارتباط بین سلول‌ها و سیناپس‌های است، و کاهش در حجم ماده خاکستری قسمت جلویی کرتکس مغز مربوط به هرس سیناپسی که حذف ساختارهای پیچیده غیرضروری و ناخواسته مغزی است.

این فرآیند بسیار مهمی است. این تا حدی وابسته به محیطی است که حیوان یا انسان در آن هست، سیناپس‌های مورد استفاده تقویت شده، و سیناپس‌هایی که در آن محیط خاص استفاده نمی‌شود هرس می‌شوند. میتوانید این را مثل هرس بوته گل رُز فکر کنید. شما شاخه‌های ضعیفتر را هرس می‌کنید، پس شاخه‌های اصلی باقی میمانند که میتوانند قوی تر رشد کنند، این فرآیند، که بر ریزبافت‌های مغز با توجه به محیط زیست هر گونه خاص اثر می‌گذارد، در قسمت جلو کرتکس و در سایر قسمت‌های مغز در دوره نوجوانی انسان اتفاق می‌افتد.

شکسپیر نوجوانی را در به تصویر میکشاند که بسیار مشابه آنچه که ما امروز آنها را به تصویر می‌کشیم است، اما امروز ما تلاش میکنیم که رفتار آنها را از لحاظ تغییرات پایه ای که در مغز آنها ایجاد خواهد شد، را درک کنیم.

آنها تمایل به خطر کردن دارند و اینکار را می‌کنند. آنها از کودکان و بزرگسالان بیشتر خطر می‌کنند، و بخصوص هنگامی که با دوستانشان هستند خودشان را در معرض خطر قرار میدهند. آنها در مسیر مهمی برای مستقل شدن از والدینشان هستند و برای تحت تاثیر قرار دادن دوستانشان در جوانی خطر می‌کنند. ولی اکنون ما تلاش میکنیم که آنها را از لحاظ رشد بخشی از مغز که به آن سیستم لیمبیک می‌گویند، درک کنیم. و این درگیر چیزهای مانند پردازش احساسات و پاداش هستند. این احساسات پاداش را خارج از انجام کارهای سرگرم کنند به شما میدهد، این ناحیه، و نواحی مربوط به سیستم لمبیک، مشخص شده که در نوجوانان در مقایسه با بزرگسالان از حساسیت بسیار فوق العاده ای نسبت به احساس پاداش ناشی از خطر کردن برخوردار است.

پس تحقیقات بر روی مغز نشان داده که مغز نوجوانان دستخوش رشد واقعه عمیقی است، و این دارای مفاهیمی است برای آموزش، توانبخشی و دخالت آنها (در جامعه). محیط زیست از جمله تدریس می‌تواند رشد مغزی نوجوانان را شکل دهد، چهل درصد از نوجوانان به آموزش دوره متوسطه دسترسی ندارند.

چهل درصد از نوجوانان به آموزش دوره متوسطه دسترسی ندارند. با اینکه، و این دوره‌ای از زندگی است که مغز به خصوص وفق‌پذیر و شکل‌پذیر است. این برای یادگیری و خلاقیت فرصت بسیار مناسبی است. درواقع این انعکاس تغییرات در مغز است که فرصت‌های آموزشی عالی و رشد اجتماعی را فراهم می‌کند.

در آزمایشگاه من، ما به مغزاً اجتماعی علاقمندیم، که این شبکه‌ای از بخش‌هایی از مغز است که آنرا برای درگ مردم و تعامل با دیگر افراد بکار می‌بریم. واکنش‌های احساساتی اجتماعی ما تا چه حد غریزی و خودکار هستند؟ ما چقدر در خواندن رفتار، اعمال، حرکات، حالات چهره‌ی دیگر افراد در شوابط احساسات و حالات ذهنی‌شان، ماهر هستیم. این چیزیست که ما علاقه داریم که در جستجوی آن در آزمایشگاه‌مان باشیم.

ما نوجوانان و بزرگسالان را به آزمایشگاه آورده تا مغز آنها را اسکن کنیم، ما به آنها کاری که شامل فکر کردن به دیگران، و یا ذهن آنها، حالات روحی‌شان، عواطفشان باشد را می‌دهیم، یکی از یافته‌هایی که ما چندین بار آن را پیدا کردیم و درآزمایشگاه‌های دیگر در جهان نیز یافت شده، بخشی از قسمت جلویی کرتکس به نام قسمت وسط جلویی کرتکس مغز است و این درست در وسط قسمت جلویی کرتکس و در خط میانی سر شماست.

این ناحیه در دوره نوجوانی بسیار فعال‌تر از بزرگسالان است هنگامی که آنها در مرور تصمیمات اجتماعی فکر می‌کنند، فعالیت در این قسمت وسط جلویی کرتکس مغز در دوران بلوغ کاهش می‌یابد. ما فکر میکنیم که شاید به دلیل این باشد که نوجوانان و بزرگسالان از روش متفاوت ذهنی، یک استراتژی شناختی متفاوتی برای اخذ تصمیم اجتماعی استفاده می‌کنند، به زبان دیگر، هرجیزی که شما نیاز دارید آن را عمل کنید به نظر می‌رسد که در اواسط نوجوانی باید کامل شده باشد، اگر شما دختر یا پسر نوجوانی دارید گاهی فکر میکنید که آنها با درک دیدگاههای دیگران مشکل دارند، به همین دلیل است. گاهی ما به نوجوانان می‌خندیم.

گاهی تقليید و مسخره می‌شوند، و حتی گاهی برای رفتارشان شور و خطاب می‌شوند. گاهی تقليید و مسخره می‌شوند، آنها خطر می‌کنند، گاهی اخمو و ترشو می‌شوند، و بسیار خود پسند می‌شوند.

غلب مردم می‌پرسند، "آیا نوجوانی یک پدیده‌ی جدید است؟ آیا این چیزیست که ما اخیراً در غرب آن را اختراع کرده‌ایم؟" در واقع جواب احتمالاً نه است. شرح زیادی در مورد نوجوانان در تاریخ هست که خیلی مشابه با آنچه که امروز ما بکار می‌بریم هست. تقریباً ۴۰۰ سال پیش

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹۰)

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای همکاری، همدلی و همراهی نسل‌ها

درسی از طولانی‌مدت‌ترین مطالعه در رشد انسان

هلن پیرسن

ما عنوان جامعه چقدر می‌توانیم تمام کودکان را کمک کنیم. در ۷۰ سال گذشته، دانشمندان در بریتانیا هزاران بچه را در طول زندگی شان تحت نظر داشتند چنین تحقیقی تقریباً در هیچ جای دنیا وجود ندارد. جمع‌آوری اطلاعات از هزاران بچه واقعاً کار پرقدرتی است، چون می‌توانیم مقایسه کنیم بین آنها یکی که مثلاً در استان خوب است، یا سالم هستند و یا بعد از بزرگ شدن، شاد و موفق هستند و آنها یکی که خیلی بیشتر در جا می‌زنند، و بعد می‌توانیم تمام اطلاعاتی را که جمع کرده‌ایم مرور کنیم و بفهمیم چرا زندگی آنها متفاوت از آب درآمد. این مطالعه انگلیسی در واقع داستان عجیبی دارد. در سال ۱۹۴۶، تنها چند ماه بعد از انتقام جنگ، وقتی دانشمندان می‌خواستند بدانند که بچه‌دار شدن برای یک زن در آن زمان چگونه بود. آنها همه‌پرسی بزرگ مادران را انجام دادند و در نهایت بدنبال آمدن هر کودک را ضبط کردند که در انگلیس، اسکاتلند یا ولز در یک هفته بدنبال آمدند. که این حدود ۱۴,۰۰۰ نوزاد بود سوالی که از این زنان کردند بسیار متفاوت از سوالاتی است که ما احتمالاً امروز بپرسیم بنظر بسیار قدیمی می‌آیند. از آنها یکی چیزهایی پرسیدند مثل «در حاملگی، آیا تمام جیره یک لیوان شیر در روز را خوردی؟» «چقدر روی پیراهن، لباس شب، شلوار جین هزینه کردی؟» «چه کسی از شوهران مراقبت می‌کرد وقتی شما با بچه در تخت بودید؟». این مطالعه دوران جنگ درواقع آنقدر موفق شد که دانشمندان دوباره آنرا انجام دادند. آنها تولد هزاران نوزاد را که در سال ۱۹۵۸ بدنبال آمدند را ضبط کردند، و هزارها بیشتر در سال ۱۹۷۰. و دوباره آنرا سال‌های اول ۱۹۹۰ انجام دادند، و دوباره در تغییر هزاره. در مجموع، بیش از هفتاد هزار بچه در این مطالعه بوده‌اند در آن پنج نسل مختلف. آنها گروه متولدین بریتانیا نام گرفته‌اند، و دانشمندان برگشتند و اطلاعات بیشتری ضبط کردند از تمام این مردم، هر چند سال یکبار. میزان اطلاعاتی که راجع به این آدم‌ها تا حال جمع شده کاملاً شگفت‌انگیز است. اینها شامل هزارها کاغذ پرسشنامه و حجم تراپایتی اطلاعات کامپیوتري می‌شود. دانشمندان همینطور بانک بزرگی از نمونه‌های بافتی درست کردند، که شامل میزانی مو، ناخن، دندان بچه و DNA می‌شود. اینها انسان‌هایی در زمین هستند که دقیق‌ترین مطالعه روی آنها شده، و این اطلاعات برای دانشمندان بسیار ارزشمند شده، که باعث تولید بیش از شش هزار مقاله و کتاب علمی شده است. ولی امروز من فقط می‌خواهم روی یک یافته این مطالعه تمرکز کنم شاید مهمترین کشفی که در این تحقیق شگفت‌انگیز شده است. شاید بزرگترین پیام این است: در فقر یا در محرومیت به دنیا نیا، چون اگر ببایی، احتمال بسیار بیشتری هست که مسیر سختی در زندگی داشته باشی. بسیاری از بچه‌ها در این مطالعه در خانواده‌های فقیر بدنبال آمدند، آن بچه‌های با احتمال بسیار بیشتری در تمام مراحل زندگی سختی داشتند. آنها شغل‌های بدتری گرفتند و درآمد کمتری داشتند. شاید، این بنظر بسیار بدیهی می‌آید، ولی برخی نتایج واقعاً تعجب برانگیز بودند، بچه‌هایی که شروع سختی در زندگی

ماهنا�ه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

ثبت و انتقال تجربه های امنیتی، همکاری، همدادی و همراهی نسل ها

شما راه هفتم :: مهر ماه ۹۹

داشتنند همینطور احتمال بالاتری برای بیماری در بزرگسالی دارند محتمل‌تر است که سنگین وزن باشند فشار خون بالاتری داشته باشند و دهها سال بعد، به احتمال بیشتری حافظه بد و ضعف سلامتی خواهند داشت و زودتر می‌میرند. این نوع از تفاوتها، بارها و بارها در تمام نسل‌ها پیدا شده است. به این معنیست که شرایط او لیه ما اثر بسیار مهمی در شکل‌گیری بقیه زندگی ما دارد. اولین درس برای زندگی موفق این است: والدینتان را بسیار با دقت انتخاب کنید.

مانند توانیم والدین مان را و یا در آمدشان انتخاب کنیم، ولی این تحقیق انگلیسی یک نوید مثبت هم می‌دهد با نشان دادن اینکه، تمامی آنهایی که شروع سختی داشتنند در شرایط سختی ختم نمی‌شوند. همانطور که می‌دانید، بسیاری شروع سختی در زندگی داشته‌اند ولی در نهایت در یک زمینه خاصی بسیار خوب عمل کردند و این تحقیق شروع به توضیح این موضوع کرده است.

خب درس شماره دو این است: والدین واقعاً مهم هستند. در این مطالعه، بچه‌هایی که والدین مشتاق دارند آنهایی که برای آینده فرزندان شان بلندپرواز بودند با احتمال بیشتری توانستند از پیامدهای شروع سخت رهایی یابند. بنظر می‌آید والدین واینکه چه کار می‌کنند واقعاً مهم است. مخصوصاً در سال‌های او لیه زندگی.

اجازه بدهید مثالی بزنم. در یک مطالعه، دانشمندان حدود محدوده هزار کودک را مطالعه کردند که در سال ۱۹۷۰ بدینا آمده بودند. آنها تمام کوه اطلاعاتی که جمع کرده بودند را غربال کردند که بفهمند، چه چیزی باعث شد که بچه‌هایی که شروع سخت داشتنند بتوانند نهایتاً در مدرسه نتایج خوبی بگیرند به زبان دیگر، کدامیک از آنها بر محدودیت‌ها بربند شدند. اطلاعات نشان داد که مهمترین تفاوت در والدین بود. داشتن والدین متعهد و علاقمند به کودک در آن سال‌های اول زندگی کاملاً به موفقیت درسی کودکان در سال‌های آتی مرتبط بود در واقع، کارهای کوچکی که والدین انجام می‌دهند به نتایج خوب در کودکان ارتباط دارد. صحبت کردن و گوش دادن به کودک، با آنها به گرمی برخورد کردن، به آنها حروف و شماره‌ها را یاد دادن، بربند آنها به سفر و دیدارها. روزانه کتاب خواندن برای آنها هم بنظر بسیار مهم می‌آید. در یک مطالعه، بچه‌هایی که والدینشان برایشان هر شب کتاب می‌خوانند وقتی ۵ ساله بودند و بعد به درس خواندن‌شان علاقه نشان می‌داند در ۱۰ سالگی، بطور قابل ملاحظه‌ای احتمال کمتری داشتنند که در ۳۰ سالگی فقیر باشند. نسبت به آنهایی که والدین آنها این کارها را نمی‌کردند. داده‌ها نشان می‌داد کودکانی که در ساعت مختلف به خواب می‌رفتند، احتمال مشکلات رفتاری در آنها بیشتر است و آنهایی که به منظم خوابیدن روی آوردن در رفتارشان بهبود مشاهده شد و این بسیار حیاتی بود، چون اشاره به این موضوع داشت که عادت ساعت خواب بود که به این بچه‌ها کمک می‌کرد بهبود یابند.

داده‌ها نشان داد که بچه‌هایی که برای سرگرمی کتاب می‌خوانند در ۵ و ۱۰ سالگی با احتمال بیشتری در مدرسه موفقیت داشتنند، در امتحانات و بعدها در زندگی. و نه تنها امتحان‌های مربوط به خواندن بلکه آزمون‌های املا و ریاضیات هم همینطور. در این تحقیق تمام عوامل غیرمنتظره را مدنظر قرار دادند به کودکانی نگاه کردند که هوش یکسانی داشتنند و از طبقه اجتماعی یکسانی می‌آمدند، پس بنظر می‌رسید که این خواندن بود که بچه‌ها را کمک می‌کرد که در امتحان‌ها به نتایج بهتری برسند. این مطالعه نشان می‌دهد که فقر و والدین هر دو مهم هستند. در نهایت، اگر ما کودکان شاد می‌خواهیم، تمام کاری که می‌توانیم بکنیم این است که به دانش و تجربیات و به خود کودکان مان گوش دهیم.

ماه‌نامه جلا :: نیاز اندیشه روز

ثبت و انتقال تجربه‌ها برای هم‌فکری، همدلی و همراهی نسل‌ها

خلاقیت

کن رابینسون

من علاقه‌ای به آموزش و پرورش دارم. البته، چیزی که متوجه شدم این است که همه یک نوع علاقه‌ای به آموزش و پرورش دارند. من اهمیت زیادی به آموزش و پرورش می‌دهم، و فکر می‌کنم همه ما همین‌طوریم. برایمان اهمیت عظیمی دارد تا حدی برای اینکه این آموزش و پرورش است که قراره ما برای این آینده‌ای آماده کند که نمی‌توانیم درکش کنیم. با همه این احوال همه ما روی این توافق داریم که کودکان چه قابلیت‌های خارق العاده‌ای دارند. مثل قابلیت‌های آنها برای نوآوری. نظر من این است که همه بچه‌ها دارای استعدادهای فوق العاده‌اند و ما آنها را سرکوب می‌کنیم. به طرز خیلی بی‌رحمانه‌ای. پس می‌خواهیم درباره آموزش و پرورش صحبت کنم و می‌خواهیم درباره خلاقیت صحبت کنم. نظر من این است که امور خلاقیت به اندازه مواد خواندن و نوشتن داشتن در آموزش و پرورش مهم است.

چیزی که در همه اینها مشترک است این که بچه‌ها شناس خودشان را امتحان می‌کنند. اگر نمی‌دانند، یک چیزی امتحان می‌کنند. آنها از اشتباه کردن نمی‌ترسند. اگر آماده اشتباه کردن نباشید، هیچ وقت هیچ فکر نایی به ذهن تان نمی‌رسد. حالا داریم سیستم‌های ملی آموزش و پرورشی را اداره می‌کنیم که در آنها اشتباه کردن بدترین کاری است که می‌توانید بکنید. نتیجه اش این است که مردم را پرورش می‌دهیم که از ظرفیت‌های خلاق خود بیرون بیایند. پیکاسو گفته که همه کودکان هنرمند به دنیا می‌آیند. مسئله این است که در حال بزرگ شدن چطور هترمند بمانیم. من شدیداً به این اعتقاد دارم: که ما به سمت خلاقیت رشد نمی‌کنیم. بلکه از خلاقیت به سمت بیرون رشد می‌کنیم.

تمام سیستم‌های آموزش و پرورش دنیا همان سلسله مراتب درس‌ها را دارند. در بالا ریاضیات و زبان قرار دارند، سپس علوم انسانی، و در پایین هم هنرها. تمام هدف آموزش و پرورش عمومی در سرتاسر جهان این است که اساتید دانشگاه تولید کند. این درست نیست که آنها را به عنوان نقطه اوج دستاورده بشر سنتیش کنیم. آنها فقط نوعی از زندگی هستند، نوعی دیگر از زندگی. سیستم آموزش و پرورش ما مبتنی بر مفهوم قابلیت علمی است. نتیجه اش این که خیلی از افراد بسیار با استعداد، نابغه و خلاق، فکر می‌کنند که اینطور نیستند، چون آن چیزهایی که در مدرسه خوب بلد بودند، برای کسی ارزشمند نبود، یا حتی ننگ به حساب می‌آمد. و فکر می‌کنم که دیگر نمی‌توانیم هزینه ادامه این روش را پردازیم.

طبق آمار یونسکو در ۳۰ سال آینده، تعداد افرادی که فارغ التحصیل خواهند شد در سرتاسر جهان بیشتر از تمام افرادی است که از ابتدای تاریخ تا کنون از طریق آموزش و پرورش فارغ التحصیل شده‌اند. وقتی من دانشجو بودم، اگر مدرک داشتید، کار داشتید. اگر کار نداشتید به خاطر این بود که نمی‌خواستید داشته باشید. ولی این روزها بچه‌هایی که مدرک دارند خیلی وقت‌ها بر می‌گردند خانه و به بازی‌های شان ادامه می‌دهند، چون حالا آن کاری که قبل‌ای لیسانس می‌خواست، فوق لیسانس می‌خواهد، و کاری که قبل‌ای فوق لیسانس می‌خواست دکترا می‌خواهد. نوعی فرایند تورم علمی. ما باید به

کلی یک بازنگری در مورد هوش داشته باشیم

تنها راه این است که قابلیت‌های خلاق خودمان را بینیم با همان غنایی که دارند، فرزندان مان را برای امیدی که هستند و تمام وجودشان را تربیت کنیم، که بتوانند با این آینده رو به رو شوند. ما ممکن است این آینده را بینیم، اما آنها می‌بینند. و وظیفه ما این است که به آنها کمک کنیم که آن را به خوبی بسازند.

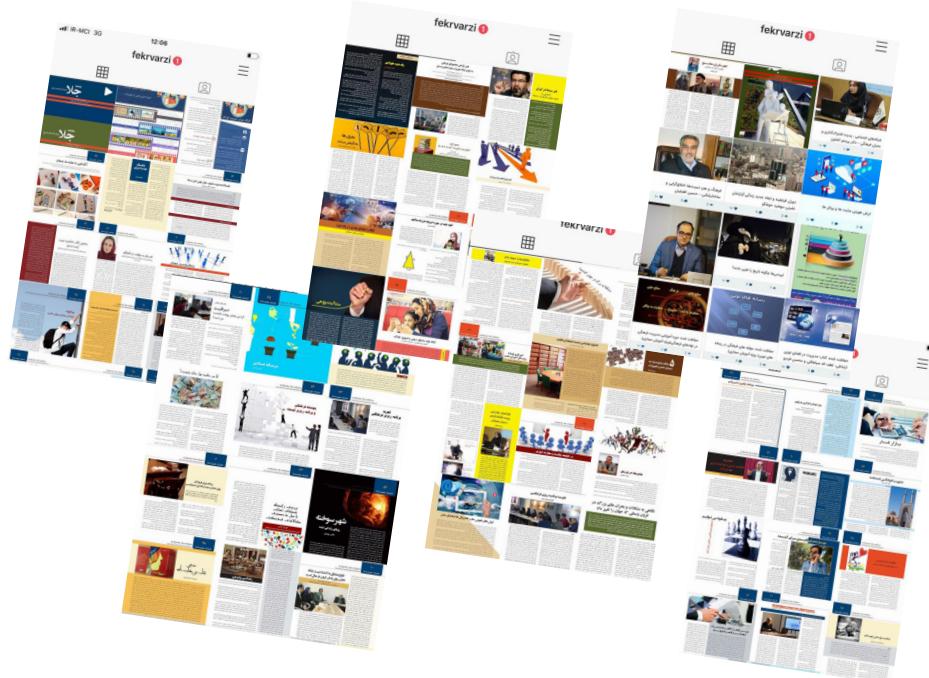

حامیان این شماره از ماهنامه جلا (نیاز اندیشه روز)

پایگاه اطلاع رسانی فکر ورزی به آدرس

و کارگاه تجربی برنامه ریزی فرهنگی می باشند.

کلیه حقوق مادی و معنوی این شماره متعلق است به موسسه مطالعات توسعه فرهنگی و استفاده از مطالب این شماره فقط با کسب مجوز از صاحب محتوا امکان پذیرخواهد بود.

@fekvarzi

@fardroo

می توانید ما را در اینستاگرام دنبال نمایید

در این شماره می توانید این مطالب را مطالعه نمایید:

- ارتقاء دانش آموزان
- ارتقاء نوجوانان
- حمایت خانواده
- وظایف مهدهای کودک
- بازی آزاد و کار پروره ای
- زمینه های آموزشی
- کودکانی با نیازهای ویژه
- بهبود کیفیت آموزش در دوران خردسالی
- وظایف مدارس
- محتویات آموزشی
- ارتقاء مهارت های میان رشته ای
- روش های آموزشی
- روندهای نوین ارزیابی
- حمایت بهتر از محرومین و کودکانی که مورد تبعیض قرار گرفته اند
- سیاست جدید آموزشی
- چشم انداز آینده

ماهنشمه جلد نیاز اندیشه روز

www.fekrvarzi.ir